

DOCUMENT RESUME

ED 055 514

48

FL 002 656

AUTHOR Mansoor, Menahem; And Others
TITLE Newspaper Hebrew Reader: Volume 2, Part 1.
INSTITUTION Wisconsin Univ., Madison.
SPONS AGENCY Office of Education (DHEW), Washington, D.C. Bureau
of Research.
BUREAU NO BR-6-1385
PUB DATE Oct 71
CONTRACT OEC-3-6-061385-1631
NOTE 199p.

EDRS PRICE MF-\$0.65 HC-\$6.58
DESCRIPTORS *Hebrew; *Instructional Materials; Language
Development; *Language Enrichment; Language
Instruction; Language Skills; Language Styles; Modern
Language Curriculum; *Newspapers; *Reading Materials;
Second Language Learning; Semitic Languages;
Textbooks; Vocabulary

ABSTRACT

This is the first part of a two-part set of textbooks containing readings from the modern Hebrew Israeli press. The readings are intended for students who possess a knowledge of the basic vocabulary and elements of modern Hebrew structure. Less attention is devoted to the problems of grammar and more to matters of vocabulary, idiomatic expression, and style. Notes and glosses are provided to explain vocabulary. Numerous exercises are designed to help the student master new vocabulary and acquire a feeling for word usage and idiomatic style. This volume contains selections that are representative of front-page news coverage. For part two, see FL 002 657. (VH)

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
OFFICE OF EDUCATION

*Title VI, Section 602, NOEA
PA-48, Bureau #6-1385*

FL

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE
PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS
STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL OFFICE OF EDUCATION
POSITION OR POLICY.

NEWSPAPER HEBREW READER

Volume TWO, Part I

Professor Menahem Mansoor
Project Director
Department of Hebrew and Semitic Studies
The University of Wisconsin

OE Contract No.: 3-6-061385-1631

October 1971

Volume I was sent to the Office of Education
in the spring of 1971

ED0555

h002656

NEWSPAPER HEBREW READER

Volume II

**Edited with
Annotations, Vocabularies and Exercises**

By

**Menahem Mansoor, Project Director
Department of Hebrew and Semitic Studies
University of Wisconsin**

**With
Galia Simon and Yemima Rabin
Project Specialists**

This work was developed pursuant to a Contract between the United States Office of Education and The University of Wisconsin and is published with permission of the United States Office of Education

Copyright

The University of Wisconsin, Madison

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS
COPYRIGHTED MATERIAL HAS BEEN GRANTED
BY *University of Wisconsin*

TO ERIC AND ORGANIZATIONS OPERATING
UNDER AGREEMENTS WITH THE U.S. OFFICE OF
EDUCATION. FURTHER REPRODUCTION OUTSIDE
THE ERIC SYSTEM REQUIRES PERMISSION OF
THE COPYRIGHT OWNER."

This Reader in Modern Hebrew Literature is dedicated to all those who helped in one way or another to make it possible to produce it: to our teaching staff, project specialists, typists, and secretary and to our students who inspired us to undertake this project.

מקראה מהעתונות העברית
עם באורים, תרגילים ומלון

כרך שני

בעריכת

מנחם מנצור

האוניברסיטה של וויסקונסין

בהשתתפות

גליה סימון וימימה רבין

עוזרות מחקר

תכן הענינים

כרך שני

עמוד

ii	Introduction in English	מבוא באנגלית
v	The Daily Hebrew Newspapers in Israel	העתונים היומיים העבריים בישראל
		א. מן המתרחש בעולם
1	1 : הצי הסובייטי בים התיכון (א')	יחידה
17	2 : הצי הסובייטי בים התיכון (ב')	יחידה
35	3 : הנשיא ג'ונסון 1966 (א')	יחידה
54	4 : הנשיא ג'ונסון 1966 (ב')	יחידה
72	5 : הצנע הבריטי	יחידה
85	6 : טילים ונגד טילים	יחידה
104	7 : פולחן חוסר האישיות (א')	יחידה
126	8 : פולחן חוסר האישיות (ב')	יחידה
		ב. סקירות על מאורעות בחדשות
139	9 : השמפונות בפירנצה	יחידה
154	10 : הלבנים קמים על הכושים	יחידה
169	11 : פרחים, פעמונים, טכים	יחידה
187	12 : הישראלי של מונטריאל	יחידה
206	13 : המערכה על יהודי ברית המועצות	יחידה
225	14 : החיים במקינג	יחידה
254	15 : העולם שחוזים העתידנים	יחידה
		ג. מן המתרחש בישראל
266	16 : חסיסה בקואליציה	יחידה
278	17 : ועידת רחובות הרביעית	יחידה
299	18 : איומים במלחמת גרילה	יחידה
316	19 : הצעת השוק	יחידה
330	20 : מועדון הרחוב במקום הרחוב	יחידה
348	21 : מה יעשה הזמן?	יחידה
374	22 : הסטודנטים באים!	יחידה
388	23 : בשוק נכסי דלא ניידי	יחידה
		ד. נוף ועבר
397	24 : האיש שכרה את התעלה	יחידה
421	25 : פירמידות של גולגולות	יחידה

INTRODUCTION

The research reported in these two volumes was performed pursuant to a contract between the United States Office of Education, Department of Health, Education and Welfare and the Regents of the University of Wisconsin (Contract No. OEC 3-6-061385-1631).

These readers are designed to introduce the student to the language of the modern Hebrew Israeli press. It assumes on the part of the student a knowledge of the basic elements of modern Hebrew structure, plus a basic vocabulary usually covered during the first two years of college courses in modern Hebrew.

The readers are designed to help the student master the stylistic patterns and vocabulary characteristics of newspaper Hebrew. Accordingly, the selections are representative of front page news coverage, included in Volume One, and of reports, features and editorials in Volume Two. The texts are annotated and implemented with classroom exercises and drills.

Volume Two contains selections which present a higher level of newspaper Hebrew in style, vocabulary and subject matter.

These readers were used successfully, on an experimental basis, by our third year students on the Campus of the University of Wisconsin. With the use of this reader, the student has reached the stage where his attention should now be devoted less to problems of grammar and more to matters of vocabulary and style. Here, we followed the pattern and methodology successfully developed by the University of Michigan in its series of Arabic Readers. Instead of intensive grammatical analysis,

the student now needs to expand his vocabulary and gain a feeling for style and idiomatic expressions by reading as extensively as possible. The reader attempts to facilitate this, with every needed help in reading, by introducing the reader to the vocabulary, idiom and style of modern Israel Hebrew newspapers.

The following features are designed to aid the student:

1. Words are translated in terms of the contexts in which they occur. However, other primary meanings of these terms are also given.
2. Cumulative Hebrew-English and English-Hebrew vocabularies for ready reference are provided at the end of each volume.
3. A basic Hebrew vocabulary of 500-800 words, is assumed for the student.
4. Phrases and sometimes entire sentences are translated in the notes where the structure may not be entirely clear.
5. Each unit is glossed independently of all others, so that the student is not required to recall a word from a previous selection.
6. Ample provision is made to enable the student to prepare his own glosses and to use dictionaries and other reference works.
7. Numerous and varied exercises are provided to enable the teacher and the student make selections to suit the level and purpose of the course and curriculum.
8. The glosses and vocabularies are given with considerable overlap from one unit to the next. This was purposely designed to enable the student to retain the words which recur.
9. There are numerous exercises designed to help the student master new vocabulary as well as acquire a feeling for word usage and idiomatic style.

10. No attempt was made to solve the difficult problem of Hebrew orthography and hence orthographical variants were not normalized. All selections are reproduced unedited except obvious misprints and errors.

The author wishes to acknowledge his sincere appreciation to all those who helped in the preparation of the reader. He is particularly indebted to Professor Abraham Avni, project specialist at the University of Wisconsin for the preparation of the draft for Volume One, and to Galia Simon and Yemima Rabin, project specialists in the Department, for their invaluable assistance in the preparation of the explanatory notes and exercises of the units in Volume Two. The author wishes to express his thanks to Gila Halpern, for the preparation of the texts for the printers. To the Wisconsin Society for Jewish Learning and the Hebrew Cultural Foundation of New York, the author expresses his gratitude for their generous assistance which made possible the publication of these volumes.

THE DAILY HEBREW NEWSPAPERS IN ISRAEL

The press is as diversified as the population, covering every shade of opinion in a dozen languages. It is free of all political censorship, though control is exercised over matters affecting military security.

The daily papers have six to 20 pages, but Friday issues are doubled or more in size as weekend supplements. No papers appear on Saturday, the Jewish Sabbath.

There are 22 morning and two afternoon newspapers. Thirteen of the morning papers - most associated with political parties - are in Hebrew, and the rest in English, German, Arabic, Hungarian, French, Polish, Yiddish, Rumanian and Bulgarian.

The two foremost morning papers sell about 40,000 copies on week-days, most of the others ranging from 5,000 to 18,000. The evening papers have larger circulations: 85,000 to 118,000. On Fridays, when there are weekend supplements, sales go up to 58,000 in the morning and 134,000 in the evening.

There are about 400 other periodicals, including over 70 government publications. Some 50 are weeklies and 150 fortnightlies or monthlies. About 260 are published in Hebrew, the others appear in Arabic, English, French, Yiddish, Bulgarian, Rumanian, Spanish, Ladino, Hungarian, Polish and Persian.

The Government Press Office keeps the local press and foreign correspondents informed on Government activities, and helps journalists to obtain information and contacts.

ITIM - Associated Israeli Press offers a national service of local news and distributes Reuter and Agence France Presse dispatches. Its shareholders are the daily newspapers.

A. Morning Newspapers

1.   הארץ   - (Hebrew: "The Land") An independent Hebrew daily newspaper. It was first founded by a group of Hebrew writers in Jerusalem in 1919 as Hadshot Ha-Aretz (News of the Land). It is the oldest extant Hebrew daily in Israel.
Haaretz

2.   דבר   - (Hebrew: "Word") A daily newspaper published since 1925 by the Histadrut (Israel Labor Federation). It has the largest circulation of any Israel morning newspaper and generally reflects the views of Mapai (Israel Workers or Labor Party).
Davar

3.   אמר   - (Hebrew "Utterance") A daily newspaper founded by the Histadrut (Israel Labor Federation) in 1950, in easy vocalized Hebrew for new immigrants.
Omer

4.   למרחב   - (Hebrew: "To the Expanse") A daily newspaper, founded in 1954 by Ahdut Avodah (Union of Labor) party, which split from Mapam (the left wing Zionist Socialist party) in 1954 to form a separate group largely as a protest against anti-Semitism and anti-Zionism in the Soviet countries.
Lamerhav

5.   על המשמר   - (Hebrew: "On the Watch") A daily newspaper, founded in 1942, under the name Mishmar ("Watch"), as the journal of Ha-Shomer Ha-Tzair, (a Zionist Youth

movement and former Palestinian political party). Its ideology became revolutionary Marxist and demanded "ideological collectivism". From 1948 it became the organ of Mapam (United Workers Party), a left wing Zionist Socialist party.

6. קול העם - (Hebrew: "The Voice of the People") The daily newspaper of Maki (Israel Communist Party) founded in 1948. Until 1948, Maki regarded Zionism as a reactionary agent of British imperialism and its own function as the liberation of the Arab masses from both, with the assistance of Jewish workers. In 1954 Maki merged with a number of Mapam dissidents.
7. הצופה - (Hebrew: "The Observer") A daily newspaper founded in Tel-Aviv in 1937. It is the organ of Mizrahi (Religious Zionist Organization) and Ha-Poel Ha-Mizrahi (the religious Zionist Labor Party).
8. המודיע - (Hebrew: "The Advertiser or Announcer") A daily newspaper, founded in Jerusalem in 1950, by Agudat Israel (world organization of ultra orthodox Jews). Until the emergence of the State of Israel, it pursued an extreme Zionist policy. In 1948, however, its representatives joined the Provisional Government of Israel and subsequently participate in Knesset (parliament) elections.

9. שערִים - (Hebrew: "Gates") A daily newspaper founded in 1951 by Poalei Agudat Israel (a religious labor movement which operates within the framework of Agudat Israel (See Hamodia above). It is active especially in agricultural settlement and has several Kibbutzim.
Shearim
10. חדשות ספורט - (Hebrew: "Sport News") a independent daily newspaper founded in 1960, devoted to sport news.
Hadashot Sport
11. היום - (Hebrew: "Today") A daily newspaper, founded in 1966 and is affiliated to Gahal, the right-wing political parties in Israel.
Hayom

B. Evening Newspapers

12. מעריב - (Hebrew: "He who brings the evening") An independent Israel evening mass-circulation newspaper, published in Tel-Aviv in 1948.
Meariv
13. ידיעות אחרונות - (Hebrew: "Latest News") An independent evening Hebrew newspaper published in Tel-Aviv in 1947.
Yediot Aharonot

Unit 1

הצי הסובייטי בים התיכון - א'

המלחמה הקרה, שהחלה מפשידה באירופה, מתחממת בים-התיכון. חיל-הים הסוביאטי מחזק את יחידותיו בים זה, ומפקד הצי הסוביאטי בים השחור, הכריז כי "נוכחותנו בים התיכון תיהפך לעבין של קבע". דבריו נאמרו בעת ביקור בנמל אלכסנדריה הפתוח לחיל הים הסוביאטי וסגור בפני הצי הששי האמריקאי, המשייט בים-התיכון. מה מסמעותה של החדירה הימית הסוביאטית לאזורנו? מה חלקו של חיל-הים ב"אסטרטגיה הגדולה" של הקרמלין ?

לפני כשנה אירעה בים-התיכון פגישה יחידה-במינה. מסחתת-טילים אמריקאית נתקלה במסחתת סוביאטית. שתי האניות חלפו זו על פני זו בסמוך מאד. האמריקאים השמיעו ברסקוליהם תקליט של "הקוזאקים של הדרון", ואילו הרוסים החזירו את המחמאה בתקליט של נעימות ג'ז אמריקאיות. התלונה היחידה שהשמיע הקברניט האמריקאי היתה, שהתקליט שבגנו הרוסים לא היה מן המשובחים... "החלפנו ברכות ונפנופי-יד, ונפרדנו בשלוש", דיווח הקברניט לאניית-הדגל שלו.

סאז זרמו מים רבים בדרדאנלים, ומים אלו הביאו לים-התיכון מספר הולך ורב של צוללות ואניות מחיל-הים הסוביאטי. אטנם, כח ימי זה בטל בששים לעומת הצי האמריקאי - שהוא הכוח המערבי החזק ביותר בים-התיכון. לצי הששי 50 אניות, 20 אלף ימאים, אלפיים נחתים וכ-150 מטוסים. אחת מיחידותיו הקטנות משייטת במפרץ הפרסי. הצי הסוביאטי בים התיכון מונה, לדברי מקורות-ביון מערביים, שתי סיירות ומסחתת אחת; כארבע צוללות, ומספר לא מבוטל של ספינות קטנות ותמימות-למראה (רובן בדמות ספינות-דיג) העוסקות ציד אלקטרוני והעוסקות בקליטת תדררות ובעיקוב אחר תנועות ציי נאט"ו ותרגיליהם בים-התיכון.

שירותי נמל במצרים

על הפער הכמותי והאיכותי הזה נוספת העובדה, שלצי הסוביאטי אין בסיס-קבע בים-התיכון (ומאז המחלוקת מיטו-סטאלין ועריקת אלנביה למחנה הסיני, אין לה לברית המועצות בסיס ימי, אף לא בים האדריאטי הסגור). הבסיסים הימיים הקרובים ביותר של ברית המועצות נמצאים בים-השחור, במסחה שלה וברומניה. בימי-שלום פתוחים מיצרי הדרדאנלים

למעבר מהים-השחור לים-התיכון. בימי מלחמה עלול מעבר זה להיסגר על-ידי מיקוש והפצצות.

לפי שעה, בזקקות יחידות-הצי הסוביאטיות בים התיכון לריכוזי-עגינה בלב-ים, בתחום המים הבין-לאומיים. יש להם רכוז אחד מרום לאי הירובי קיטרה, וריכוז שני מול חוף לוב. לצורך אספקה, תידלוק ואחזקה, בזקק הצי הסוביאטי בים-התיכון לאניות-סיוע מהירות. אין זה ההסדר הנוח ביותר. חולשה נוספת של הצי הסוביאטי, עליה מצביעים משקיפים מערביים, נעוצה בהעדר נושאות מטוסים בצי זה. הזרוע האוירית של חיל-הים הסוביאטי מוצבת כולה בבסיסים יבשתיים, והטווח שלה קצר. כוח המגן וההרתעה היחיד של הצי הסוביאטי בים-התיכון הוא הצוללות.

לפני שנים אחדות כתב הפרשן הצבאי האמריקאי הנודע, האנסון בולדווין, כי הצי הסוביאטי יוכל להיות כח של ממש בים-התיכון רק אם יקבל בסיסי-אוויר בסוריה ובמצרים, או לפחות שרותי-קבע בזמליהן של ארצות אלה, ההולכות בדרך הסוציאליזם והמקבלות סיוע צבאי וכלכלי רוסי נרחב. בסיסי-אוויר עדיין אין לברית המועצות במזרח-התיכון, אבל שירותי נמל כבר הוסדרו בשביל יחידות-הצי שלה במצרים.

הגדלת מספר כלי-השייט הסוביאטיים בים-התיכון, וההסדר שהשיג מפקד חיל-הים הסוביאטי וסגן מיניסטר ההגנה של ברית המועצות, בשביל יחידות הצי הסוביאטי בזמל אלכסנדריה המצרי, אינו אלא אחד הגורמים לדאגה שהתעוררה בלב האמריקאים - ואשר אין הם מסתירים אותה כלל ועיקר. הגורם האחר הוא מקומו של חיל הים הסוביאטי ב"אסטרטגיה הגדולה" של הקרמלין, מיבנהו של חיל זה והרוקטרינה שלו.

מהגבה להתפשטות

מאות בשנים - וער תום מלחמת העולם השניה - היתה רוסיה מעצמה יבשתית גדולה, שמוצאה הימי קפוא חדשים רבים בשנה. כל אותה עת לא היו לרוסיה אינטרסים חיוניים מעבר לים. יריבותיה המערביות הגדולות, היו מעצמות ימיות בעלות ציי-ענק ואינטרסים חיוניים ברחבי תבל. לאבטחת עצמו מפני הלווייתן המערבי, הקים לעצמו הרוב הרוסי חגורת-בסחון ימית בעלת צביון הגנתי מובהק. חיל-הים הסוביאטי היה בעיקרו משמר-חופים חזק. הוא הורכב מטרפרות (שהוחלפו במרוצת השנים בספינות-טילים) אניות זרועות מוקשים, משחתות וסיירות; וכן צוללות - בתחילה קצרות-טווח, לשם פיטרול חופים, ואחר כך ארוכות-טווח ליירוט ספינות-אויב בלב-ים. חיל-הים הסוביאטי יכול היה, איפוא, להסתפק בזרוע ימית מוצבת-יבשה. כמו כן, יכול היה לשמש עזר-כבד לכוחות-קרקע סוביאטיים

הן באספקה והן בבחינת אמפיביות. מטום כך לא פיתחו הרוסים נושאות-מטוסים. משקיפים מערביים סבורים, שהרוסים טרם פיתחו כנאות גם את הכוח האמפיבי שלהם.

בסוף מלחמת-העולם השניה החל סטאלין בשידוד-מערכות יסודי בכל הנוגע לחיל-הים הסוביאטי. הוא התרשם מאד מכוח הצוללות ווגרמני, שעשה שנות בספינות בעלות-הברית; וכן עשה בו רושם עז בצחונה של ארצות-הברית על יפאן באוקיינוס השקט, בכוח הימי האדיר שלה. סטאלין העביר, איפוא, את הדגש מהגנה להתפשטות. באותה עת קיווה להרחיב את הגמוניית הקומוניזם על שטחים חשובים במרחב שלנו: הוא בושש לפנות את גייסותיו מפרס, החדיר עסקנים קומוניסטיים למפלגת "סודה" השמאלית, וגישש בעירוק. הוא קיווה להגשים את החלום הנושן של אמא-רוסיה: להחזיק בממלכים חמים. מאמציו סוכלו על-ידי עמידתו האיתנה של הנשיא טרומן האמריקאי. בענותיו האחרונות התרכז סטאלין בהתבססות במזרח-אירופה והניח למערב ליצור חגורות-בטחון סביבו - כמו בריתות באס"ו, בגדאד (כיום ברית-המרכז) וברית ורום מזרח אסיה. עם זאת, לא חדל הצי הסוביאטי להתפתח - בעוד ציי גרמניה ויפאן שבורים וציי צרפת ובריטניה מתכווצים. חרושצ'וב הוא שחידש את תנופת הקומוניזם מעבר לגבולות הגוש המזרחי. בהגישו סיוע נרחב למצרים וסוריה, איגף את בריתות באס"ו והמרכז, ובסייעו לתימן הרפובליקאית פתח פתח לחדירה סוביאטית לים-סוף ולמפרץ הפרסי העשיר בנפט. עם התרחבות האינטרסים הסוביאטיים, הורחב גם חיל-הים הסוביאטי.

Unit 1

E. Vocabulary and Notes:

צָר	-	navy, fleet
צָר סוּר (מְסוּרִי)	-	merchant navy
צָר יָיִג	-	(fishery) fishing navy
הִפְשִׁיר	-	to melt, to defrost
	-	(fig.) to temper, compromise
לְטַיֵּט	-	to cruise
מְשָׁמֵר	-	meaning, sense, significance
בְּצֵל מְשָׁמֵר, רַב מְשָׁמֵר	-	meaningful, highly significant
חֹד-מְשָׁמֵר	-	unequivocal, straight forward.
מְשָׁמֵר חֵרֵט	-	meaningless
מְשָׁמֵר כּוֹפֵל	-	double meaning, ambiguity
מְשָׁמֵר מְדִינָת	-	political significance
חִדְרָה	-	penetration
קְרֵמְלִין	-	Kremlin
מְשָׁמֵר מִיִּלִּים	-	a destroyer with missiles
מְשָׁמֵר	-	destroyer (warship)
הָשִׁב מְחַמָּה תַּחַת מְחַמָּה	-	to return the compliments
מְחַמָּה	-	compliment
נָתַן מְחַמָּה	-	to pay (make) a compliment
נִפְּנֵף-יָד	-	waving one's hand

- דָּוָר - to report
- This verb derives from a noun that was, originally, initials of two words: דָּוָר < דָּוָר < דָּוָר וְדָוָר.
- דָּוָר - reporting, reportage
- אֶנְבֵּת דָּגֵל - flagship
- צוּלְמָת - submarine, U-boat
- צוּלְמָת אַטוֹמִית - atomic submarine
- צִדְדָת צוּלְלוֹת - submarine chaser
- בְּטֵל בְּטֵפִים - constituting a very small minority; negligible, a drop in the ocean, of no significance
- בְּטֵל - null, void, valueless
- נִחַת - parachutist
- הַמְּפָרֵץ הַפָּרְסִי - The Persian Gulf
- מְפָרֵץ - bay, gulf
- מְקוֹרוֹת הַיָּדוּעַ - the sources of the intelligence
- הַיָּדוּעַ - intelligence (service)

The word יָדוּעַ was formed recently from the Hebrew root יָדַע (to understand, to know) in an attempt to find an equivalent to the English term: "intelligence". There are some who reject this "Anglisation" of Hebrew and favor the older terms: מְקוֹרֵי הַיָּדוּעַ or: מְקוֹרֵי הַיָּדוּעַ

- מְצַרֵּת - cruiser

מִבְּרֵית-קָרָב	-	battle cruiser
מִסְפָּר לֹא מְבַטֵּל	-	quite a significant number of... literally: a number that is not insignificant
מְבַטֵּל	-	annulled, insignificant, negligible
כְּמִנְחָה מְבַטֵּלָה	-	insignificant or negligible quantity
צִיָּד	-	equipment
צִיָּד אִישׁ	-	personal equipment
צִיָּד יְחִידָתִי	-	unit equipment
צִיָּד מְקוּבָּצֵת	-	accommodation stores
צִיָּד מִלְחָמָה	-	military equipment
מְשֻׁבָּר	-	broadcast, dispatch, message
מְשֻׁבָּר אֶתְרִי	-	signal message
מְשֻׁבָּר שֵׁטֶל	-	cryptogram
עֹסֵק (אֶחָד, אֶחָרִי)	-	following closely
נְאֻט"ו	-	N.A.T.O (North Atlantic Treaty Organization)
פְּעֵר	-	gap
פְּעֵר חֵדוּשׁ	-	educational gap
פְּעֵר הַפְּעוּלָה בְּמִסְפָּר הַמְּשֻׁלְּמִים	-	the gap in the balance of payments narrowed
כְּמִנְחָה	-	quantitative
כְּמִנְחָה	-	quantity
כְּמִנְחָה הַגְּדוּלָה	-	fair quantity

בפואה סגולת	-	negligible quantity
ארכותי	-	qualitative
איכות	-	quality
האיכות השונה מהכמות	-	quality matters more than quantity
עריקה	-	desertion (from army)
עריק	-	deserter
הים האדריאטי	-	Adriatic Sea
הים השחור	-	Black Sea
מצר	-	isthmus, narrow pass, strait
מקדש	-	mining
רפוז	-	concentration, centralization
רפוז אש	-	concentration of fire
רפוז צבא	-	concentration of troops
פשר רפוז	-	power of concentration
מחנה רפוז	-	concentration camp
עגירה	-	anchoring, anchorage
ליבי	-	Libya
אספקה	-	supply
אספקת מים	-	water supply
תדלוק	-	refuelling

אחזקה	-	maintenance
מִשְׁקַרֵּם	-	observer
מִשְׁקַרֵּם הָאֻ"ם	-	U.N. observer
בְּהִנְיָוֶה	-	in the absence of-
הִנְיָוֶה	-	absence, lack
נוֹשֵׂאת מְטוֹסִים	-	aircraft carrier
נוֹשֵׂא	-	carrier
נוֹשֵׂא מְטוֹנֵת	-	ammunition carrier
נוֹשֵׂא מְקַדְדִים	-	mailman
נוֹשֵׂא פְּרִי	-	fruit-bearing (lit. & fig.)
נוֹשֵׂא אֵת עַצְמוֹ	-	self-sufficient
קוֹחַ קָצֵר	-	short range
קוֹחַ	-	range
קוֹחַ אֶפֶסְרִיבִי, קוֹחַ יַעֲיִל	-	effective range
הַרְחָקָה	-	detering, deterrence
פְּעֻלַת הַרְחָקָה	-	deterrent action
הַסְדָּר	-	arrangement, settlement
מְעַצְמָה יַבִּישׁוֹת	-	land power
מְעַצְמָה	-	power
מְעַצְמָה אוֹוִירִית	-	air power
מְעַצְמָה יַמִּית	-	sea power
הַמְעַצְמוֹת הַגְּדוֹלוֹת	-	The Great Powers

אֵינְטֵרֶס חַיִּיגָנִי	-	vital interest
אֵינְטֵרֶס	-	interest
חַיִּיגָנִי	-	vital, indispensable
חֲשִׁיבוּת חַיִּיגָנִית	-	vital importance
צִוְיָה חַיִּיגָנִית	-	vital need
חֲגוּרַת אֲבֵחָה	-	safety belt
אֲבֵחָה	-	confidence, security
אֲבֵחָה עֲצָמִית	-	self-confidence
כּוּחַ אֲבֵחָה	-	security forces
מוֹעֲצַת אֲבֵחָה	-	Security Council (of U.N.)
מִלְחַמַת אֲבֵחָה	-	Ministry of Defense
מִנִּיר אֲבֵחָה	-	Minister of Defense
צִבּוּר	-	character, nature
		The word צִבּוּר derived from the word צִבְעָה (color).
צִבּוּר לִמְקוֹמֵהוּ	-	local color
צִבּוּר מְדִינָתִי	-	of a political nature
מִשְׁמַר הַיָּם	-	coastal guard
מִשְׁמַר	-	guard
מִשְׁמַר אֲזֻבֵּה	-	civil guard
מִשְׁמַר הַגְּבוּל	-	border guard
מִשְׁמַר כְּבוֹד	-	guard of honor
טוֹרֵפֶדוֹ	-	torpedo
זוֹרֵעַ מוֹקְשִׁים	-	mine sower
זוֹרֵעַ	-	sower

פָּטְרוּל	-	patrolling It comes from the foreign word patrol, but it is put in a Hebrew form (פָּטְרוּל) of verbal nouns of 4-letter radicals.
גִּירָסָה	-	interception (of airplane), forcing down
הִצָּב	-	to be set up, established, placed, stationed
מִצָּב	-	(n.) post
מִצָּב מְשָׁטָר (שֵׁל מְשָׁטָר)	-	police post
מִצָּב קִדְמִי	-	forward (advance) post
מִצָּב תְּצִפִּית	-	observation post
עֲזָרָה	-	helpmate; wife
עֲזָרָה	-	aid, help, assistance
נְחִיטָה	-	landing
נְחִיטָה אִנְסוּר	-	forced landing
אַמְפִּיבִּי	-	amphibian, amphibious
שִׁמּוּשׁ רִבּוֹנִי	-	radical reform, reshuffle
שִׁמּוּשׁ	-	robbing, plundering
שִׁמּוּשׁ שְׁמֹרֶת	-	to destroy, annihilate
שִׁמּוּשׁ	-	devastation, destruction
הִגְמוּנָה	-	hegemony, leadership, supremacy
שִׁמּוּשׁ	-	to tarry, to be late

מאמציו וקפלו

- his efforts were frustrated

קפלו

- to be frustrated, stultified

קפלו

- to frustrate

Unit 1

C. Exercises:

א. השתמש בבסויים הבאים בתוך משפטים:

12. תָּדַלְתִּי	1. הַפְּלִטְמָה הַשְּׂרָה
13. הִקְדַּמְתִּי	2. עָנְנָו הָעַל הַבַּעַ
14. מִשְׁתַּחֲוִי	3. אֲסִיִּי הַשְּׂרָה
15. פִּתְּ הַתְּשִׁיעָה	4. הַיָּח
16. הִקְדַּמְתִּי	5. חִיל הַבָּמָה
17. הִקְדַּמְתִּי	6. צִיִּי אֲלֵהֶם הַיָּח
18. אֵי הַשְּׂרָה הַיָּח	7. תְּשִׁיעָה
19. הַיָּח הַשְּׂרָה	8. הַיָּח
20. הַיָּח הַשְּׂרָה	9. אֵי הַיָּח
21. הַיָּח הַשְּׂרָה	10. הַיָּח
22. הַיָּח הַשְּׂרָה	11. אֲסִיִּי הַשְּׂרָה

ב. כתוב את הפעלים המתאימים במקום אלה הכתובים בסוגריים:

1. האניה (שוהה) בנמל.
2. החיל (ברח) מיחידתו.
3. המטוס (ירד) בשדה התעופה.
4. הצי הסובייטי (נכנס) לאזורנו.
5. משמר החופים (עצר ולכד) את הספינה.
6. יש מספר גורמים לדאגה אשר (התחילה להיות) בלב האמריקאים.
7. הספינות (צריכות) לשרותי נמל.

ג. במסר מופיעים שמות של כלי שיט שונים.

1. הסבר את ההבדלים בין כלי השיט הבאים בהתאם לתפקידיהם השונים:

אניה, ספינה, סירה, סיירת, מסחתת, צוללת.

כדאי להכיר פעלים ושמות נוספים הקשורים בשמות הנזכרים.

2. איזה פועל קשור לשמות: סיירת, מסחתת, צוללת?

3. אילו שמות נוספים קשורים לשמות: ספינה, סיירת, מסחתת, צוללת?

4. ישנם סוגים שונים של סירות הנבדלות זו מזו באופן הפעלתן. התוע אילו הן?

5. מה פרוש האמרות:

א. אוי לה לספינה שאבד קברניטה!

ב. כל ספינותיו שקעו בים.

ג. הוא הוציא את הרוח ממפרשיו (בטוי בלשון המדוברת).

ד. "צ"י" הוא שם קבוצי לקבוצה גדולה של אניות המשמשות לאותה מטרה ונמצאות תחת אותו פקוח.

מה יהיה השם של:

1. קבוצה גדולה של חיילים המשרתים ארץ מסוימת והמאורגנים על-ידי מפקדיה?

2. קבוצה גדולה של חיילים (מתוך קבוצה אחרת גדולה יותר)

לה תפקידים מיוחדים, ובהתאם להם גם אמונים מיוחדים?

3. שורה של אנשים העומדים אחד אחרי השני והמצפים לאותו דבר?

ה. הבחן בין המלים:

1. מְחַלְקֵת - מְחַלְקָה - מְחַלְקֵה - מְחַלְקֵה - מְחַלְקֵה

2. מְחַלְקֵים - מְחַלְקֵם - מְחַלְקֵם

3. מְחַלְקֵה - מְחַלְקֵה

4. מוֹצָא - מְצִיָּאָה - יְצִיָּאָה - יְצִיאָה - קְצוּי
5. מְבַנֵּה - בְּנֵי
6. מְעַצֵּמָה - עֲצָמָה
7. רָשָׁם - רְשָׁמִים - רְשִׁימָה
8. מְאָמֵץ - אָמֵץ - אֲמוּץ

ו. בקטע מופיעות כמה וכמה מלים לועזיות. החלף את המלים הבאות במלים עבריות:
 אסטרטגיה, דוקטרינה, אינטרס, הגמוניה, אינטנסיבי, אופנסיבה.

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה גרם להתגברות הסמוריה של המלחמה הקרה במזרח התיכון?
2. מהי האינפורמציה שמסרו מקורות ביון סאובייטיים על הצי הסובייטי?
3. איך פתר הצי הסובייטי את בעית המחסור בבסיסים ימיים?
4. מרוע אין מצרי הדרדבלים יכולים לפתור את הבעיה של העדר הבסיסים הימיים?
5. פרט להיותו צי קטן החסר בסיסים ימיים, איזו חולשה בוספת יש לצי הסובייטי בים התיכון?
6. מהו בכל זאת כח ההרתעה של הצי הסובייטי?
7. באילו ארצות יש לצי הסובייטי סכויים לקבל שרותי נמל?
8. מהו הדבר המדאיג את האמריקאים?
9. מתי מרוע החלו הרוסים לבסס את מעמדם בים?
10. מה השיג חרושצ'וב על ידי מתן הסיוע למצרים, סוריה ותימן הרפובליקאית?

ח. תרגם לאנגלית את המשפטים הבאים:

1. חדירת הצי הסובייטי למזרח התיכון הגבירה את המלחמה הקרה.
2. לפי דו"ח הקברניט חלפה פגישת המשחתות ללא תקריות.
3. מקורות ביון מערביים מוסרים, כי הצי הסובייטי מורכב בחלקו מספינות קטנות הנראות כספינות דייג, אך לאמיתו של דבר הן מצוידות בציוד אלקטרוני חדיש המסוגל לעקוב אחרי השדורים והתנועות של הצי הששי.
4. הבעיה העומדת בפני הצי הסובייטי היא העדר בסיסים ימיים בים התיכון, כי הסדר של רכוזי עגינה בלב ים, בתחום המים הבינלאומיים, אינו הסדר נוח ביותר.
5. אניות סיוע מהירות מספקות להם אספקה ודלק.
6. עדיפות הצי הששי על פני הצי הסובייטי נכרת במספר נקודות מרכזיות. נוסף ליתרון המספרי ומציאותו של נושאות מטוסים בין אניות הצי, יש לצי הששי גישה לבסיסים ימיים שונים שבהם הוא משתמש לצרכי אחזקה, תדלוק ואספקה.
7. למרות עדיפותם הנוכחית, עוררה החדירה הסובייטית דאגה בלב האמריקאים והם תוהים על משמעותה של חדירה זו ומה מסתתר מאחוריה.
8. במשך מאות בשנים היתה רוסיה ידועה כמעצמה יבשתית שאין לה מוצא לים, אך לאחר מלחמת העולם השנייה הרגישה צורך להזק את מעמדה בים והיא הקימה לעצמה חגורת בטחון ימית ששמשה, קודם כל, לצרכי הגנה.
9. כדי להפוך לכח ימי יהיה על הרוסים לפתח את הכח האמפיבי שלהם.
10. אלמלא עמידתו האיתנה של הנשיא טרומן היו הרוסים מצליחים להתפשט עוד יותר.

ט. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

עוד בקיץ זה יהיה הצי הסובייטי בים-התיכון שקול, מספרית, כנגד הצי-הששי האמריקאי. מבחינה איכותית מספר ניכר של כלי שיט רוסיים אינם נופלים הרבה מן הכלים האמריקאים, במהירות שיוט ובעוצמת-אש. עדיין אין לרוסים נושאות מטוסים. הבסיסים הסמוכים ביותר של אורידית-הצי הרוסית במצאים בחוף הים-השחור. לצי הסובייטי אין עדיין בסיסים בים-התיכון, והרוסים עדיין מפגרים בכל הנוגע לתפעול ציים גדולים, במיוחד הרחק מבסיסי-

המולדת, כשאין להם נסיון קרבי כלשהו. אך, מכיון שאין זה סביר כי הרוסים נוטים להתמודדות עם הצי האמריקאי יש לראות בהאדרתו של הצי הסוביאטי בים-התיכון נסיון ראשון בתולדות ברית-המועצות לנקוט ב"מדיניות של ספינות-תותחים" כלפי מדינות קטנות שונות בחלקו הדרומי של הים-התיכון.

תרגום לעברית את הקטע הבא: .1

The existence of a Soviet fleet in the Mediterranean is a significant and a worrying fact. Nobody knows what is hiding behind their appearance there and what their future plans are. So far, the Soviet Navy is smaller and weaker than the American Sixth Fleet, but the navy might develop into a power, and already their U-boats have had a deterring effect.

The Russians have reached the conclusion that in order to be able to defend themselves against the West, they must obtain sea bases and have a strong navy. Yet, it is quite obvious that they will not content themselves with a strategy of defence, but will seek ways for expansion too.

The Russians have been interested in wedging themselves into the Middle East ever since World War Two, and even before that, and it seems that by being able to place their fleet in the Mediterranean, they have made good progress.

Unit 2

הצי הסובייטי ביום-התיכון - ב'

חקר אוקיאנוגרפיה

כיום יש לברית המועצות כוח ימי המונה קרוב לחצי מליון איש. מבחינת התפוסה, עומד הצי הסוביאטי במקום השני בעולם, אחרי ארצות-הברית. כוחו העיקרי - בצוללות, שמספר הולך ורב בהן מונע בכוח גרעיני וחסוש במילים באליסטיים גרעיניים.

סקורות-ביון מערביים מעריכים את הכוח הימי הסוביאטי ב-370 צוללות קונוונציונאליות וכ-40 צוללות גרעיניות (מספר הגדול בשיעור של עשר צוללות בשנה). לפחות 40 מן הצוללות הסוביאטיות עשויות לשגר טילים באליסטיים - כפי הנראה, גם מתחת לפני המים (אך כל צוללת סוביאטית חמושה רק בשלושה טילים כאלה, לעומת 16 טילי "פולאריס" בצוללות האמריקאיות החדישות, וטווח הטילים הסוביאטיים מגיע ל-800 קילומטר לעומת 3.000 קילומטרים של טילי ארצות-הברית. יותר מ-300 צוללות סוביאטיות עשויות לשוט באוקינוסים. כוח הצוללות הסוביאטי (כמו כוח אניות-השטח הרוסיות) מחולק לארבעה ציים: בים הבאלטי (70), בים הארקטי (150), בים השחור (50) ובמזרח הרחוק (120). כאמור, נראו לאחרונה דרך קבע ארבע צוללות סוביאטיות בים-התיכון.

חיל-הים הסוביאטי פיתח משחתות וסיירות חדישות, וגם טילים טאקטיים ים-יבשה - מהם לשימוש מאניות גדולות ומהם לחיסושן של ספינות-טילים. אלה בנויות בשני דגמים - ה"קומאר" הישנה, הכלולה בצי סוריה ומצרים, וה"אוסה" החדשה פמנה, שכבר הובטחה אף היא לחיל-הים המצרי.

המערב פיגר מאד בהערכת התמורה שחלה בחיל-הים הסוביאטי. נאיחור ביכר הבינו האמריקאים כי קובה משמשת לברית המועצות לא רק מקפצה לתעמולה מהפכנית ואנטי-אמריקאית בחצי-הכדור המערבי, אלא גם תחנת תידלוק לצי הצוללות האטלנטי של הסוביאטים. האוסטרלים לא העלימו את הפתעתם למראה ספינות-מחקר סוביאטיות העוסקות בחקר אוקיאנוגרפיה ליד חופיהם. חיל-הים המלכותי הבריטי החל מגלה, בתכיפות יתרה, צוללות סוביאטיות באוקיאנוס ההודי. וחיל-הים הדרום-אפריקאי מדווח מאז שנים אחדות על צוללות סוביאטיות המשייטות סמוך לחוף.

תהליך חידושו של חיל-הים הסוביאטי איפשר לרוסים לספק כלי שיניים ישנים יותר, ובמיוחד צוללות, לארצות שהקמלין חפץ ביקרון: אינדונזיה במזרח הרחוק, מצרים וסוריה בים-התיכון, קובה ליד ארצות-הברית.

מונעת התערבות

השיכלולים שנתחוללו בחיל-הים הסוביאטי (ציוד אלקטרוני, אמצעי בקרה סרכזיים וכיוצא באלה) איפשרו לקצץ כדי שליט ממצבת כוח-האדם בצי. הקצינים והימאים המוכשרים ש"דוללו" מחיל-הים, הועברו לצי-הסוחר ולצי-הדיג הסוביאטיים, שנפתח גדל אף הוא במקביל לגידול שחל בחיל-הים - ולמעשה הם מהווים המסך ישיר לו: אניות המשא נועדו לשמש ספינות תובלה בשעת-חירום, ואילו ספינות-דיג סוביאטיות רבות מיועדות לשיים בלב האוקיאנוסים, מצויינות בציוד אלקטרוני משוכלל ומסמטות אזניים לקרמלין ליד חופים זרים.

לפני עשרים שנה היה הצי-הסוחר הסוביאטי מורכב מאניות ישנות בתפוסה כוללת של חצי מיליון טון. כיום מגיע צי זה לששה מיליון טון (כולל צי דיג המונה כ-4.500 ספינות).

אמץ גדול זה שמסקיעה ברית-המועצות בשיטתיות וברציפות של שנים בכוחה הימי, מעיד כי הקרמלין השתכנע סוף-סוף באמיתותה של סיסמת חיל-הים המלכותי הבריטי: "המושל בימים, מושל בעולם". מכל האמור לעיל אין להסיק, שחיל-הים הסוביאטי, כמות שהוא היום, הינו כוח התקפי שהמערב צריך לחשוש מפניו (לראייה - נסיגת הצי הרוסי בעת "משבר הטילים" בקובה, ב-1962). צי גדול זה עדיין לוקה בבסיסי-פולדת הקפואיס בחודשי הקרה, ובהעדר גמור של בסיסים מוצקים במרחבי העולם; אף אין לו מסריה אורירית העשויה ללוותו בכל אשר ישוט. אבל בנתונים של "המלחמה הקרה" - כאשר מעטים מאמינים בהתלקחותה של מלחמת-עולם שלישית - נודעת לחיל-הים הסוביאטי משמעות גדולה. נוכחותו, וביקוריו הסדירים בנמלי היס-התיכון וים סוף, מחזקים את ההשפעה הסוביאטית במרחב זה. כמו-כן, יש בנוכחות זו גורם-הרתעה רציני, העשוי להבטיח שלא תישנה עוד התערבות צבאית אמריקאית כגון הפלישה ללבנון ב-1958, או מיבצע צבאי נוסח "מוסקטיר" (סואז, 1956). הבסיסים הבריטיים בקפריסין בתרוקנו מתוכנם סאז זכה האי לעצמאות, והכוח המערבי הרציני היחיד בים התיכון הוא הצי הששי האמריקאי. ההתחזקות ההדרגתית של חיל-הים הסוביאטי בים-התיכון ובנמל חודיידה התימני מכרובת גם לטורח ארוך יותר.

סכנת הדוקטרינה

בעוד כשנתיים עומדת בריטניה לפנות את בסיסה הצבאי הענק בעדן. המושבה-לשעבר תזכה לעצמאות, והערובה לבטחונה - ולבטחון פדרצית-דרום-ערב - תהיה סמלית בעיקרה. לא יישאר כמעט כוח מערבי של ממש מזרחית

לסואץ, עד סינגפור. לאחר הפיזוי הבריטי צפויה התמודדות איתנים בחצי-האי ערב, בין כוחות מצרים ותימן הרפובליקאית לבין כוחות ערב-הסעודית ובסיכריות הנפט הזעירות במפרץ-הפרסי. ברית-המועצות מעוניינת להרתיע את המערב מהתערבות בהתמודדות זו, שבסופה תהיה יד המהפכנים על העליונה, על פי התחזית הסוביאטית. אם אמנם ישתלטו כוחות מהפכניים-סוציאליסטים על שטחי-הנפט, יוגשם חלומה הנושן של רוסיה - לפרוש את השפעתה על מקורות הנפט, החיוניים כל-כך למערב. מכיוון שברית המועצות עצמה עשירה בנפט, חשוב לה הנפט של המזרח הקרוב על דרך השליה: היא מעוניינת ביכולת למנוע אותו בעת הצורך מאירופה המערבית.

זאת ועוד: הקרמלין מצפה לזעזועים רבים ביבשת אפריקה, ומקווה לצאת נשכר מהם. עד כה נכשלו מאמצי החדירה שלו, אבל נוכחות חזקה יותר בים-סוף תקל על ביצוע החדירה.

למצב עדין זה השלכות חשובות על ישראל ובטחונה. אם כי אין לישראל שום ברית הגנה עם המערב, משליכה היא את יהבה על המערב במקרה חרום. כוח הרתעה סוביאטי בים-התיכון עשוי לגרוע מסיכויי העזרה הזאת. כמו כן, החדרת הדוקטרינה הימית הסוביאטית - והציוד ההולם אותה - אל חילות-היזם הערביים, יש בה משום איום ישיר על ישראל. דוקטרינה זו מקיפה מיקוש אינטנסיבי של מבואות ימיים (כולל מיקוש אופנסיבי לאורך חופי האויב); שימוש נרחב בצוללות; והפעלה עזה של טילי ים-יבשה. ואם אין די באלה, גורעת נוכחותם של כוחות ימיים סוביאטיים בנמלי ערב מאפשרויות הגמול של ישראל, במקרה של התלקחות באיזור.

גורם ממתן?

לעומת זאת, יש הרואים בנוכחות הסוביאטית גורם ממתן, שירסן את הערבים מהתגררות בישראל, שכן ברית המועצות מעוניינת בהתבססות במרחב זה, וכל התלקחות עלולה לגרום להתמודדות ישירה עם כוחות המערב ולנסיגת הכוחות הסוביאטיים, כמו בימי "משבר הסילים בקובה" - כדי למנוע מלחמת-עולם שלישית. לפי הערכה זו, יש מקום ממשי יותר לדאגה בלב בעלות הברית המערביות, ובראשן ארצות הברית, מאשר בלב ישראל, מפני הנוכחות הסוביאטית המוגברת בים-התיכון.

Unit 2

B. Vocabulary and Notes:

אוקיאנוגראפֿי	-	oceanographic
חפּזות	-	possession, occupancy
	-	volume of body in space
		The root of the noun חפּזות
		is חפּט : to seize, occupy etc.
גּרעיני	-	nuclear
גּרעיו	-	nucleus; kernel
תּורת הגּרעיו	-	nucleonics
אנרגיה גּרעינית	-	nuclear energy
כּוּר גּרעיני	-	nuclear reactor
נשק גּרעיני	-	nuclear weapon(s)
חמוּשׁ	-	armed, equipped
קיל בּליסטי	-	ballistic missile
קיל	-	missile
קיל גּיו-בּלטי	-	intercontinental missile
קיל מּדוּחַ	-	guided missile
קונּונציוּנלי	-	conventional
מּעוּר	-	measure, size
	-	rate
מּטוּב	-	liable, likely to- (be, happen)
לּמּוּר	-	to send, to send off

הַיָּם הַבַּלְטִי	-	the Baltic Sea
הַיָּם הַאָרְקְטִי	-	the Arctic Sea
הַיָּם הַשְּׁחֹר	-	the Black Sea
הַמְּזֻרָח הַרְחֹק	-	the Far East
מַשְׁתַּדָּד	-	destroyer (warship)
סִבֵּר	-	cruiser
סִבֵּר קָרָב	-	battle cruiser
תַּחֲמוֹת	-	armament, arms
תַּחֲמוֹת כְּבִיד	-	heavy armament
תַּחֲמוֹת הַיָּם	-	ordnance corps
דְּגִמָּה, דְּגִמָּה, דְּגִמָּה	-	model, sample, pattern
הַעֲרָכָה	-	estimate, evaluation
תַּחֲבִירָה	-	change
קָל	-	to occur, to happen
מְקַלְפָּה	-	springboard, take-off (diving) board
תַּעֲמִידָה	-	propaganda
מְהַפְּכָנִי	-	revolutionary (the root: "הפך")
חֵצֵי כְּדָר	-	hemisphere
כְּדָר	-	(ball) globe

פדגרג הארץ	-	terrestrial globe
מכרפנת ותרה	-	excessive frequency
מכרפנת	-	frequency, succession, immediate sequence
יתר	-	superfluous, excessive
מגלית	-	process
בתהליך	-	in the process of
אפשר	-	to make possible, to enable (derives from the word "אפשר")
אפשרי	-	possible, likely
אפשרות	-	possibility, likelihood, chance
לחפץ בקר	-	to favor
		The origin of this idiom is found in the book of Esther, 6,9: "פכה יעשה לאיש אשר העלה 6,9: "Thus shall be done to the man whom the king delights to honor".
יקר	-	honor, value
	-	precious things
שכלול	-	improvement, perfection
בקר	-	examination, control, test
בקרת אש	-	fire control
לוח בקרה	-	control panel
בגור (שליש, חצי וכו')	-	to the extent of, about
מחנה	-	strength (of an army unit), garrison

- מַצָּבָה לִוְחָמִים - effective (fighting) strength
  - מַצָּבָה מִלְחָמָתִית - war strength
  - כּוֹחַ אָדָם - man power
  - יָמָאִי - seaman, mariner, sailor
  - דִּלְדָל - to be diluted, to be thinned out
- The writer uses the word דִּלְדָל as a colloquial expression, meaning: dismissed, or removed. As such, the sentence simply says: "The talented officers and sailors that were dismissed from the navy..." Usually, we use the word דִּלְדָל in reference to the things or materials that were diluted. In this way (even as a colloquial expression) we would say: חָיִל הָיָה לָנוּ דִּלְדָל מְקַצְיָנִים וְיָמָאִים מְכֻשָּׁרִים.
- דִּלְדָל - to dilute, to thin out
  - דָּוָג - fishing, fishery
  - נִפְח - volume, capacity
  - לְמַעֲשֵׂה - actually, practically, in fact
  - תּוֹבָלָה - transport, transportation
  - שְׁעַת חֵרֶם - emergency
  - חֵרֶם - emergency
  - אָזְנִים לְקְרֵמְלִין - "Ears for the Kremlin". It is a figurative idiom, that means: informative sources of the Kremlin.

The idiom derived from the expression: "אָזְזִים לַפֶּתָל", meaning: walls have ears, or, in other words: everything can be known, even if you guard yourself by walls.

בְּשִׁטְתֵּיהֶם	- (adv.) systematically, methodically
שִׁטְתֵּיהֶם	- systematization, method, methodology
טִיטְמָה	- motto, slogan, password
לְעֵיל	- above, above-mentioned
הַתְּמַפִּי	- (adj.) attacking
רְאָיָה	- proof, evidence
לְקָה בְּ-	- to be affected (with disease); here, fig.: to be defective, to be weak
בְּטִיטְרֵי מוֹלָדָת	- homeland bases, native country bases
בְּטִיטְרֵי	- basis, base - foundation
מְטְרָיָה	- umbrella
הַתְּלַקְחָת	- inflammability, conflagration, catching fire
יָם סוּף	- the Red Sea (Sea of Reeds)
מְרָחֵב	- space, wide(open) place, region, area

הַרְתָּעָה	-	deterrence, deterrent
שָׁנָה	-	to repeat, do (go over) again, reiterate
פְּלִיִּשָׁה	-	invasion, incursion
מְבֻצָּע	-	operation, task, project
נִתְרוֹקְנָה מְבֻצָּעִים	-	became meaningless and unimportant
הִתְרוֹזַן	-	to become empty
הַדְּרָגָה, הַדְּרָגָתִי	-	(adj.) gradual The adj. "הַדְּרָגָתִי" is used in the same way. Both derive from הַדְּרָגָה.
הַדְּרָגָה	-	gradation, gradualness
בְּהַדְּרָגָה	-	gradually, by degrees
עֲרָבָה	-	guarantee, surety, assurance
הַתְּמוֹדָדוֹת אֵימָנוֹת	-	a struggle of mighty and powerful forces (as powerful as natural forces)
הַתְּמוֹדָדוֹת	-	contest, struggle, matching oneself against...
אֵימָנוֹת (אֵימָנוֹת)	-	(n.) great forces (adj.) strong, mighty, firm
אֵימָנוֹת, אֵימָנוֹת הַטָּבִיעִי	-	natural forces (storms, earthquakes etc.)
יָדוּ עַל הָעֵלְיוֹנָה	-	to have (gain) the upper hand, to have advantage over
יָדוּ עַל הַתְּחַזְּקוֹת	-	to be the loser, to be at disadvantage

תְּחִיבָּה	-	forecast, spectrum
תְּחִיבָּה סָדָג הָאָרֶץ	-	weather forecast
חֵיוֹן	-	vital, indispensable
חֵיוֹן בְּחֵיוֹן חֵיוֹן	-	vital importance
כֹּחַ חֵיוֹן	-	vital force
צְרִיכָה חֵיוֹן	-	vital need
חֵיוֹן חֵיוֹן	-	vitality, indispensability
שְׁלִיָּה	-	negation, negative
	-	denial, refusal, veto
	-	fault
הוֹכָחָה עֲבָרָה הַשְׁלִיָּה	-	indirect demonstration (proof)
נִשְׁכַּר	-	to profit, to gain
הַשְׁלִיָּה	-	throwing away, casting In this case הַשְׁלִיָּה means application. It was used for a while in this sense, but later it was substituted by the word שְׁוִיָּה which has been accepted as a term for application.
הַשְׁלִיָּה יָהֳבוּ עָלַי	-	"to cast (lay) one's burden on", to put one's trust in
יָהֳבָה	-	load, burden
	-	lot, fate
	-	imposition, tax, levy, impost
מְבֹאָה	-	harbor
מְבֹאָה	-	entrance, alley, entering (preface, foreword, introduction)
מְבֹאָה הַשְׁמָלָה	-	West (where the sun sets)

גְּמוּלָה - retaliation, reward, recompense

מָצוּר - to restrain, to moderate,
to slow down

מְתִיבוּת - moderation, moderateness,
restraint

רָפוּ - to curb, restrain, put a stop
to, check, halt

הַתְּגָרָה - provocation, challenge,
aggression

Unit 2

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים והבטויים הבאים:

1. תקר	11. תקיפה	21. נתיבים
2. פת גרעיני	12. מקירה זתרה	22. התלחה
3. משער	13. תליה	23. התעה
4. עמי ללח	14. תפחה	24. תצע
5. לעת	15. תכלהים	25. תמורה
6. משתת	16. פת אום	26. תליה
7. תמה	17. למעה	27. תבות
8. תצה	18. תעת תרים	28. תליה זתבו
9. תלוק	19. תזים לפתל	29. תמבל
10. תהר תאך	20. תתיהת	30. תתרה

ב. כתב את השרשים של המלים הבאות, והוסף שמות נוספים הנגזרים משרשים אלו:

1. תפה	6. תתכני
2. משתת	7. תלוק
3. תת	8. תקיפה
4. תצה	9. התעה
5. תמלה	10. תתיהת

ג. הסבר את הבטויים הבאים במלים שלך:

1. ארצות שהקמליון תפז ביקרון.
2. האניות השטות ליד חופים זרים משמשות אזנים לקרמליון.
3. הצי הגדול לוקה בחסר.

4. מטריה אוירית
5. התמודדות איתנים.
6. יצא נְשָׁפֵר.
7. ידו על העליונה.

ד.

במאמר שקראת תמצא כמה וכמה מלים שהוראתן חוסר ודאות (uncertainty) והשערה לדוגמא:

"לברית המועצות כח ימי המונה קרוב לחצי מליון איש". המלה "קרוב ל-" מעידה כי אין לפנינו מספר מדויק, אלא משוער בלבד. המלים "בערך", "בקרוב", "כ-", "נראה ש-", וכו' - כלן תבואנה במשמעות מעין זו.

1. מצא בקטע מלים ותארים נוספים הבאים לתאר ולהביע אי דיוק, השערה והערכה.

2. לפניך רשימת משפטים המציגים עובדות מוחלטות. כיצד תכתב משפטים אלו כאשר הנך משער ומעריך בלבד, ואינך קובע עובדה מדויקת?

1. לברית המועצות 400 צוללות חדישות.
2. לפני 20 שנה היה הצי הסוביאטי הלש ביותר.
3. ברית המועצות מנסה להשתלט על ארצות הים התיכון.
4. הצי הסוביאטי ירסן את התגרות הערבים.
5. בים התיכון אין כח מערבי.

ה.

עלינו להבחין בין המלים "עשוי" ו"עלול". המלה "עשוי" תבוא בהוראת "מסוגל", "מוכשר" או "רגיל לעשות". לדוגמא: "הצוללות הסוביאטיות עשויות לשגר טילים באליסטיות". משמע: הצוללות הסוביאטיות מסוגלות לשגר טילים... לעומת זאת תבוא המלה "עלול" בהוראת "מסוגל ומוכשר" בעיקר לפעולה שלילית ובלתי רצויה. לדוגמא: "כל התלקחות עלולה לגרום להתמודדות ישירה עם כוחות המערב".

1. לקט את המשפטים שבהם מופיעות המלים "עשוי" ו"עלול".

2. כתב משפטים משלך.

3. הבחן בין המלים הבאות ומצא את ההבדל ביניהן:

1. עלול להתקיף   5. חייב להתקיף

2. עתיד להתקיף   6. מוכרח להתקיף

3. מוכן להתקיף   7. עשוי להתקיף

4. יכול להתקיף

ד. סה ההבדל בין המושגים המופיעים בזוגות המלים הבאות:

1. תחנת זלק - תחנת תולק

2. תפיסה - תפוסה

3. תדשות - תדילות

4. תפיצה - תפוצה

5. תשנה - תשנה

6. לקיחה - תלקיחה

7. תיעה - תיעה

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה הם השינויים מחלו בצי הסוביאטי במשך 20 השנה האחרונות?

2. מדוע מנסה ברית המועצות לפתח את כוחה הימי ?

3. מה הן החולשות של הצי הסוביאטי כיום ?

4. מה הן התוצאות העשויות לבוא מציאות הצי הסוביאטי בים התיכון ?

5. כיצד משפיעה, או עתידה להשפיע, מציאות הצי הסוביאטי בים התיכון על יחסי ישראל - מדינות ערב ?

6. מהי, לפי המאמר, חשיבותה של קובה למדיניות ברית המועצות ביחס לארצות הברית ?

7. מהי הדוקטרינה הימית של ברית המועצות ?
8. מדוע יש מקום לדאגה של בעלות הברית המערביות וארצות הברית, מפני הזכחות הסוביאטית בים התיכון ?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא :

מאז ימי הפריחה¹ של הצי הבריטי ניתן למצוא את האמונה² כי המושל בימים - מושל בעולם. ואמנם נראה כי ברית המועצות, שאמצה³ לעצמה אמונה זו, מנסה לחזק את השפעתה בעולם באמצעות⁴ פתוח שיטתי של הצי שלה. פתוח ושכלול זה מלווה במציאת בסיסים ונמלים שונים בעולם, בהם מסיירות ושטות צוללות ואניות סוביאטיות. הכוח העיקרי של חיל הים הסוביאטי הוא בצוללות, שרבות מהן חמושות בטילים באליסטיים ומונעות בכח גרעיני. בגלל חדושים ושכלולים אלה בצי הסוביאטי, יכולה ברית המועצות לספק ספינות, צוללות ואניות ישנות לארצות שונות, שבהן מעוניין הקרמלין: אינדונזיה במזרח הרחוק, קובה באוקיינוס האטלנטי, וסוריה ומצרים במזרח הקרוב. בעיה מיוחדת עולה ממציאות הצי הסוביאטי בים התיכון. מצד אחד עשויה בזכחות הצי הסוביאטי במרחב זה לשמש גורם הרתעה נגד ההתערבות של ארצות המערב במזרח הקרוב. מצד שני היא עשויה להגדיל את השפעתה של ברית המועצות על אספקת⁵ הנפט לארצות המערב.

heyday	יְמֵי פְּרִיחָה	.1
belief	אֱמוּנָה	.2
adopted	אָמְצָה	.3
by means of-	בְּאִמְצָעוֹת	.4
supply	אִסְפָּקָה	.5

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The presence of the Soviet Navy in the Mediterranean Sea bears several implications, to the Soviet-American relationship in general, and to the Israeli-Arab relationship in particular.

It seems that the Soviet Navy might prevent any Western interference in the Middle East. Moreover, it might gain control over the oil resources in the Middle East, especially, since there is no real Western force in this area.

In case of a struggle between Israel and any of the Arab countries, Israel can expect help from the United States. However, Israel might be denied this help, because of the Russians' presence in the area. On the other hand, it might guarantee a restraint on the side of the Arab countries, because U.S.S.R. is not interested, at this stage of the game, in an open war in the Middle East.

י. ציין את הנקודות הנוספות שמעלה הקטע הבא בקשר למציאות הצי הסוביאטי בים התיכון.

כה הרבו לדבר במערב על חולשתו ההיסטורית של הצי הסוביאטי ועל הפיצוי שמוצאת בריה"מ בסיליה הבליסטיים הבין-יבשתיים, שמעטים נתנו דעתם לתמורות שחלו בחיל הים הסוביאטי. הרוסים עודם מפגרים ברמה הטכנית של הצי שלהם, ביכולת בחינת מן הים, באוויריה ימית ובתובלה ארוכת טווח, אבל בעשור זה חל זינוק בתכנית-האימונים ושוכללה עד-מאד המערכת הלוגיסטית הימית. כבר עתה יכול הצי הסוביאטי בים-התיכון לפעול חדשים אחדים ללא בסיסי-יבשה (וזמן רב יותר, כפובן, אם יהנה משרותי במל בסוריה מצרים ואלג'יריה).

על הגידול בצי הסוביאטי אפשר להצביע במספרים: חיל הים הרוסי הוא כיום השני בגודלו אחרי ארה"ב (1.5 מיליון טונות, לעומת 6 מיליון טונות), ואילו מספר הצוללות הרוסיות כפול ממספר הצוללות של ארה"ב ורוב מזה של כל ציי נאט"ו גם יחד. צי-הסוחר הסוביאטי גדל אף הוא במהירות וכבר עולה על 4 מיליון טונות. מוסקבה הצהירה, כי בדעתה להגיע ל-20 מיליון טונות ב-1980. אפילו בסכיים שזוהי הפרזה רבה, ניתן ללמוד מהצהרה זו על המגמה הכללית של בריה"מ.

רוב היחידות בצי הסוביאטי הן חדירות, וכאמור, חמושות בסילים. במסגרת אימוני הצי בערכים מפגשים תכופים בין שייטות מארבעת הציים השונים של בריה"מ, וגם בים התיכון בערכו כבר מספר תרגילים משותפים של ציי הים השחור והים הבאלטי. משימותיו החדשות של הצי הסוביאטי (בנוסף על הגנת חופים וסיוע למבצעי-יבשה) הוגדרו לאחרונה כלהלן: הרתעה אסטרטגית (זאת עודנה מושגת על צוללות חמושות בסילים גרעיניים, שכן אין הצי הסוביאטי יכול להתמודד בקרב עם ציי המערב); ניטרול כוחות בגזרות נתונות (דבר זה כבר בר-ביצוע בים-התיכון); פגיעה במטרות-יבשה (בעיקר, מכות-עונשין מהירות); והגשת סיוע למדינות ידידותיות (בהקשר הים-תיכוני, אילו: סוריה, מצרים, אלג'יריה).

נאט"ו וארה"ב אינן נתונות, איפוא, בסכנה מיידית בגלל הנוכחות הימית הסוביאטית בים התיכון. ההתרגשות הגדולה בנאט"ו, המתבטאת בזרם של ידיעות הנובע ממרכז נאט"ו והנוגע בהתעצמות הימית הסוביאטית באיזורנו, נובעת מהחשש לעורק הימי בסואץ ולגורל הנפט הערבי בעתיד. אך בשעה זו מכוון האיום הסוביאטי כלפי מדינות קטנות בחלקו הדרומי של הים התיכון, והצי בים התיכון משמש זרוע מסייעת לקידום החדירה הסוביאטית (צדיין לא חדירה קומוניסטית דווקא) למזרח-התיכון ולצפון-אפריקה, למזרח-אפריקה ולדרום-ערב.

זהו האיזור היחיד בעולם, כיום, שבו דופפת עמדת המערב, טרם נוצר קונצנזוס בין-גושי, ויש סיכוי לקרמלין להציב בו את כף רגלו.

בעשור זה נעשה הים התיכון אחד המקומות המעטים מאד בעולם, שבו מתרופף בהתמדה מעמדו של המערב, וניתנת האפשרות לברית המועצות להידחק תחתיו. צרפת פינתה את צפון אפריקה, בריטניה מפנה את דרום-ערב ותעלת סואץ נתונה בידי מצרים שנייטרליותה היא אנטי-מערבית. יתרה מזו, האינטרסים הסוביאטיים במרחב זה אינם נופלים עוד בחשיבותם מן האינטרסים המערביים. לעומת אינטרסי הנפט והבסיסים הצבאיים של המערב (בלוב ובבסיכויות-הנפט), יש לקרמלין אינטרס חיוני ביותר להציל את השקעותיו הרבות במצרים, להתקרב לבסיכויות הנפט (קירבה גיאוגרפית, לפחות, באמצעות תימן ועדן) ולפתוח מחדש את תעלת סואץ. גורמת סיוע לויאטנאם. ועוד: התבססות באלג'יריה עשויה לשמש

מקפצה אל שכנותיה הפרו-מערביות - מרוקו וטוניסיה.
מנהיגי מוסקבה השמיעו לא-מכבר את התביעה שארה"ב תוציא את
הצי שלה מהים-התיכון. למעשה, יסתפק הקרלין בהדיפתם של ציי
המערב לחלק הצפוני של הים-התיכון, כדי שחלקו הדרומי ייהפך
למרחב-תמרון סוביאטי.

Unit 3

הנשיא ג'ונסון - 1966 (א)

"הייתי רוצה שמספר רב יותר של אנשים יוכל לראות את הנשיא פשוט כהיותו נשיא", אמר לא-מכבר אחד מעוזריו בעלי-המחשבות של לינדון ג'ונסון. "שיראוהו כמות שהוא - ללא חיוכים, ללא ביתיות יתירה, אלא כאיש-מקצוע גדול ועשיר-נסיון. או-אז הוא מרשים עד מאד, מרגיע ומעודד. רק כאשר הוא מסתדל להיות שונה מעצמו, הוא מסתבך בצרות". לינדון ג'ונסון מכהן כנשיא ארצות-הברית זה 34 חודש - אותו פרק-זמן שישב ג'ון קנדי בבית הלבן - והוא שרוי במצוקה. למעשה - מצוקתו חסורה מאד. גם לקנדי היו בעיות - ומספרן היה רב ביותר מכפי שנוטים רבים לזכור. אבל שלוש מן הבעיות העומדות בפני הנשיא לינדון ג'ונסון מסוכנות יותר מכל בעיותיו של קנדי הפנות.

הראשונה בבעיות הרציניות הללו היא כמובן, המלחמה בוויאטנאם, שהיתה מלחמה ויאטנמית מעיקרה בימי חייו של קנדי. כעת הופכת מלחמה זו, יותר ויותר, למלחמה אמריקאית, וסופה אינו נראה באופק. הבעיה השניה היא, סכנת האלימות הבין-גזעית שלוחו-הרסן - סכנה שהיתה מוגבלת לדרום ארה"ב בימי קנדי, ואילו כיום היא מאיימת גם על ערי הצפון. הבעיה השלישית, המסבכת בשיעור ניכר את שתי הקודמות, היא שאנשים רבים - ומספרם גדל בהתמדה, לדברי פוליטיקאים משתי המפלגות - אינם רוחשים חיבה או אינם נותנים אמון רב ביותר בנשיא ארה"ב. לינדון ג'ונסון נתון לביקורת ולעיקוב צמור זה קרוב לשלוש שנים. האנשים שראוהו מטרון קרוב ביותר הם עוזריו בבית הלבן, בעבר ובהווה. שיחה עם אנשים אלה מאפשרת ציור תמונה חיה ותלת-מימדית של לינדון ג'ונסון כשהוא "פשוט נשיא". היא מאפשרת, כמו כן, להבחין בתכונות העיקריות שהוא מפעיל במספרו בבעיות הגדולות שעליו לפתור בהצלחה, בדרך זו או אחרת, כדי להצליח בכהונת הנשיאות.

הבלוטות המיוחדות

אחת התכונות הללו היא עצם היותו שונה מזולתו. קשה לשרות בדמיון איש פחות רגיל, או מי ששיגרת יומו שונה כל-כך משיגרת יומו של האמריקאי המסוצע. "יוצא דופן?" מובן שהוא יוצא דופן", אומר אחד מעוזריו "כל האישים הגדולים יוצאי דופן. קח את לינקולן כדוגמה. לאחר מות ווילי הקסן שלו, הסתגר לינקולן בחדר-המיסות במשך ארבע יממות ומיאן לראות פני איש. כלום יכול אתה לשרות בנפשך את כותרות העתונות אילו הסתגר ג'ונסון בחדרו ארבע יממות?"

הערה זו אינה מדויקת מנקודת-ראותה על ההיסטוריה (ידוע כי לינקולן נפגש עם אחדים מחברי הקאבינט שלו בארבעת הימים שלאחר מות ווילי (ב-1862), אך הכוונה ברורה. לארה"ב היו כמה וכמה נשיאים שהיו אנשים יוצאי-דופן, ואברהם לינקולן, האישיות הגדולה ביותר שקמה לארץ זו, ודאי שהיה יוצא-דופן יותר מלינדון ג'ונסון. קחו כדוגמא את הרגלי-העבודה המוזרים המאפשרים לו לרחס שני ימי-עבודה ביממה אחת. יומו הכפול של הנשיא מתחיל בשעה 7 בבוקר. את שלוש או ארבע הטעות הראשונות הוא מבלה בפיג'מה שלו, בחדר-השינה, מוקף במקורביו מאנשי הסגל שלו, כמנהגו של לואי ה-14 מלך צרפת. יש והוא מבלה את מרבית הזמן בישיבה במיטה. לעתים קרובות הוא מתהלך לאורכו ולרוחבו של החדר הגדול, מתלבש בהדרגה, מחלק פקודות, קורא דו"חות, מסלפן. בשעה 11 הוא עובר למשרדו, ולעתים קרובות מאד הוא עובד שם ברציפות עד שעה 4 אחה"צ, כשהוא פוסח על ארוחת-הצהריים. בימים בהם הוא סועד ארוחת-צהריים, אין זו אלא ארוחה קלה, בשעה 3 או 3.30. אחד משגיונותיו המיוחדים היא יכולתו להאריך בעבודה בלא לחוש ברעב. הנשיא עצמו הביע את ההנחה - שמדעיוותה מפוקפקת - כי קיבתו אוצרת מזון כדרך שדבשת הגמל אוגרת מים. תיאוריה אחרת פחות אכזרית היא, שהמשקאות הקלים שהוא לוגם ללא-הרף משככים את רעבונו. בשעה ארבע, בקירוב, חוזר הנשיא לחדר-השינה שלו, בקומה השנייה של הבית הלבן, לובש פיג'מה, משתרע במיטה וישן כשעה. בניגוד לאנשים רבים הנמים אחרי הצהריים, אין הוא מתעורר בתחושה עמומה-קהה. הוא שופע מרץ "מן הבלוטות הנוספות שאיבן מצויות אצל אנשים רגילים", כדברי עוזרו לשעבר, ג'ק ואלבטי, בנאום שנמתחה עליו ביקורת רבה.

רוזבלט ונפוליון

כך מתחיל יום העבודה השני של הנשיא. את ארוחת-הערב הוא סועד בשעה מאוחרת מאד - אלא אם כן נקבעה לו סעודה חגיגית. עוזר תשום עלול להיות מוזמן לפת-ערבית בשעה 11 בלילה, או אף מאוחר מזה. לעתים, במיוחד בשעות-משבר, יושב הנשיא לארוחתו בשעה 1 אחרי חצות. במרבית הימים ממשיך הנשיא לעבוד בשעה 1.30 או 2 אחרי-חצות, כאשר וואשינגטון כולה שקועה בתרדמה. הוא קורא, רושם הערות בנוסח "עליך לשוחח עמי בנושא זה" או "איני תופש זאת" או פ.ש.מ "לא". לעתים קרובות למדי הוא נוטל את שפופרת הסלפון ומתקשר עם מיניסטר, עוזר או איש אחר מן הכפופים לו.

מספרים שהטבח הצרפתי של מספחת קנדי ותפטר מעבודתו בבית-הלבן משום שהנשיא החדש מבכר תבשילים כגון דג-שפמנון על פני מעדני-מלכים ממיטב המטבח האירופי. אבל אין צורך בסיבה עמוקה כל כך. די בהרגלו של הנשיא לאכול בשעות בלתי-קבועות, ורק כמידת תיאבובו, להוציא מדעתו כל טבח המכבד את עצמו. לינדון ג'ונסון נתון ל"דיבוק" של ביהול עניינים בדרכו שלו ובזמן הנוח לו. אין הוא רוצה לעבוד, לאכול או לישון בזמנים בהם עושים זאת אנשים אחרים. הוא רוצה לעשות את אשר ברצונו, בשעה הנראית לו ראף לא דקה אחת לפני כן או אחר-כך. הוא רוצה לערוך מסע-בחירות, או למנות איש לכהונה בכירה או לחרוץ החלטה מכרעת, בשעה הנראית לו, ולא כאשר האחרים רוצים בכך - ואפילו יהיו אנשים אלה רמי-מעלה ביותר.

למעשה, יש בג'ונסון התנגדות אינסטינקטיבית עמוקה לכל התחיבות שהיא, לכל סיג שהוא. זוהי תכונת-יסוד נוספת בו. הוא מקפיד "לשמור על ברירות", בין שהבעיה היא שעת הארוחה ובין שהמדובר במהלך הבא במלחמת ויאטנם. "הוא רוצה להחזיק תמיד באפשרות לנוע שמאלה או ימינה, אחורה או קדימה", אומר ג'ק ואלנטי, שעשה במשך שנתיים כמעט כל שעה שהיה ער, במחיצת הנשיא. "כך נהג פראנקלין רוזבלט, כך נהג נפוליון בשדה-המערכה".

"זהיר כשועל זקן"

כדי לקיים בידו כושר-תימרון זה, מסרב הנשיא לקבוע עמדה עד לרגע האחרון - וגם אז, לאחר הרגע האחרון, עלול הוא להימלך בדעתו. נוהג זה אינו מקל על הסגל שלו. אחד מעוזריו לשעבר זוכר כי ראה את ולאנטי רץ לאורך המסדרון שמחוץ ללשכת הנשיא, מתעלם מן הסובב אותו ודומה לארנב הלבן מ"עליסה בארץ הפלאות". אבל במקום לומר: "הוי אוזני ושפמי", מלמל ואלנטי, חזור ומלמל: "מדוע אין הוא יכול להחליט? מדוע אין הוא יכול להחליט?" כיון שהנשיא ממאן להחליט עד הרגע האחרון, מבטא הוא את החלטותיו, לעתים קרובות, במפתיע - מה שתרם למוניטין שיצאו לו, כאילו הוא אימפולסיבי. למעשה, הוא ההיפך הגמור מזה. "הוא זהיר כשועל זקן", אמר אחד מידידיו מסכסס. "הוא זוקף את זרבו ביתו ומרחח את האוויר, אחר רץ כברת-דרך ומרחח את הקרקע, ושוב נושא את בחיריו אל-על". התנגדות-הברזל של הנשיא לכל התחיבות שאפשר להימנע ממנה, היא מגרעת בזירה הפוליטית. כל מסע שלו לאחד מחבלי המדינה, מותיר בעקבותיו

עסקנים פוליטיים זועמים, ממורמרים על שהנשיא הופיע במקום בו לא ציפו לו, או לא הופיע במקום שציפו לו. אבל יש מקרים בהם כדאי לו לנשיא להיות ידוע כ"זהיר כשועל זקן".

שואה כגון מפרץ-החזירים אינה סבירה אצל ג'ונסון. נסייתו היא להקים סביב כל סיכון חומה של ערבויות ובטחונות. משום כך שלח עשרים אלף חיילים לרפובליקה הדומיניקנית הזעירה. אבל התנגדות חולנית להתחביויות עלולה להיות הרת-סכנה בה-במידה שמסוכנת הלהיטות-להסתכן. זהירות-השועל של ג'ונסון, פחדו מהתחביות, מסבירים חלק ניכר מתעלומת הדרך בה הוא מנהל את מלחמת ויאטנם. לעתים קרובות נדמה שהוא עושה מעשה אחד ומדבר על מעשה אחר. לדוגמה, במארס 1965 נקט הנשיא בצעד שאין ממנו נסיגה והסיל חיילים אמריקאים לקרב בויאטנם. שלושה חדשים התעקש הבית הלבן לומר שלא חלה כל תמורה שהיא במשימה הצבאית האמריקאית בויאטנאם. תוך חודשים נמנו שם יותר ממאתיים אלף חיילים ונחתים אמריקאים.

נדמה, איפוא, שהנשיא הולין את ארה"ב במידמה אל מלחמת קרקע באסיה, בצעדים קטנטנים. למעשה, אין לינדון ג'ונסון מבקש להולין שולל את האומה. הוא משלה את עצמו. ברגע בו נתחפרה המחלקה הראשונה של חיילים-קרביים אמריקאיים סביב דאנאנג, בקשרה ארה"ב קשר בל-ייצחק למלחמת ויאטנם, והנשיא, שאינו שוטה כלל ועיקר, ידע זו בעמקי לבו. אבל במשך חודשים סירב ג'ונסון, הסולד עד-אימה מהתחביויות, להודות אף בינו לבין עצמו שאכן אלה פני הדברים.

Unit 3

B. Vocabulary and Notes:

לֹא מְקַבֵּר	-	not long ago
כְּבֵר	-	already, long ago
בְּרִיתִיּוּת	-	homeliness, domesticity
מְרֻשָּׁים	-	(col.) impressive
שָׂרֵי בְּמִצְרָה	-	to be in distress (trouble)
שָׂרֵי	-	found, staying, living
שָׂרֵי בְּאַבְל	-	to be in grief
שָׂרֵי בְּלֹא שִׂמְחָה	-	to live without joy
מְנוּחַ	-	the late, deceased
מְעַקְרָה	-	fundamentally, originally, mainly, at first
עֶקֶר	-	essence, essential, basis, foundation, origin
	-	principle, doctrine
בְּעֶקֶר	-	especially, mainly, chiefly, primarily
אֲלֵרִמָּה	-	violence, terror
מַעֲשֵׂי אֲלֵרִמָּה	-	acts of terror
גֵּרִי-גֵּזְרִי	-	interracial
גֵּזֵעַ	-	race, trunk, stem, stock
שָׂלֵיחַ - רֶטוּן	-	uncurbed, unbridled, without restraint
רֶטוּן	-	curb, bridle, rein, restraint

רָטוּן הַשְּׁלֵטוֹן	-	reins of government
אָחַז בְּרָטוּן	-	to take the reins
הִתִּיר הַרָטוּן	-	to give free rein to
שְׁעָר	-	rate, proportion
	-	measure, size
שְׁעָר הַיְלָדָה (הַתּוֹלָדָה)	-	birth (death) rate
לְשֵׁעָרִים	-	by installments
לְאִין שְׁעָר	-	immeasurably, limitless
בְּהִתְמָדָה	-	continuously
הִתְמָדָה	-	diligence, continuity, inertia, persistence
עֹקֵב	-	following, tracing
צִמְדָה	-	close, joined, tied-in, attached, fastened
צִמְדָה לְדוֹלָר	-	dollar-linked
טוֹחַ	-	range
טוֹחַ יְעִיל (אֶפְקָסִיבִי)	-	effective range
הַיָּחֵד	-	the other person, fellow man
זֶלַת	-	(adv.) except, besides, save, apart from
לְשׂוֹמֵת בְּדַמְיוֹן	-	to imagine
שָׂה	-	to place, set
	-	to compare, liken
	-	to level, even
שְׂגוּרָה	-	routine

שגרת	-	(adj.) routine, conventional, trite
בקר שגרת	-	routine visit
ממוצע	-	average, mean
ממוצע	-	on the average, taking the mean,
יוצא דופן	-	(n.) exception
	-	(adj.) exceptional, unusual, extraordinary, irregular
	-	originally: a fetus extracted in caesarian section
הגדרה	-	wall, screen, partition
פותרת	-	(here:) headline (in newspaper)
	-	caption, capital (of pillar)
פותרת משנה	-	subtitle, subcaption
נקודת ראות	-	point of view, viewpoint
ראות	-	seeing, sight, view
	-	visibility
לפי ראות (פרואת) גיבור	-	as he likes it (sees fit)
ראות לקויה	-	poor visibility
קאבינט	-	cabinet
קאבינט צללים	-	shadow cabinet
החמ	-	(here fig.) to press, compress
מקור	-	favourite
מקור	-	corps
מקור הדיפלומטי	-	diplomatic corps

מגל בהדרגה	-	training cadre
קפץ	-	to skip over
קפץ על שתי הסופים	-	to waver, straddle (sit on) the fence, be indecisive
קפץ	-	caprice, whim, fancy, foible, craze
קפוצות	-	capricious, flighty
קפוצות	-	scientific method, science
קפוצות	-	doubtful, dubious, questionable, "fishy"
קפוצות	-	to accumulate, store up, collect
קפוצות	-	hump (of camel)
אינו רואה את הברכה	-	blind to one's own defects (lit.: the camel does not see its hump)
קפוצות	-	to collect, gather, hoard, stockpile
קפוצות	-	hoarding, accumulation, stockpiling
קפוצות	-	hoarding food
קפוצות	-	incessantly, without a stop
קפוצות	-	cessation, stop, pause
קפוצות	-	in a flash, in the twinkling of an eye, in no time, very quickly
קפוצות	-	to calm, appease, abate, pacify

הַקְרָב	-	approximately
קְרָב	-	proximity, approximation
הִשְׁטַח	-	to stretch oneself, extend
הַעִיר מִשְׁטַחָהּ עַל קוֹנֵי הַיָּם	-	the city extends over a wide area
הַחֲשָׁה	-	sensation, sense, feeling, perception
הַחֲשָׁה מְדַמָּה אוֹ מְשַׁלְּמָה	-	paresthesia (medical or psych.)
עָמָם	-	dim, unclear, indistinct, dull, opaque
הֶקְהָה	-	blunt
עֶרְבֵית	-	dinner
פֶּת	-	bread, morsel, piece of bread
פֶּת הַבֹּקֶר	-	breakfast
מְשִׁיב	-	crisis
מְשִׁב מָוֶה	-	grave crisis
מְשִׁב מַמָּוֶה (מַמְדָּרִי)	-	financial (moral) crisis
מִשְׁבָּע	-	subject to, subordinate
	-	bent, bowed
מִשְׁבָּע לְחֹק	-	subject to the law
מִשְׁבָּע לְכֹסֶל אֲדָמָה	-	to be under someone, subordinated
מְבַשֵּׁל	-	cook, chef

צִרְפָּתִי	-	French
צִרְפָּת	-	France
בָּבֵר	-	to prefer, choose
שִׁלְרִידִי	-	(adj.) silurid
מַעֲדוֹת מַלְכִּים	-	delicatessen, luxuries, a royal repast
מַעֲדָה	-	dainty food, delicacies
	-	pleasure, delight, luxury
דְּבִבָּק	-	obsession, evil spirit
	-	sticking, joining, attaching
אֶחָז-דְּבִבָּק	-	possessed, obsessed
מַסָּע בְּחִירוֹת	-	election campaign
מַסָּע	-	campaign, rally, drive
	-	journey, travel, march
מִנָּה	-	to appoint, assign, allot
פְּהַגָּה	-	service, tenure of office, position, appointment
שָׁקֵבַת פְּהַגָּתוֹ גַּמְשָׁכָה חֲמִשָּׁ שָׁנִים	-	his term of service lasted five years
בָּבֵיר	-	of a high rank, senior, superior, elder
פְּהַגִּיד בָּבֵיר	-	senior civil servant
קָרַז	-	to decide, determine, resolve
רַם מַעֲלָה	-	high ranking, person of importance
רַם	-	high, eminent, supreme

סָרָג	-	restriction, preventive measure
	-	fence, hedge
בְּרָרָה	-	alternative, possibility, way, option
	-	choice, selection
בְּאִין בְּרָרָה	-	as there is no alternative
לְפִי בְּרָרָה	-	at the option of
בְּמִקְרָב הַנְּשִׂיא	-	close to the President
מְחַצָּה	-	partition, wall, bar, barrier
הָרִס מְחַצּוֹת	-	to let down the bars, to remove barriers
כִּשְׂרָה	-	ability, capability, capacity, talent, fitness, opportunity, propriety
כִּשְׂרָה גְּרִי אֶת	-	physical fitness
כִּשְׂרָה לְחִימָה	-	combat capacity
כִּשְׂרָה עֲבוֹדָה	-	capacity for work
כִּשְׂרָה מְעַתָּה	-	appropriate time, an opportune moment
מְמַרְרָה	-	manoeuvring
נִמְלָה בְּדַעְמוֹ	-	to consider, think things over (with the possibility of changing one's mind)
נִמְלָה	-	to take counsel, consult, consider
נִמְלָה מִכֵּלֵּם	-	to consult someone, take advice
הִתְעַלַּם	-	to ignore, disregard, overlook

אַרְנָב	-	hare, rabbit
"עֲלִיטָה בְּאַרְץ הַפְּלֵאוֹת"	-	"Alice in Wonderland" by Lewis Carroll
"הוֹי אָזְנֵי הַשְּׂפָמִי"	-	"Oh my ears and whiskers". In the original the White Rabbit says: "Oh my dear paws! Oh my fur and whiskers! She'll get me executed..."
מוֹנִיטִין	-	fame, renown, repute originally: coin, medal
נָצָא לְפָלוֹנִי מוֹנִיטִין	-	to become world famous (renowned)
וְרֵבִיבִיחַ	-	(here:) onse (of animal)
רָחַח	-	to sniff, snuff, smell, track, detect
פְּנֵיחַ קָרוֹב	-	measure of distance, a small distance
פְּנֵיחַ אֲדָמָה	-	a small plot of land
אֶל-עַל	-	upwards, up to the sky, aloft
עַל	-	height
הַתְחַיְבֻת	-	obligation, commitment, under- taking, responsibility
קָיִם אֶת הַתְחַיְבֻת	-	to fulfil (honour) the obligation
נִמְנַע	-	to avoid, abstain, refrain from
כִּן הַנְּמִנָּע	-	it is impossible
מְגִרְעָה	-	defect, deficiency, fault, shortcoming

זירה	- arena, scene, theatre
זירה בינ-לאומית	- international scene (arena)
זירת מלחמה	- theatre of war
חבל	- region, district - rope, cord - measuring line (50 cubits length)
הותיר	- (here:) to leave - to spare, to have more than enough
בְּעֵקְבוֹת	- in consequence (of), (lit. on the heels of, in the footsteps of), following, based on
עקב	- heel, step - footprint, trace, footstep
שואה	- catastrophe, disaster, holocaust - destruction, ruin
מפרץ הקזורים	- The Bay of Pigs (in Cuba)
טביר	- reasonable, fair and proper
מחיר טביר	- reasonable price
טבירות	- reasonability
עֲרֻבִית, עֲרֻבוֹת	- guarantee, pledge, surety
הרת טפנה	- dangerous, pregnant with danger(lit.)
הרה	- pregnant
תמורה	- change, exchange, value - consideration (legal), substitution, compensation
תמורה בעלת ענה	- valuable consideration(legal)

הַתְּמַרְוָה זְתִיקָה	-	value received
תְּמַרְוָה -	-	in exchange for, instead, in consideration of
מִשְׁמָחָה	-	assignment, objective, mission, task
מִשְׁמָחָה עִמָּוֶת	-	primary mission
מִשְׁמָחָה הַפְּצָצָה	-	bombing mission
מִשְׁמָחָה אֵשׁ	-	fire task
נִמְנָה	-	to be counted, numbered, reckoned
נִמְנָה עִם (עַל)	-	to be reckoned (considered) as, to belong to, be listed among, to be included in
אֲנֵלְכָה בְּרַגְלֵי עַם הַפְּעֻצְמוֹת הַגְּדֹלוֹת	-	England ranks among the great Powers
נִקְרָא וְנִקְרָא	-	it was decided once for all
הוֹלִיךְ שׁוֹלֵל	-	to lead astray
שׁוֹלֵל	-	(adj.) stripped, barefoot
	-	bereft of sense, confused
הַשְׁלָה	-	to deceive, mislead, delude
אַל תִּשְׁלֵךְ אֶת עַצְמְךָ	-	Don't deceive yourself!
בֵּל וְנִתְקַע	-	not to be broken or cut off
נִתְקַע	-	to be cut off, severed, torn away
	-	to be removed, driven away
נִתְקַע רְשָׁמָיו עִם	-	sever one's connections with
קָלַד	-	to shrink from, be disgusted at
קָלַד מִן הַפְּחָטְוּהָ	-	to be revolted at the thought

עַד אִימָה	-	to the extent of (the degree of) panic
אִימָה	-	panic, fright, terror, fear
בֵּינוֹ לְבֵינוֹ עֵצְמוֹ	-	to himself
בֵּינֵינוּ לְבֵינוּ עֵצְמוֹנוֹ	-	strictly between ourselves, speaking among ourselves, between you and me
אֵלֶּה פְּנֵי הַקְּבָרִים	-	this is how things look, this is the situation
פְּנִים	-	face, countenance
	-	front, facade, exterior
	-	outside, surface, level
	-	appearance, expression, looks

Unit 3

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

16. בהקלטה מכרעת	1. לא מפגבר
17. מטע בנקירות	2. איש מקצוע
18. רם מעלה	3. מרשים
19. פגור מקרבן	4. הסתגלה בצרות
20. מקומצת-	5. מצוקה
21. נמלה גופעתו	6. מעקרה
22. נצא לו מוניטין	7. מהתמדה
23. התחנכות	8. משער
24. סביר	9. אמון
25. מסורה	10. משגרה
26. משילה	11. יוצא דפון
27. השלה את עצמו	12. נקרת ראח
28. גמפתיע	13. סגל
29. עסקנים	14. בקרב
30. נסיגה	15. משעת משגבר

ב. לעתים קרובות מקובל לצרף מלה אחת דווקא למלה מסוימת, גם אם ישנן אפשרויות אחרות לבטא את אותו הדבר. למשל בהוג לומר: "הביע את תודתו" ולא "אמר (או בטא) את תודתו". כמו כן אומרים "משך בכתפיו" ולא "הביע (הזיז, הרים) את כתפיו". החלף את הכתוב בסוגרים במלים אחרות, אשר תיצורנה צרופי מלים שכיחים ומקובלים (המלים במצאות במאמר):

1. (יש בלבו, הוא מרגיש) חנה.
2. (יש עליו, הוא חי תחת) גערת.
3. (הוא תאר) בדמיונו.

4. (הוא נמצא) במצוקה.
5. (היה בלבו, הוא הרגיש) אמוך בעוזריו.
6. (הוא מוציא) את הזמן בנעימים.
7. (הוא משקיע) את הרעב על ידי עשון טגירות.
8. יש (להחליט) החלטה בימים אלה.
9. (קרתה, נהיתה) תמורה בהלך הרוחות בארץ.

ג. מלת תואר-פועל היא מלה המתארת את הפעולה (אופן הפעולה, זמן הפעולה וכו'): אני מכיר אותו היטב. הוא הולך לאס. קימות אפשרויות שונות לבניית תואר-הפועל, בין השאר על ידי שמות בצרוף אות היחס ב- . לדוגמא: הוא חזר על הנסיון בעקשנות. מצא במאמר תארי פועל שהם שמות בצרוף אות היחס ב- והשתמש בהם במשפטים.

ד. במאמר אנו נתקלים מספר פעמים במלה "עצם" בצורות רבשמושים שונים.

1. מהן ההוראות השונות של המלה "עצם"?
2. למד להבחין בין השימושים השונים של מלה זו ובנה משפטים עם הצרופים הבאים:

1. עצם	6. גפני עצמו
2. עצמו	7. נשאל עצמו
3. את עצמו	8. פינו לבין עצמו
4. בעצמו	9. פינינה לגיו עצמנה
5. בעצמו	10. גבודו גבעצמו

ה. בלשון העתונות ניתן למצוא לעתים קרובות שמונים לשוניים שאינם על סהרת השפה, כמו למשל: "מספרן היה רב ביותר מכפי שנוטים רבים לזכור", בעור שנכון לומר: מספרן היה רב יותר מכפי שנוטים רבים לזכור. יש להבדיל בין "יותר מ-" ובין "ביותר".
 הריאשון משמש כערך היתרון, כשמשוים דבר עם רבר (comparative):
 הוא יותר גדול ממנו, הוא יותר פֶּקֶחַ משחשבתי; ואילו השני משמש כערך ההפלגה (superlative): התמונה היפה ביותר (מכל התמונות), התפוח הטעים ביותר (מכל התפוחים). השלם את המשפטים הבאים:

1. המצב כעת מסוכן ... מאשר אי פעם.
2. בעית האלימות הבין גזעית היא הבעיה הרצינית ... העומדת בפני ארה"ב.
3. קשה לקבוע מי מהם היה נשיא גדול ...
4. בשנים האחרונות הוא עובד קשה ... מאשר בעבר.
5. היו זהירים! מסמך זה הוא סורי ... !
6. ההרצאה המעניינת ... בתכנית הכנס כבר התקימה בשבוע שעבר.

ו. ענה על השאלות הבאות:

1. מהן הבעיות העומדות בפני הנשיא ג'ורג' ווקסון?
2. מתי, לדעת כותב המאמר, נראה ג'ורג' ווקסון במלוא גדולתו ומהו הדבר המזיק לדמותו וגורע ממנה?
3. איזו תכונה, בראש וראשונה, מאפשרת לג'ורג' ווקסון למלא את תפקידו כנשיא?
4. איזו תכונה יסוד מציינת את ג'ורג' ווקסון המרינאי ומהם היתרונות והחסרונות של תכונה זו?
5. מהי התמירה אשר חולל ג'ורג' ווקסון ביחסי ארה"ב-ויטנאם ומדוע סרב להודות בתמורה זו במשך זמן רב?

ז. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

תכונה בולטת אחרת - להיטותו¹ לשלוט ולנהל - הולידה את האיבה ההדדית שבין הנשיא והעתונות, דבר המעמיק את "פער ההסב"ה². מעולם לא היה נשיא שהשתדל יותר מג'ונסון "לנהל את החדשות", כשהוא נכשל בזאת - וכשלונו בלתי נמנע, שכן עתונות חפשית אינה ניתנת לנהול או לשליטה - הוא זועף וזועם. אין זה מפתיע מג'ונסון (כמדבית הנשיאים לפניו) כועס על העתונות, משום שלעתים אינה סדייקת במסירת הדברים ויש שהיא בלתי הוגנת. אבל מפתיע הדבר, שלאחר היותו שנים רבות בוואשינגטון, עדין אינו מבין את העתונות.

1. לְהִיטוּת - eagerness, strong desire, ardour

2. הִסְבָּרָה - propaganda, explanation, information

ח. תרגם לעברית את הקטע הבא:

A much more important example involved the President's decision to commit American combat troops to the war in Vietnam. This decision, right or wrong, was as momentous as any decision any President has made since the Second World War ended. Another President would certainly have announced, explained and defended his momentous decision to the American people. Instead, President Johnson for a long time pretended¹ that he had not really made an important decision at all. He seems to have had the notion that he could commit American troops to combat in Vietnam without his enemies at home or abroad noticing.

1. to pretend - הִתְיַמַּר, עָשָׂה עֲצָמוֹ, הֶעֱמִיד פְּנִים פְּאֵלַי...

הנשיא ג'ורנסון - 1966 (ב)

יחס האלוהים לבני אדם

תכונה חשובה אחרת של הנשיא היא להימנעו לנהל אנשים ולשלום במצבים. כורח פנימי זה מסביר את חילופי-הגברי הרצופים בסגל של הבית הלבן.

כל אנשי קנדי פרשו ממנו, מלבד: - סלינג'ר וסורנסון, שלזינגר ופוארט, גודרוין ובאנדי. גם רבים מאנשי ג'ורנסון הלכו לדרכם: ג'קובס ונאסבי, ואלבטי ורידי. מן הסגל שהיה בבית הלבן חודשי נשיאותו הראשונים, נותר פליט יחיד - הדובר ואיש-הכל-בו ביל מויארס. בניחוד הגלמוד דומה מויארס לנער ה"עומד על הסיפון הנוער, משם נמלטו כל האחרים". מובן מאליו שיש סיבות למנוסתם של רבים כל-כך מן הסיפון הנוער בבית הלבן: רמת השכר, התערערות-עצבים, שאפתנות. אבל כמעט בכל מקרה מילאה תפקיד בולט גישתו השגיונית של הנשיא כלפי בני אדם.

אחד העוזרים הנזכרים בבית הלבן העיר, באורח מוזר למדי, שיחסו של הנשיא לסגל שלו כמוהו כיחס אלוהים לבני אדם. אולי מדויק יותר לדמות את הנשיא לאב-משפחה ויקטוריאני, ואת הסגל שלו לצאצאיו הרבים.

ראש-המשפחה ג'ורנסון יכול להיות מתחשב ואף רגשן - הוא זוכר ימי-הולדת, ולא פעם הציע לכסות דמי-איטפון של עוזריו או בני משפחותיהם, כאשר רמז ג'ק ואלבטי לראשונה כי מציעים לו לעמוד בראש אגודת המסריטים של אמריקה, דחה ג'ורנסון ברוגזה את הנושא כלאחר-יד. אזי שלחה מארי מרגרט, רעייתו היפה של ואלבטי, שהיתה פעם מזכירתו של הנשיא, מכתב קצר ומרטיט-לב אל ג'ורנסון ובו ביקשה שיחזיר לה את בעלה. מיד חזר בו הנשיא, ואף הפעיל את השפעתו על אילי-הוליווד שיתנו את המישרה לואלבטי (וזו מישרה שמשכורתה 150 אלף דולאר בשנה). אבל ראש-המשפחה ג'ורנסון יכול להיות גם קפדן ותובעני עד מאד. כל מלה היוצאת מפיו היא חוק בל-יעבור. "הוא מוכן לומר לך מתי לאכול", רוטן אחד מאנשי קנדי שעבד גם עם ג'ורנסון. "ואפילו מה תאכל!" מובן מאליו שיחסו של הנשיא שונה לגבי כל אדם ואדם. הנשיא מתנהג תמיד בנימוס כלפי מזכיר הממשלה רוברט קינסטר, האיש המזהיר שהיה מנהל שרות-השידור אן-בי-סי וכמעט בן גילו. וואלט רוסטאו, המומחה לענייני-חוץ והאינטלקטואל של הבית הלבן כיום, אף הוא תופש מעמד מיוחד. וכן ביל מויארס הרשאי אף להעז פנים כנגד הנשיא עד גבול מסוים.

סיר הלחץ של הבית הלבן

"הנשיא אינו תובע מזולתו דברים שאיננו מוכן לעשותם בעצמו", אומר טוירס. אין ספק שדבריו נכונים, אבל כוונת לשרת את הנשיא צריך אדם להיות נכון מלכתחילה לתבוע הרבה-הרבה מעצמו. הדרישות הכבדות ביותר מוטלות על מזכיר הראיונות סארוויין וואטסון ועל עוזר הכל-בו ג' איק ג' איקובסון. הם מתחלפים ביניהם במסמרות-לילה ונמצאים במחיצת הנשיא עד סוף יום-העבודה השני שלו, בכל יממה. לאיש ששני אלה אין חיים פרטיים ראויים לשמם. אנשים אחרים בסגל הבית הלבן, כמו ג'ו קאליפאנו, הארי מק-פרסון ודאגלס קאיטר עובדים אף הם קשה מאד. הם באים לעבודה סמוך לאחר עלות השחר, ולעתים רחוקות חוזרים לבתייהם לפני שמונה בערב. לעתים, כאשר מביח הנשיא ידו עליהם, מאחרים הם בלילה הרבה יותר מזה.

אבל שעות-עבודה ארוכות עד אכזריות הן רק חלק מן המחיר שמסלמים עובדי הבית הלבן תמורת ההרגשה המסכרת של הימצאות במרכז-המאורעות. הנשיא עלול להיות גס-רוח ביותר כלפי עוזריו. "אין הוא מתפרץ על דברים גדולים", אומר אחד מעוזריו, "אבל הוא מתרחק על דברים פעוטים-טריקת דלת, איחורה של סכונית, תזכיר ארוך מדי. חייב אתה להסתגל להתפרצויותיו. הוא-עצמו שוכח את כעמו תוך דקות ספורות".

אחד העדים לסבוע המתפרץ של הנשיא היה סבקר שישב בלשכתו. האיש מצא את הנשיא במצב רוח לבני. הנשיא פספס דקות אחדות בחביבות, אחר הציץ במסמך שעל מכתבתו, התנצל בפני האורח, בטל שפופרת הטלפון ושפך על עוזרו, בקצה האחר של הקו, קיתון של רותחים. אחר-כך חידש הנשיא את שיחתו הלבנית עם סבקר.

"יודע אתה", מספר אותו סבקר, "האיש בקצה האחר של הקו ודאי חשש שמא ילקה הנשיא בהתקף לב חזש. אך מסופקני אם לחץ-הדם של הנשיא עלה אף במקרה אחת". אנשים המיטיבים להכירו סבורים כי הנשיא משתמש בטוה בהתפרצויותיו המפורסמות כמכשיר של שיכנוע ולחץ. ואכן, הלחץ הוא ממשי. עוזרים-לשעבר מכנים את הבית הלבן "סיר-לחץ", ואחד מהם נשבע כי לקה בערוית לאחר פרישתו. עוזר אחר, שנשא בכיסו מכשיר אלקטרוני קטן שהיה מזמזם כל אימת שביקש הנשיא לשוחח עמו מלפונית, אומר: "רק לאחר שנפטרתי מן המכשיר הזה, נרגעתי לדעת כמה תיעבתי אותו".

ההכרח להצליח

אישיותו של הנשיא מכריעה כל-כך, שהיא סוחסת את כוחות הגוף והנפש של הסובבים אותו. "הוא סביאך לכלל זיעה שוטפת, גם בחרר סמוזג-אוויר", אומר עוזר-לשעבר. איש אחר מתאר את האופן בו מאזין הנשיא לדבריו של עוזר הסותח ביקורת על הצעה או קו-סדיניות של הנשיא: "האם הוא שומע לדברי זולתו? הוא מקטיב כל-כך, שאוזניך נחרשות! אתה חש כאילו הושיבוך על קרקעיתו של אגם - כה גרול הלחץ המעיק עליך. הוא יושב רפוי בכורסתו ולוטש מבטו בך. כמעט אינו מעפעף בעיניו. אם אתה מפשיך בדבריו ומגיע לסיכום מגומגם, הוא אומר: "ובכן?" ואתה אומר: "ובכן, עלינו לפעול כך וכך". אבל מוטב שתדבר באורח משכנע, שאם לא כן יתן בך מבט נוקב ויבטל את דבריך ללא זיד-עפעף - ועם זאת, כאילו מסך בכתפיו בזלזול".

לחץ מעין זה כבו מכדי שיעמדו בו אנשים רבים. "יש שני סוגים של אנשים", אומר עוזר-לשעבר, "אלה האוהבים פעולה לסמה ויוקרה לשמם, ואלה שאינם יכולים להאריך ימים בריצה מסורפת ללא סיבה הגיונית, הסוג השני פורש מהבית הלבן".

אלה שנשארו בבית הלבן אינח משרתים המחוריים קירות ונכונים לספוג את מלקותיו של הנשיא. רובם אנשים מוכשרים וחביבים. הם גם קשוחים. דרושה מידה של קשיחות פנימית כדי לעבוד בשביל ג'ונסון, וכל מי ששרד בסיר הלחץ של הבית הלבן זיחן במכנה משותף עם עמיתיו: הם לומדים "לספוג זאת".

הלחץ שמפעיל הנשיא על הסובבים אותו (לעתים בלי משים), מופעל גם על עצמו. שכן, סדר-יומו של ליגדון ג'ונסון, האימה שהוא רוחש כלפי התחייבויות והכורח הפנימי לשלום באנשים הכפופים לו - כל אלה נובעים מן הצורך העז שהוא חש - לקצור הצלחה.

הנצר שהקיא בבית-השימוש

עצם המהשבה על כשלון מעוררת בו פלצות. בימי פעילותו בסנאט סיפר לי פעם על מקרה בו נוצח בוויכוח בסכסאס, בעודו נער. "כאשר אחרון השופטים פסק נגדי באליפות-הוויכוחים הארצית" אמר ג'ונסון, "הייתי מאוכזב כל כך שהלכתי לבית השימוש והיקאתי". הוא אמר זאת במלוא הרצינות. זכרו של אותו כשלון עדיין הכאיב לו מאד. פעם אחר פעם יצא הנשיא בשבועות האחרונים אל עם, לשבן באזני הבוחרים צרור של משפטים: "לא באסוף את זנבנו בין רגלינו ונסתלק מויאטנם. נתמיד ונצליח". ההטעמה באה על המילה האחרונה. כל מי שמאמין

כי לינדון ג'ונסון ישמש מרצונו נשיא של אמריקה סובכת, צריך לזכור את הנער שהקיא בבית-השיסוש משום שנכלם ובחרד מכסלונו בתחרות ויכוחים. ויש לזכור עוד דבר אחר לגבי לינדון ג'ונסון, בעמידתו מול הבעיה הויאטנמית הנוראה. דבר זה מובע בניסוח המיושן-באורח-מוזר בו דיבר על המשבר הדומיניקני: "ראיתי את הזריחה על סובבלאן, אבל החזיון היפה ביותר שראו עיני היה דגל מולדתי המונף בארץ זרה... בכל מקום בו הולכים אזרחי אמריקה, הולך דגל זה עמם, להגן עליהם".

אין ספק שהנשיא העלה משפטים אלה מנבכי זכרונו, מן הימים בהם היה נער כחוש ו**ארך-גפיים**, המהלך יחד באבק הרחוב ולבו נפעם למשמע נאומי-יום-העצמאות בעיירת מולדתו, ג'ונסון-סיטי, טקסס. כיום נשמעים ביטויי פטריוטיות אלה תמימים או לאומנים-קנאים. אבל איש מאלה המיטיבים להכיר את לינדון ג'ונסון אינו מפקפק בכנות רגשותיו הלאומיים. משום כך אינו יכול להעלות בדעתו כשלון אמריקאי בויאטנם.

אבל יש רבים הסבורים כי לינדון ג'ונסון ה"מאניפולאטור", "הפוליטיקאי האמן", אינו מסוגל לחוש רגש של ממש. לדעתם הפטריוטיות שלו אינה אלא אחת המסיכות הרבות שהוא מעלה על פניו. רבים משוכנעים שהנשיא הוא צבוע גם בטפלו בבעיה הגדולה השניה שלו: "משבר הגזעי במולדת".

הפער ההסברתי

לינדון ג'ונסון, יותר מכל אדם אחר, היה אחראי לחקיקת סדרת חוקים גדולה בסוגיית זכויות-האדם בעשור האחרון. לעתים קרובות אמר ששאיפתו הגדולה ביותר - כנשיא הדרומי הוראשון מאז מלחמת-האזרחים - להביא את הכרשים אל "הזרם-הראשי של החיים באמריקה". באותה-עת משאת נפשו ל"העלות ארוכה לפצעי מלחמת-האזרחים. ושוב, אלה המכירים אותו מקרוב מאמינים שהוא משטיע דברים אלה בכנות. אבל מליוני דרומיים רואים בו בוגד ציני שמכר את "אורח-החיים הדרומי" תמורת קולות-בוחרים. והליבראלים-האינטלקטואלים הצפוניים - או המנהיגים הכושים, במיוחד ממנהיגי "השלטון לכושים" - אינם רוחשים לו כבוד רב ביותר.

יום עלול לבוא ולא תהיה לבשיא ברירה וייגזר עליו לנקוט אמצעים נוקשים למיגור הביזה וההצתה בגיסאות הכושיים. אם תבוא שעה מעין זו, יהיו הליבראלים הלבנים והמנהיגים הכושים כאחד מוכנים להאסין שהוא פשוט חוזר לקדמותו ואינו אלא ריאקציונר דרומי בוסס סימון לגרי ("הרשע" בסיפור "אוהל הדוד תום").

נכונות זו להאמין בגרוע ביותר בכל הנוגע לנטיא - היא בעייתו
הגדולה השלישית. אחדים מעוזריו טוענים כי נעיה זו נובעת כל-כולה
מן "הפער ההסברתי" כהתבטאותו של אחד מהם. לינדון ג'ונסון נכשל כשלון
בולט ביצירת מגע אישי עם המון-העם - מגע שיצר פראנקלין רוזבאלט
בשיחותיו "ליד האח" ששודרו ברדיו, וג'ון קנדי במסיבות-עתונאים
המסודרות בטלוויזיה.

במסיכות-העתונאים-המסודרות הנדירות שלו, היה הנטיא מסכנע למדי,
אבל רשומות-השידורים מעידות כי משפטיו כלילי-שלמות כולם, בעוד
שקנדי - וכן אייזנהאור לפניו - נסתבכו תמיד במשפטים מורכבים.
קנדי ואייזנהאור דיברו ספונטאנית, כמגלגלים שיחה, כשהם מוכנים
להסתכן בשגיאות דקדוקיות ובזאת קבר את אהדת הציבור. ואילו לינדון
ג'ונסון סולד מכל סיכון. זהירות-התן שלו מונעת ספונטאניות ומשום כך
הוא נוקשה ואפור בטלוויזיה.

Unit 4

B. Vocabulary and Notes:

כּוּחַ	-	necessity, compulsion
עַל פְּרָחוּ	-	against one's will, reluctantly, unwillingly
חַלּוּפּוֹת גְּבוּרִי	-	change of personnel, reshuffle
גְּבוּרָא	-	(Aram.) man. Heb. גְּבוּרָא
דוֹבֵר	-	speaker, spokesman, mouthpiece
אִישׁ הַכָּל-בוֹ	-	jack-of-all trades
כָּל-בוֹ	-	hold-all supermarket, department store
יְחִיד	-	singularity, distinctiveness, uniqueness
	-	setting aside, appropriating
גִּלְגִּיל	-	lonely, solitary, lonesome, forlorn
הִתְעוֹרְעוּר הַעֲצוּבִים	-	nervous breakdown
הִתְעוֹרְעוּר	-	undermining, upsetting, shattering
שְׂאֵפָה נֹהֶת	-	ambition
שְׂאֵפָה נֹהֶת, שְׂאֵפָה בִּי	-	ambitious
גִּישׁוּם	-	approach, attitude, access
גִּישׁוּם הַמְּדֻבָּר	-	new approach
בוֹחַ לְגִישׁוּם	-	accessible
צִוְרֵי גִישׁוּם	-	approach roads, feeder lines

צאצא	-	child, offspring, descendant
מתחשב	-	considerate
רגש	-	emotional, sentimental
דמי אשפוז	-	hospitalization costs
דמים	-	(in plural only) money, value, cost, charge, fee
דמי קדימה	-	deposit, earnest money
דמי נסיעה	-	fare
דמי פנייה	-	admission fee
מסרס	-	film maker
פל אחר-כך	-	offhand, casually
מרתיע לב	-	(adj.) moving (the heart)
חזר בו	-	to reconsider, withdraw one's opposition, regret
אילי הוליווד	-	the big capitalists of Hollywood
איל	-	ram
	-	magnate
	-	head, chief, lord, noble
איל הבנק	-	big capitalist, financial magnate
איל מסלות הברזל	-	a railway magnate
מובטח	-	demanding
חק בל יעבור	-	an immutable (hard and fast) law

שֵׁרֶת הַשָּׂהֳרָר	-	broadcasting service
הֵעִז פְּנִים	-	to be insolent, to defy, to put on a brazen face
הֵעִז	-	to dare
סִיר לַחֵץ	-	pressure cooker
סִיר	-	pot, pan
רְאִיוֹן	-	interview, appointment
קָבַע רְאִיוֹן	-	to make an appointment
רָאוּי לְשֵׁמוֹ	-	worthy of the name, proper
רָאוּי	-	suitable, fit, appropriate, proper, worthy, deserving
קָטַן לְאַחַר	-	shortly after
קָטַן	-	close, near
מְשַׁכָּר	-	intoxicating
גַּם רָדָה	-	rude, vulgar
הִתְרַחַח	-	to be enraged, excited
רָחַח	-	to boil
	-	to be enraged, furious
סָרְקָה	-	banging
מִסְמָךְ	-	document
מִכְתָּבָה	-	desk, writing table
שָׂפָה עַל פְּלוֹנֵי אִתּוֹן שָׁל רִוְתָהִים	-	to revile, heap abuse upon

קיתון	-	ewer, jug, pitcher
רוֹתְחִים, רוֹתְחִין	-	boiling water
לַחַץ דָּם	-	blood pressure
בְּמַדְע	-	consciously; derives from the root "יָדַע"
שְׂכֻנָּה	-	conviction, persuasion
עֲוִית	-	spasm, convulsion
כָּל אֵימָת שֶׁ-	-	whenever, any time
אֵימָת, אֵימָתִי	-	when
אָעַב	-	to abhor, detest, loathe
שָׁחַט	-	to squeeze, press (fig.) to wring, extort, blackmail
שָׁחַט כְּסָפִים	-	to blackmail, extort money
שָׁחַט הוֹדָאָה	-	to extort a confession
חֶדְרֵי מְזוּזָה אֲוִיר	-	(col.) air-conditioned room
מְזוּזָה אֲוִיר	-	air-conditioning
קוֹלְטִיבֵּי	-	policy
קוֹלְטִיבֵּי	-	policy, politics
קוֹלְטִיבֵּי מְגוֹר	-	protectionism, protective policy
קוֹ	-	line
	-	policy, outline
רָפוּי	-	relaxed, loose, slack

לְטַט אֶת עֵינָיו	-	to stare, glare at, to set eyes on, sharpen one's eyes upon
לְטַט	-	to sharpen
עָפַעַף	-	to wink, blink, flicker
נִיד עָפַעַף	-	a fluttering of an eyelid
עָפַעַף	-	eyelid, eyelash
נִיד	-	movement, quiver
יְקָרָה	-	prestige
הִתְקַוָּה קָדָה	-	to bow, make a curtsy
קָדָה	-	bow, curtsy
הִתְקַוָּה	-	to pronounce, declare
טָפַג מִלְקוֹת	-	to take a beating, be flogged
טָפַג	-	to absorb, suck up, blot
קָשָׁה	-	hard, cruel
שָׁרַד	-	to remain, survive, be left
גָּמַל	-	to be gifted, graced with
	-	to be pardoned
מִשְׁמָר מְשָׁרָה	-	common denominator (factor)
מְשָׁרָה	-	denominator
הִבִּיא לִידֵי מְשָׁרָה מְשָׁרָה	-	to reduce to a common factor
עֲמִית	-	friend, colleague, comrade
הִקִּיא	-	to vomit, throw up

שְׂחֵמָה	-	W.C., closet, lavatory, toilet
שְׂחֵמָה	-	use, service, usage
שֹׁקֵט	-	shock, shudder, horror
אֲלֵפֵי	-	championship
אֲלֵפֵי	-	champion
רִיב	-	debate, discussion, dispute, argument
רָמַס	-	trampled, trodden, routed (in battle)
מֹנְטְבְּלַנְק	-	Mont-Blanc
רִיבֵי	-	vision, sight, spectacle, phenomenon
	-	drama, play
מְסֻבֵּה	-	hiding (secret) place
אֲרָמֵי	-	one who has long legs and long arms
מְסֻבֵּה	-	hands and feet (of a human)
	-	feet (of an animal)
מְסֻבֵּה	-	to be moved, excited, stirred
	-	to beat, strike
מְסֻבֵּה	-	nationalistic, chauvinistic
מְסֻבֵּה	-	zealous, zealot, fanatic, jealous
מְסֻבֵּה	-	sincerity, honesty, frankness

מַאֲנִיפּוּלָטוֹר	-	manipulator
צָבֹרֵעַ	-	hypocrite, hypocritical
	-	painted
צֵעַר	-	gap
הִסְפָּרְתִּי	-	informative, explanatory
הִסְפָּרָה	-	explanation, information, propaganda
טַגְמָה	-	problem, subject for study
זְכוּת הָאָדָם	-	human rights
זְכוּת	-	right, privilege
	-	merit
	-	credit
זְכוּת אֲבוֹת	-	ancestral merits, heredi- tary title
זְכוּת פְּחִיָּה	-	right of voting
שְׁוִיוֹן זְכוּת	-	equality of rights, parity
עֶשְׂרִים	-	decade, ten years Theoretically the word עֶשְׂרִים can be applied to days and months too, but actually it is used for ten years only.
מִלְחַמַּת אֲזֻרָה	-	civil war
אֲזֻרָה	-	citizen, native
מִשְׁאָה גִּבּוֹר	-	ideal
מִשְׁאָה	-	yearning, desire
	-	lifting, rising

הַעֲלָה אֶרְוֶה לְ-	-	to cure
אֶרְוֶה	-	healing, cure
	-	recovery, convalescence
הַעֲלָה אֶרְוֶה	-	to recover
צִיְנִי	-	cynical
קוֹלוֹת בּוֹחֲרִים	-	voters (lit.:voters' voices)
"הַשְׁלֵטוֹן לְבַחֲשִׁים" ("הַפְּנֵי הַשְּׁחֹרִים")	-	the Black Power
תַּגְדֵּר	-	destruction, overpowering, knockout, routing
גִּזְזָה	-	robbery, prey
"אֹהֶל הַדּוֹד תּוֹם"	-	Uncle Tom's Cabin
אֶח	-	fireplace
מְסֻבֹּת עֲתוּנָאִים	-	press conference
מְסֻבָּה	-	party, social affair
רְשִׁמָּה	-	record
פְּלִיַל הַשְּׁלֵמִת	-	the acme of perfection
פְּלִיַל	-	(adj.) complete, total, perfect (adv.) completely, totally, utterly
גַּ'ר	-	jackal

Unit 4

C. Exercises:

- א. בנה מטפטים עם המלים הבאות:
1. קלויפי גברי	11. גמגע	21. קאקוב
2. טאקטנות	12. טכניע	22. קבנות
3. גיטה	13. גאיוו	23. גזעי
4. הובר	14. לחז	24. צביע
5. אטפוז	15. איטיהת	25. עשור
6. פלאחר זד	16. ספוט	26. רגנה
7. קפון	17. קנש	27. גקפתי
8. טרהת גטהער	18. גקנה	28. מקפת עמונאים
9. מאורעות	19. קכנה קטף	29. ספון
10. מקטה	20. אליפהת	30. אנה

- ב. השלם את מלות היחס החסרות:
1. דכאונר נובע ... כשלוברתיו התמידיים.
  2. רבים מציעים ... הנשיא לפעול במהירות.
  3. הוא ידוע כמתחשב ... רגשות זולתו.
  4. הוא טובע ... עצמו באותה מידה שהוא טובע ... אחרים.
  5. לא כולם יכולו להסתגל ... דרישותיו.
  6. הזהר לא להסתבך ... צרות!
  7. רק הזמן יעלה ארוכה ... פצעים.
  8. בינתיים אני מרוצה ... עבודתי.
  9. הנשיא התנצל ... אורחו ... אחור.
  10. הוא לא יכול שלא לחעב ... מכשיר הטלפון, אשר אינו נותן ... מנוח.

11. המסר! אני מאזין ... דבריך!
12. יש שהוא לוטש ... מבטו ... מדבר.
13. הוא ניחן ... כל התכונות הדרושות כדי למלא תפקיד זה.
14. הם פרשו ... תפקידם מפני שהרגישו, כי אינם יכולים לעמוד ... לחץ העבודה.
15. אני מפקפק ... אמיתות הידיעה.
16. כל מי שמכיר ... הנשיא היטב מוכרח להודות ... גדולתו.
17. בגזר ... (גוף שלישי) להיות זמן ארוך מחוץ לבית.
18. הוא מבכר ... האפשרות השניה ... האפשרות הראשונה.
19. הקרובים אליו מבחינים ... עצבנותו הגוברת והולכת בזמן האחרון.
20. למרות מאמציו הוא לא הצליח ... תפקידו.

ג. 1. כתוב את התארים השייכים לשמות הבאים (לדוגמא: פְּעִילִית - פְּעִיל, פְּקָפֵק - מְפַקֵּק):

1. לְהִיסֵת	5. אֲכַנְרִיחַת	9. קְנַחַת
2. מְאַפְקֵנַחַת	6. בְּעִנְת	10. מְלַמַּחַת
3. נְמַחַס	7. זְלַזְהַל	11. אֲהַדָּה
4. מְכַבֵּעַ	8. מְדִינַחַת	12. זְהִירַחַת

2. מצא את השמות השייכים לתארים הבאים (לדוגמא: נְעִים - נְעִימַחַת):

1. לְבַבִּי	5. קְשֵׁחַח	9. קְפַאִי
2. קַפְדֹּח	6. מוֹזֹר	10. צִינִי
3. רְפַהִי	7. לְאֲפַנִּי	11. סוֹדִי
4. הַגִּירֹנִי	8. צְבוּעַח	12. מַחְמִיד

ד. משקל פֿעֿלן מורה בדרך כלל על תכונה מסוימת או על מקצוע ועסוק מסוימים. בנאמר אנו נתקלים בשם "רַגְשָׁן", שהוא שם לאדם הנוטה להתרגש. כמו כן מופיעה המלה "שאפ(ת)נות" הנגזרת מהשם "שאפ(ת)ן", שהוא שם לאדם אמניציוני השואף לגדולות.

1. איך יקרא, לפי זה, אדם אשר נוהג לְהִתְרַחַח (לְקַעֵס) בקלות, לְפִטְטֵם, לְבַזְבֵּז, לְשַׁמֵּר, לְבָרֵךְ הרבה, לְשַׁקֵּץ על מלאכתו, לְהִתְפַּחֵשׁ, לְהִתְפַּנֵּן, לְהִתְלוֹצֵץ, לְהִתְפַּשֵּׁל, לְהִתְעַשֵּׂשׂ, לְסַכְּסֵה, לְקַצֵּץ נדבות, לְבַבֵּב כטפים? הבא דוגמאות נוספות.

2. איך נקרא אדם השומר על הסדר במקום מסוים או המראה את המקומות בתיאטרון או בקולנוע? אדם הנרתע בקלות מכל מערכה והחושש מתבוסה ("דפיטיסט")? אדם העוסק הרבה בענייני צבור? אדם השומר על הישן והמקובל ומתנגד לכל חדש? אדם המפרש דברים בזירה הפוליטית, הדתית או הספרותית?

3. אין יקרא אדם שמלאכתו לנגן בפסנתר, לְרַקֵּץ, לְקַרֵּא דברים בצבור, לשחק בתאטרון, לְמַכֵּר ירקות, לְגַזֵּל, לִיצוֹ, לְסַמֵּל פְּכֻתֵת דְּבוּרִים? הבא דוגמאות נוספות.

4. מה פרוש המלים: שְׁתַּדְּלוּ, צַרְכּוּ, כלכלו, משפטן?

5. מה ההבדל בין: הוֹבֵר - הַפְּנָן, סוֹפֵר - סַפְּנָן, חוֹקֵר - חֻקָּנוּ, פּוֹעֵל - פִּעֻלָּנוּ, פֶּלֶשׁ - פִּלְשָׁנוּ, פֶּתֶב - פִּתְבוּ?

ה. ענה על השאלות הבאות:

1. מדוע פרשו כל כך הרבה אנשים מהבית הלבן?
2. מה הן הסיבות שבגללן נשארו עוד רבים בבית הלבן?
3. "הנשיא איצ'ר תובע מזולתו דברים שאינן מוכן לעשותם בעצמו" מה הן המעלות והמגרעות האפשריות הסמוכות בגישה זו?
4. מהו הגורם המדרבן ומדריך את ג'ונסון בהתנהגותו כלפי אנשים ובצורת עבודתו?
5. מהו השאיפה הגדולה והמטרה הנכספת אותה הציב לעצמו הנשיא?
6. מדוע נכשל ג'ונסון ביצירת מגע אישי עם המון העם?

1. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

"הנשיא משוכנע", אמר פעם סק-ג'ורג' באנדי לכתב שהכעיס את ג'ונסון כשחזה מראש בדייקנות את תקציב התכנית לסיוע-חוץ, שכתב יכול להשיג ידיעה מעין זו אך ורק על ידי גניבת מסמכים סודיים מפקיד מסלתי - או על ידי פתויו או שיחודו¹ של אותו פקיד". אין דבר המרגיז את הנשיא יותר מאשר דיווח מדויק על תכניותיו לעתיד. ידיעות מעין אלה, מסבירים עוזריו, "נחייבות" אותו מראש, וכך חוטא הכתב חטא בל-יכופר². בסתו אשתקד³ ארע מקרה, אחד מיני רבים בתחום זה. פיליפ פוטר, איש ה"בולטמור סאן" דייק בתצפית תכניותיו הנדיבות של הנשיא נגד הרעב בהודו. הנשיא כעס כל כך, עד כי שקל במלוא הרצינות את בטול התכנית כולה, כדי להוכיח כי פוטר טעה. יותר מששה חדשים סרב להכיר בקיומו של פוטר - אם כי פוטר הוא אחד מידידיו האישיים הוותיקים ביותר, ואחד משרידי⁴ מעריציו בעתונות.

last year	אֶשְׁתָּקֵד .3	bribery, bribing	שִׁחָוִי .1
remnant	שְׁרִיד .4	unforgivable	זֵל-יִכְפָּר .2

2. תרגם לעברית את הקטע הבא:

A lot of people have come to dislike or distrust President Johnson for reasons which they "cannot tell". It is a result in part, of the President's unending yen to control¹ the uncontrollable². Consider, for a small example why the President is now cordially detested by the White House press photographers. The President is oddly convinced that the left side of his face is more handsome than the right side. The photographers at the White House events are therefore herded³ together on his left side, so that they can't get pictures of his right side. They are also sternly forbidden to take pictures of him while he is speaking - the President dislikes pictures of himself with his

mouth open. This attempt to control the photographs of himself which appear in the press is of course ludicrously⁴ self-defeating. The angry photographers vie⁵ with each other to get unhandsome pictures of the President from the right side - preferably in the act of twiddling his ear or rubbing his nose. Anyone but Lyndon Johnson would have foreseen this inevitable result of his attempt to control the uncontrollable - and there is nothing more uncontrollable than a press photographer.

1. to control	-	לְשַׁלֵּט, לְפַקֵּחַ עַל
2. the uncontrollable	-	הַבְּלִיגָה לְשִׁלְיָה (אוּ לְפִקְחָה)
3. to herd	-	לְהַתְּאָסֵף, לְהַצְטַרְפֵּף
4. ludicrously	-	בְּאוֹפֵן מְגוּחָךְ, בְּצוּרָה מְגוּחָכָה
5. to vie	-	לְהִתְחַרְוֹת, לְהִתְפָּרֵב

הצנע הברוטר

תכנית הצנע הבריטית מעוררת קודם כל רושם כללי שמר וילסון לא שינה את דרכו. היקף הדפלאציה המתוכננת גדול מזה שציפו לו, אולם האמצעים הצריכים להביא להגשמתה, כמעט שאינם חמורים מאלה שכבר נקבעו בתקציבים הקודמים ובחוק הפיקוח על המחירים וההכנסות. וילסון עצמו מקווה עדיין להשיג "הפסקה" בשכר ובמחירים - לא מדובר על הקפאתם מגבוה - על ידי שיתוף פעולה מרצון בין הפועלים למעסיקים. יש לומר מיד כי בה בשעה שציבור נותני העבודה, על אף קצת הסתייגות, אינו דוחה רעיון זה, כבר הודיע מר פראנק קאזינס, בשם איגוד עובדי ההובלה, שהוא מתנגד בתוקף. נראה שאותו ליברליזם מובח ביסוד האמצעים הנועדים להשפיע במישרין על פאזן התשלומים. על אף הצעות מן האגף השמאלי של הלייבור, לא רצתה הממשלה להחליט על קיצוב זמני של היבוא, אף לא לגבי מוצרי מותרות שאין לראותם כחיוניים למשק הבריטי.

מצד אחר, לא הסכים וילסון לשום קרבו רציני במישר מדיניות החוץ וההגנה. הקיסמוצים המתוכננים בהוצאות הציבוריות בחוץ-לארץ אינם פוגעים במאומה ב"תפקיד העולמי" של בריטניה. המבצע הדפלאציוני מעיק במלוא כובד משקלו על הצרכנים והשכירים. העלאת המסים, הישירים והעקיפים, העלאת תעריפי הדואר, וההגבלות שהוטלו על האשראי לתצרוכת מסתכמות ב-330 מיליון ל"ש, מתוך סכום כולל של כ-500 מיליון ל"ש שבהן מתבטא הקיצוץ במשק הלאומי. על כך נוספים חוסר האפשרות להשתכר יותר, הנובע מן ה"הפסקה" בשכר, ובמיוחד התוצאות שעוללות להיות לריסון כה פתאומי, לגבי רמת התעסוקה.

בנקודה זו השיב מר וילסון בהסתייגות רבה לשאלות שהציג לו מנהיג השמרנים מר הית. עם זאת הטעים ששעור האבטלה עלול לעלות מ-1.1 אחוז ל-1.5 אחוז או ל-2 אחוזים. שעור אבטלה של 2 אחוזים יתבטא ב-500.000 מובטלים. בחודף 1962/3, אחרי מבצע הדפלאציה שפתח בו אז מר סלווין לויד, היו 900.000 מובטלים. אם מנהיג הלייבור מביא בחשבון את מציאותם של חצי מיליון מובטלים בבריטניה - ולוא אך באופן זמני - הרי מתרחק הוא בצורה ברורה מן הפילוסופיה הכלכלית של תעסוקה מלאה, שהיא אחד מיסודות הלייבור.

בלונדון רוצים לקרות שלפחות יתנו הקרבנות שהסכימו להם, את הפרי המצופה, כלומר החלשת הלחץ על הלייבור, אולם בנקודה זו טרם

זכו במשחק והתגובות החיוביות הראשונות של הבורסה הלוזדונית נתפרשו בזהירות רבה. נכון, כפי שהעיר מר הית, שמסגר הלי"ש הוא במידה רבה מסגר של אמון בממשלה הבריטית. ללא ספק יחכו החוגים הפינאנסיים הבין-לאומיים, וכן חוגי הסיטי הלוזדוני, כדי להיווכח על איזו מידה של רצון טוב יכולה להסתמך ה"הפסקה" בשכר, לפני שיביעו את דעתם.

הכרזת הצבע של ראש ממשלת בריטניה, הארולד וילסון, היתה צעד הכרחי כדי לבלום את האינפלציה ולהחזיר את האמון במטבע הבריטי - כותב "ניו יורק טיימס". זאת היא תרופה מכאיבה ופירושה עליה במספר הטובטלים, דבר שהוא מר במיוחד בשביל מר וילסון. עוד לפני שהיה בשלטון הצביע מר וילסון יותר מכל מדינאי אחר על מחלותיה הכרוניות של הכלכלה הבריטית. אך כשעלה לשלטון, החלטתו החשובה הראשונה היתה לאסור דאוראלואציה כיוון שהיתה כרוכה בהגבלות בלתי פופולאריות. בעת שניסה להגן על מעמדה של הלי"ש, היסס לאחוז באמצעים אחרים לא פופולאריים. במקום זה הסתמך על אימפרוביזציות ותעמולה שהיה בהן לפעמים משום כושר דמיון אך הרבה פעמים נעשו תוך השתממות מראיית תוצאותיהן, ותמיד היו פעולותיו טיפין טיפין.

עכשיו ישלמו הבריטים על הזנחת השמרנים ועל אי יעילות הלייבור. הצבע שהביאו המיסים החדשים, ישירים ובלתי ישירים, יבהיר לבריטים את הצורך בעצירת האינפלציה. צנע זה ישכנע את בעלי החוב של בריטניה בחוץ לארץ שממשלת הלייבור קבעה לבסוף תכנית שתוציא לפועל את כל הניתוחים המכאיבים שחייבים היו להעשות.

יתכן אמנם שלא היתה בפני וילסון אפשרות אחרת, אך בכל זאת הוכיח אומץ-לב פוליטי, בצורה הגלויה בה הכריז על המצב. מר וילסון מסכן בכך את הקאריארה הפוליטית שלו במדינה ובמפלגתו. רצונו לקבל את האתגר של צנע מכאיב הוא התחלה של פתרון לטווח ארוך לקשייה של בריטניה.

B. Vocabulary and Notes:

- צניעות - austerity, simplicity
- צניעות מצד - austerity rations
- היקף - range, scope, extent, compass
- היקף - within the scope of
- הגשמה - realization, fulfilment
- חמור - grave, serious, severe, critical, strict
- אסור חמור - a strict prohibition
- מצבו חמור - his condition is serious
- הקפאה - freezing
- הקפאת הון (שכר) - freezing of capital (wages)
- התאמה הדדית - co-operation, collaboration
- התאמה - partnership, cooperation
- participation
- collectivization
- מעביד - employer
- נותן עבודה - employer
- התמנהגות - reservation, exception
- הובלה - transport, transportation
- התקף - very vigorously, vehemently, forcefully

חֲזָקָה	-	strength, power, force, vigour, authority, validity
בְּחֻזְקָה	-	valid, effective
הַתְּחַלְּתֵי חֲזָקָה	-	extension of validity
בְּגֵרְמָה לֹא תִפְסֵד	-	to be invalidated, lose effect, its validity expires
בְּיָשָׁר	-	directly
יִשְׁרָיוּת, יִשְׁרָיוּת	-	straightness, uprightness, righteousness, evenness
לֵךְ יִשְׁרָיוּת	-	to go smoothly (straight)
מִאֲזָן הַתְּשׁוּבָה	-	balance of payments
מִאֲזָן	-	balance
אֵלָּה	-	wing, flank, department
קִצּוֹב	-	rationing
יְבִיא	-	import
רְשִׁיוֹן יְבִיא	-	import permit (licence)
מִצְרָה	-	product
מִצְרָה לֹא גְמֻרָה	-	semi-finished product
מוֹתָרוֹת	-	luxury
מוֹתָר	-	remainder, remnant, surplus
	-	pre-eminence, superiority
	-	abundance
קִרְבָּן	-	sacrifice
מִישׁוֹר	-	level, plain

קַסוּדָה	-	saving, economy
לְהַנְהִיג קַסוּדָה בַּמְשָׁלָה	-	to introduce economy in the budget
צֹרֵךְ	-	consumer
שָׂכִיר	-	hired, labourer, wage earner
שָׂכִיר יוֹם	-	daily worker
שָׂכִיר לַלַּיְלָה	-	night worker
תַּעְרִיף	-	tariff
קִבַּע תַּעְרִיף	-	to fix a tariff
הַגְּבָלָה	-	limitation, restriction
הַגְּבָלַת הַיְלָדָה	-	birth control
לְלֹא הַגְּבָלָה	-	without restriction
הַטָּיִל הַגְּבָלוֹת	-	to impose restrictions
אַשְׁרָאי	-	credit
תַּצְרִיחַ	-	consumption
תַּצְרִיחַ הַדֶּלֶק	-	fuel consumption
כְּפֹי תַּצְרִיחַתוֹ	-	sufficiently, meeting one's needs
קַצָּר	-	cutting, curtailment
קַצְרֵת הַשֹּׁכֵר	-	curtailing of wages
רֶשֶׁב	-	restraint, curb, bridling, harnessing
אֲמָצְעֵי רֶשֶׁב	-	means of restraint

תַּעֲסוּת	-	employment
שֵׁרֵת תַּעֲסוּת	-	employment service (agency)
הִתְעוֹרֵר	-	to stress, emphasise
אִבּוּת	-	unemployment
מְבַטֵּל	-	out of work, unemployed
לִי"ש - לִירוּהַ שְׁטֵרְלִינְג	-	pound sterling
בּוֹרְסָה	-	stock exchange
הִתְבַּסֵּס	-	to rely, base oneself on, refer to
בְּהִסְתַּסְּךָ עַל...	-	referring to, basing oneself on
בָּלֵם	-	to stop, curb, restrain
תְּרַפָּה	-	healing, cure, remedy, medicine, drug
לֹא אֵין תְּרַפָּה	-	there is no remedy for this
כְּרוֹנִי	-	chronic
הִסָּס	-	to hesitate, doubt
הִשְׁתַּחֲסֵת	-	evasion, evasiveness
תְּפִירָה טְפִירָה	-	drop by drop, slowly, little by little
תְּפִירָה	-	drop
הִזְנָחָה	-	abandonment, neglect, negligence

- הַזְנָחָה פּוֹשְׁעָה - culpable neglect
- הַזְנָחָה שְׁלֵא סוֹבְעָה - unintentional negligence
- הַבְּהִיר - to clarify, clear
- הַבְּהִיר אֶת הַבְּעִיָּה - to clarify the problem
- קְאָרְיָאָרָה - career
- אַתְגֵּר - challenge

Unit 5

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

11. תעריפי האר	1. צב
12. אשכנאי	2. הגשמה
13. קהסתגה	3. תקציב
14. להביא בןשבו	4. הקפאת קוריים
15. תגובה	5. שמה קעה
16. בורסה	6. מתנגד התקף
17. להסתמח על	7. יבא
18. הגמלות	8. מוצרי מותרות
19. הגובה	9. מדיניות חוץ
20. הוציא לפועל	10. מאמה

ב. מצא מלים ברדפות למלים הבאות (הלקוחות מן הסאמר):

6. הקעים	1. הגשמה
7. קריר	2. בטישיון
8. לבלם	3. אגף סמאלי
9. עת	4. מאמה
10. פטרון	5. רסיו

ג. בנין התפעל.

1. חזור על בנין התפעל על פי השורש "לבוש".
2. מה הם הסימנים האופייניים לבנין התפעל בכל צורותיו (עבר, הווה, עתיד, צור, שם פועל)?

3. מה תהיה צורת השרשים הבאים בבנין התפעל: סדר, שר, שלם, ציון, זקן.

4. מצא במאמר פעלים הבאים בבנין התפעל ונתח אותם לפי השרש, הזמן, והגוף בו הם מופיעים.

5. בדרך כלל מציין בנין התפעל פעולה חוזרת או הדדית. ביחוד בלשון הזדשה נמצא כי התפעל יופיע גם כבנין המקבל פעולה. לדוגמא: התקפטר, התקבל. הסבר מהי הוראת הפעלים הבאים:

התפגב, התלפש, התקטר, התחלף, התחטט, התלפס, התלהש, התקאה, התבגז, התאחד, התבגס, התאפק.

6. מדוע נסנה בנין התפעל על קבוצת הבנינים הכבדים? הסבר את ההבדל בין זוגות הפעלים הבאים:

קטב	-	התחטב
צלים	-	הצטלם
נאל	-	התנאל
פגד	-	התפגד
פגס	-	התפגס
פאל	-	התפאל
ספר	-	הקפטר

7. שם הפעולה של בנין התפעל יבוא בצורת "התפעלות". בנה שמות פעולה מן השרשים הבאים והסבר את משמעותם: בטל, גשם, שתף, עסק, שלם, עלה, בטא, סיג, צנע, סמר, שסט, בהר, שכנע, סכן.

ד. נטית השם.

המלים "שלי" "שלך" "שלנו" וכו' נקראות כנויי הקניין. אנו מצרפים אותן לשמות כדי לציין שייכות בין שם העצם לבין אדם מסוים. אולם השפה העברית משתמשת בדרך נוספת - נטית השם, כדי להביע את השייכות שבין שם עצם ואדם מסוים. לדוגמא:

- קפוד שלי - קפודי
- קפודי שלי - קפודי
- קפודי שלי - קפודי

1. מצא במאמר שמות עצם המופיעים בצירוף כנויי הקניין ונתח אותם. לדוגמא: הגשמתה - הגשמה שלי.

2. הטה את השמות הבאים :

- 1. שיר , תְּכַנֵּית : שְׁלִי
- 2. תְּלִמִיד , הַכְּנֻסָה : שְׁלֵף
- 3. תְּפִלָּה , עֲבוּדָה : שְׁלֵף
- 4. סוּד , מְשֻׁלָּה : שְׁלו
- 5. חַג , מְדֵינִיּוֹת : שְׁלֵף
- 6. מְפָר , אֲפֻשְׁרוֹת : שְׁלֵפָנָה
- 7. אֲסוּד , מְצִיאוֹת : שְׁלֵפָנָה-1
- 8. מְצָב , נְקֻטָּה : שְׁלֵפָנָה-1

3. יש הברל בין בטית שם ביחיד וברבים. לדוגמא: קפוארי (יחיד) לעומת קפוארי (רבים); קפוארי (יחיד) לעומת קפוארי (רבים). הטה את השמות הבאים בסעיף 2 בצורת רבים.

4. בתח את השמות הבאים :

- 1. חֵינְקָם .11 חֵשְׁבֹנֹתַי
- 2. עֲרִיקָם .12 מְנַפְּקָם
- 3. יְמִיקָם .13 תְּרִיבֵי
- 4. אֲנֻשֵׁיכֶם .14 זְכָרֹנַי
- 5. מְשֻׁלָּנָה .15 מְשֻׁלָּנָה
- 6. עֲבוּדֵי
- 7. אֲחֻדָּם .17 מְדֵינִיּוֹתַי
- 8. מְפָרֵי .18 מְפָרֵי
- 9. קְצוּעֵי .19 מְפָרֵי
- 10. מְצָבֵי .20 מְצָבֵי

ה. במסר זה מופיעים כמה וכמה מונחים לועזיים, רבים מאלו אין להם תחליף ממש בלשון העברית. עם זאת, נסה למצוא תחליף או הסבר עברי למונחים הבאים:

1. דפלאציה	6. מחלות כרוניות
2. ליבראליזם	7. דאוראלואציה
3. מפלגת הלייבור	8. אמצעים פופולאריים
4. חוגים פינאנסיים	9. אומץ לב פוליטי
5. אינפלאציה	

ו. מצא את היפוכן של המלים הבאות:

1. קמור	6. (קצרב) זקני	11. יותר מקל..
2. בקפא	7. לאפי	12. לאסו
3. הוקה	8. אמון	13. עילהת
4. פמישריו	9. הקבחי	14. נשיר
5. יבוא	10. עלקה	15. אקז לב

ז. ענה על השאלות הבאות:

- מה הם האמצעים בהם מנסה מר ווילסון להגשים את תכנית הדפלאציה?
- מי הם הסובלים העיקריים בתהליך הצנע העובר על בריטניה ומדוע?
- מהי המגמה והמטרה של הכרזת הצנע ושל האמצעים שנבקשו לביצוע תהליך זה?
- כמה סומה תכנית הצנע ממדיניותם המסורתית של אנשי מפלגת הלייבור?
- מה הם דמותו, חשיבותו ומקומו של מר ווילסון בהשלטת הצנע בבריטניה?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

יש להניח שלפחות וילסון וכמה מן המנהיגים האחרים ידעו היטב שאין סיכויים לקיום ההבטחות שהבטיחו לבוחרים. ההבטחות המוגזמות של מפלגת הלייבור ופעולותיה הראשונות לאחר הקמת הממשלה, היו בבחינת סאקטיקה להרגעת תומכיהם לפני בוא הסערה הבלתי במנעת, אולם הם קלקלו ושברו את האמון בין החוגים הפינאנסיים. משבר האמון הזה לא הוחזר גם אחרי הקפאת השכר והקפאת המחירים. בתנועת הלייבור יש פחד סוגזם מפני אבטלה, אולם פחד זה עלול להביא לאבטלה עוד יותר גדולה, אם יתמוטטו המפעלים התעשייתיים שאינם מוכשרים להתחרות בשוק הכלכלי. השאלה היא לא רק אם יש תעסוקה מלאה, אלא באילו עצמים עוסקים הפועלים, ואם הם מייצרים משהו חשוב למשק ולחברה, משהו התורם לביסוס המשק ולהרחבתו משום שהסחורה שהם מייצרים ראויה ליצוא ומשום שהייצור מביא לחזוק המטבע. ממשלת הלייבור עומדת עתה לפני בעיה זו. אך רבים מתיחסים לעמדתה בספקנות. יש לחכות ולראות אם ההקפאה תביא גם להבראה; ואם ממשלת הלייבור תצליח להחזיר את האמון בלי"ש ובמשק הלאומי-כלכלי של בריטניה.

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

The Labor Government, in fact, faces these days the most serious political crisis in its two and one half years of office. In recent weeks, Labor has taken a phenomenal drubbing¹ in local elections all over the country, losing control of London, Liverpool, Manchester and other old Labor strongholds to the Conservatives. It is as if the Republicans were to win in Cleveland and Chicago and New York and Albany all in one year.

Most of the poll readers² think it is economic dissatisfaction that has moved the voters away from Labor. To meet the sterling crisis that began last July 20, Mr. Wilson has cut hard into consumer spending, allowed unemployment to rise and froze wages. The British are no more

noble³ than others in their attitude towards such unpleasanties.
Good politics, then, would counsel Mr. Wilson to relax the economic
squeeze⁴ and give the voters a little more money, but other events
warn that he may not do so.

1. drubbing	מַפְּזָה , (הַלְקָאָה)
2. poll readers	מְבַרְרֵי דַעַת הַקְּהָל
3. noble	אַצִּילִי , אַפִּירִי
4. squeeze	לְחַץ

Unit 6

טילים ונגד-טילים

ברית-המועצות הקימה במצרים רשת של מערכות טילים נגד-מטוסים - הודיע לאחרונה עתון לוונדוני גדול. בו-בזמן יצא לאור הדו"ח השנתי של "המכון למחקרים אסטרטגיים" בלוונדון, ובו נאמר כי מצרים כבר בנתה מאה טילים התקפיים, כולל שני הדגמים החדשים יותר "אל נאצר" ו"אל ארד" שטוחם קרוב ל-600 קילומטר, והם עשויים לשאת מטען בן טונה אחת. לטילים המצריים עדיין אין אמצעי-הנחיה, ולפיכך אינם עשויים לדייק בפגיעה במטרה, אך יש בהם משום איום על "מטרות מדרום לביירות", כדברי נאצר. לפי שעה, מוגבל איום זה לחומר-נפץ מקובל בלבד, אך אין בכך משום נחמה רבה למי שעלול להיפגע.

כך הגיעה למזרח-התיכון סוגיית ההגנה הנגד-טילית, המעסיקה מאז ראשית העשור הזה את המעצמות הגדולות בעולם.

"פתרנו את בעיית ההגנה האווירית", הודיע מיניסטר הבטחון הסוביאטי, מרשאל בולגאנין, כבר ב-1961. ניקיטה חרושצ'וב החריה החזיק אחריו, בהשתמשו בדימוי עממי, כדרכו, ואמר: "מעתה יכולים אנו ליירט זבוב במעופו בחלל".

במפגן הצבאי האחרון שנערך במוסקבה הוצגו לראווה טילים מדגם הקרוי בפי אנשי נאט"ו "גאלוש" ו"גריפון", ואשר עליהם נאמר כי הם טילים נגד-טילים.

בעוד הרוסים משקיעים מאמצים גדולים בבניית מערך מבצעי של טילים כאלה, מתנגד מיניסטר ההגנה האמריקאי, רוברט מק-נמארה, להשקעת כספים הדרושים להקמתו של מערך-הגנה כזה בארצו, הגם שעומדות לרשותו שתי מערכות נסיוניות - "זייקה-איקס" של צבא-היבשה, ו"תור" של חיל האוויר. השנה הקציבה ועדת השרותים-המזוינים האמריקאית כ-180 מיליון דולר להמשך פיתוחה של מערכת הטילים נגד-טילים, בניגוד לנימוקי הדחיה של מק-נמארה. נשאלת השאלה, אם אמנם יוציא מיניסטר ההגנה את הכסף הזה, שכן הוועדה יכולה לאשר הקצבות, אך אין בכוחה לכפות את הוצאת הכסף המוקצב. מק-נמארה יוכל בהחלט להשאיר כסף זה בקופת-האוצר.

ער לכל הכיוונים

מה היא מערכת טילים נגד-טילים, ומדוע מתנגד מק-נמארה לפיתוחה? בארצות-הברית מדובר, כאמור, בתכנית "תור" של חיל האוויר, שבסיסה

פועל מאז 1964 באי ג'ובסטון, מדרום-מערב להאוראי, ובתכנית "בניקה-איקס" של הצבא, שבסיסה בקואג'אליין שבאיי מרשאל. תכנית "בניקה - איקס" (המכרזת גם ליירוט לרוינים, ואשר רק חלק ממנה - "בניקה-זאוס" - מכרזת נגד טילים) הופעלה לראשונה, על בסיס נסיוני, לפני שלוש שנים, ומאז ירטה בהצלחה כמה וכמה טילים באליסטטים בין-יבשתיים ששוגרו מבסיסים אמריקאים. צבא ארצות-הברית, המעורב בהגשמתה של תכנית "בניקה-איקס", מסביר כי תהיה בה תועלת מרובה גם אם יחומשו אי-פעם לרוינים בראשי-מחץ גרעיניים. אמנם, עצרת האו"ם אשרה הכנסתם של ראשי-מחץ גרעיניים לחלל, אך ברית-המועצות הודיעה שאיסור זה אינו חל על פיתוח אפשרויות כאלו, ולפיכך ניגשה לתכנית-הפיתוח. הנשיא ג'ובסון הגיב בהחלטה להחיש את פיתוחה של "מעבדת - החלל המאושת" האמריקאית, שעל-פי מידותיה תוכל בהחלט לשמש כן-שיגור לנשק גרעיני, אם יוחלט להעבירה מהמישור המדעי למישור צבאי.

בעיות ירוטם של טילים בסגנות מבינות של אדם רגיל. הטיילים הבאליסטטים של זמננו טסים במהירות של כ-30 אלף קמ"ש, ברום של 1.500 ולטווח עד 12 אלף קילומטר. מסלול תעופתם שונה לגמרי ממסלולם של מטוסים, שכן הטיל כמוהו כאבן שמידים אותה לגובה רב, כדי שתנחת אי-שם בזרזית תלולה מאד. בעיות ההגנה נגד-טילים שונות, איפוא, תכלית שנוי מבעיות ההגנה נגד מטוסים - אפילו מטוסי סילון המהירים פי-כמה ממהירות הקול.

על מערכת-ההגנה לגלות את טיל-האויב ממרחק רב מאד - כדי לזכות בפרק-זמן הנחוץ להפעלת הטיילים הנגדיים וגם להזהיר את האוכלוסיה ולשלחה בעוד מועד למקלטים. על מכ"ם-הגילוי להיות ער לכל הכיוונים, משום שטווח הטיילים הבין יבשתיים ארוך כל-כך, שברית-המועצות, למשל, יכולה לשגר טיל אל מטרה בארצות הברית ממערב ממזרח ומצפון.

זבוב בשבריר שניה

על מערכת הגילוי לעקוב אחר הטיל הקרב ובא, ולקבוע במהירות אם הוא טיל חמוש או טיל-הטעיה. כיום עשוי טיל יחיד להפיץ עד 500 אביזרי-הטעיה, שמגמתם לגרום לבזבוז טילי-הנגד.

ולבסוף החשוב ביותר, על מערכת-ההגנה לשגר טיל-ירוט שישימיד את טיל-ההתקפה רחוק ככל האפשר מן המטרה.

כיצד נעשה הובר?

ההסבר המדעי מסובך למדי לשאינכם בעלי-מקצוע, וההסבר הפופולארי הוא כלהלן:

מערכת המכ"ם (ראדאר) מגלה את הטיל ממרחק רב. לאחרונה פיתחו מדענים בריטים ואמריקאים, בכוחות משותפים, מערכת-מכ"ם העשויה לגלות זבוב ברום של 16 קילומטר, לעקוב אחריו ולא להרפות ממנו אף לשבריר-שניה. ניסויים שנערכו בעזרת מטוס-ריגול מהיר מאוד ומגביה-טוס, מדגם "יו-2", הוכיחו את יעילותה של המערכת הזאת.

המכ"ם - הנעזר במחשבים-אלקטרוניים - יודע כיום להבדיל בין טילי הטעיה ובין טילים-של-ממש. שכן טילי-ההטעיה הקלים יותר, איטיים יותר בשוכם אל האטמוספירה, ומסלולם משתנה, ואילו טיל-ההתקפה בעל ראש-המחץ הכבד, מהיר מהם - והמכ"ם נצמד איפוא אליו. אף על פי כן, אין הבעיה קלה כל-כך, שכן טיל-ההתקפה יחיד יכול לשגר כיום עד 500 אביזרי-הטעיה!

לאחר שמגלה המכ"ם את טיל-ההתקפה, הוא "מוסר" אותו למערכת המכ"ם של טילי-היירוט. טילים אלה טמונים מתחת פני הקרקע. המחשבים האלקטרוניים שלהם עשויים לחשב את מסלול הטיסה של טיל ההתקפה, ולשגר במסלול-התנגשות. כיום כבר יש למערכת "נייקה-איקס" שני דגמי טילים, והמחשבים-האלקטרוניים הם שיחליטו איזה מהם יש לשגר. אם יתאפשר יירוט-מרחוק, ישוגר טיל "זאוס" ויפוצץ בלב "מטת-הטילים" של האויב. דבר זה ייעשה בפאת האטמוספירה, עד רום של 700 קילומטר, בעוד הטילים הבין-יבשתיים מרוחקים כדקה אחת מן המטרה.

אם החלטת היירוט תבושש לבוא, ישוגר כהרף עין הטיל "ספרינט", הקטן יותר (אורכו כ-8 מטרים, לעומת 15 המטרים של "זאוס"). "ספרינט" הוא הטיל המונחה מהיר השיגור ביותר שבבנה עד כה בארצות-הברית (ואולי בעולם כולו). הוא צורה מתחת פני הקרקע ככדור מקנה רובה, נצובר מהירות בשיעור מאה מטר בשניה. תאוצה עצומה זו מאפשרת ל"ספרינט" ליירט טיל באליסטי בין-יבשתי אף בריחוק 30 קילומטר בתוך האטמוספירה, בשניות האחרונות של טיסתו.

דרכים ל"בלבול" הטיל

גם במקרה מוצלח של יירוט, עלולה השמדתו של טיל-ההתקפה להתבצע בריחוק קטן מן המטרה, או ממרכזי אוכלוסייה. מאחר שמדובר בראשי-מחץ גרעיניים, תיווצר נשורת רדיו-אקטיבית קטלנית. משמע, מערכת ההגנה

נגד-טילים חייבת להיות משולבת במערכת-אזעקה משובללת ובמערכת-מקלטים נרחבת, שתאפשר הגנה על אזרחי המדינה המתגוננת בפני הנזק שבמערכת ההגנה נגד-טילים.

כיום שוקלים המדענים אפשרויות הטעיה של טילי-התקפה, על-סנת שלא יתקרבו כלל אל המטרה, ובדרך זו למנוע את הצורך ביירוטם, ואת סכנת הנשורת הרדיו-אקטיבית שתיגרם על-ידי השמדתם מעל לאיזורים מאוכלסים. יש דוכים רבות ושובות "לבלבל" את טיל-ההתקפה: הפרעות אלקטרוניות המשבשות את פעולת המחשב-האלקטרוני, המנחה את הטיל אל מטרתו; שיבוש מערכת הזנת-הדלק של הטיל, לשם קיצור טווחו, וכיוצא באלה.

כל האמצעים הללו עולים ממון רב. פיתוחה של מערכת "זייקה-איקס" עד לשלב ההתחלי בו היא נמצאת היום, כבר עלה לארצות-הברית יותר משני מיליארד דולאר - כלומר, יותר מ"סבצע מנהטן", בו פותחה פצצת האטום במלחמת-העולם השניה. הגשמתה של תכנית ההגנה האמריקאית נגד-טילים תעלה יותר מחמישה מיליארד דולר בשנה, בחמש השנים הראשונות, ואילו אחזקתה של מערכת זו תסתכם בשני מיליארד דולר בשנה.

הוצאה אסטרטגית זו היתה כדאית, לדעת מק-נמארה, אילו היתה בטיילים נגד-טילים ערוכה לחייהם של האמריקאים. למעשה, תאפשר מערכת כזאת רק את צמצום מספר האבידות, שכן ירוטו של מטח-טילים כסוהו כיירוטו של מטח-פגזים בהרעשה צופה. חלק מן הקליעים יבקיע את מערכת-ההגנה ויפגע במרכזי אוכלוסיה, תעשייה וממשל. אפילו חסידי ההגנה נגד-טילים מודים, שמז-הנמצע להגן על כל בקודת-ישוב בארצות-הברית. לכל היותר, יוקמו לדעתם חגורות-הגנה סביב עשרה עד חמישים מרכזים חשובים-ביותר. בקל לשער את הזעקה שתקום באיזורים הגלתי-מוגנים - ואף באיזורים המוגנים, שתושביהם יבינו כי הם מהווים מטרה ראשונה להתקפה גרעינית, במקרה של מלחמה...

מעגל הקסמים של המירוץ

יש השואלים: האם כדאית הוצאה כה גיוולה להגנה מפני מלחמת-טילים שאינה סבירה ביותר, במיוחד בימי ההפסדה ביחסי מזרח-מערב - לאחר שבמשך עשרים שנות המלחמה הקרה, רצופת המשברים והמתיחויות, לא הוגשמה בארצות הברית תכנית המקלטים האטרומיים?

הבעיה הכספית אינה היחידה המעיקה על המינהל בוראשינגטון.
יש עוד שני שיקולים לא מבוססים - הפוליטי והמדעי. פיתוחה של
מערכת "זייקה-איקס" צורך כוח-אדם בסיסונות, כ-15 אלף איש מועסקים
ישירות במפעל זה. חברת "באל", בעלת מחלקת-המחקר ההנדסי החשובה
ביותר בארצות-הברית - משקיעה 18 אחוז מכלל מאמציה במשימה יחידה
זו. כוח-אדם זה נלקח מן הכלכלה האזרחית ומתחומי טכנולוגיה
חיוניים אחרים.

השיקול הפוליטי חשוב לא פחות, ויש לו השלכה ישירה על המישור
הצבאי. לדעת מק-זמארה ויועציו, עלול מערך בגד-טילים מיבצעי
אמריקאי ליצור את הרושם בלב ברית המועצות, כאילו מתכוונת ארצות-
הברית למלחמה. שכן, מערך כזה יגדיל את יכולת בעליו ליזום התקפה
גרעינית, מתוך הנחה שמכת-הנגד לא תגרום נזק בלתי-נסבל. הקמתו של
מערך אמריקאי כזה תוליד איפוא, מירוז-זיוון חדש, במרץ יותר,
שמגמתו לפתח כלי נשק שיגברו על מערך-ההגנה החדש. המתיחות בעולם
תגבר, ותקציבים גדולים יילקחו מן המשק האזרחי.

מדוע, איפוא, פיתחה ברית-המועצות כלים להגנה בגד-טילים?
את התשובה אפשר למצוא בעדותו (הסודית, בחלקה הגדול) של קולונל
סטיג ונרסטרום במשפט הריגול שנערך לו בשוואדיה, מולדתו. לדבריו,
הסיקו הרוסים - על סמך אינפורמציה שמסר להם הוא עצמו ואשר ליקטו
ממקורות אחרים - כי לעולם יפגרו אחרי ארצות-הברית בכוח אווירי
אסטרטגי. משום כך שמו את הדגש על פיתוח טילים בין-יבשתיים והחלו
חוטבים מיד על מערכת-הגנה כנגד טילים כאלה. לדברי ונרסטרום,
זוהי מערכת-הגנה הגנתית צרופה. הוא לא הסביר לחוקריו מדוע עלולים
הרוסים לראות במערכת אמריקאית דומה קרש-קפיצה לתוקפנות.

Unit 6

B. Vocabulary and Notes:

קיל	-	missile
טיל בליסטי	-	ballistic missile
טיל גיו-ניבליטרי	-	intercontinental missile
טיל מְנַהֵג	-	guided missile
רְשֶׁת	-	net (in all its senses), network
רְשֶׁת דְּרָכִים	-	road system
רְשֶׁת הַסוּפָּא	-	camouflage net
רְשֶׁת חֲשֵׁמַל	-	electricity mains
רְשֶׁת מַגֵּן	-	guard net (wire)
נִצָּא לְאוֹר	-	to appear, be published
מוֹצִיא לְאוֹר	-	publisher
הַתְקַרֵּי	-	(adj.) attacking
הַתְקָרָה , הַתְקָפָה	-	attack
דָּגְמָה	-	model, sample, specimen, pattern
הַנְּחָה	-	guidance, directive, leading
אִי־חַסָּד	-	threat, ..reatening
מְקַבֵּל	-	conventional, accepted, usual, customary
הַחֲרָה הַחֲזִיק אַחֲרָיו	-	to encourage someone, to follow suit
דְּמוּיָה	-	image
	-	comparison, likeness, resemblance

מְדוּמָה	- demonstration
הַצָּגָה לְבִיאָה	- to be exhibited, displayed, showed, demonstrated
בִּיאָה	- exhibition, show
נְאֻטוֹ	- NATO (North Atlantic Treaty Organization)
הִשְׁקִיעַ מַאֲמָצִים	- to make efforts, strive
מַאֲמָצִים	- effort, endeavour, strain
הִשְׁקִיעַ	- to sink, cause to sink
מְדוּמָה	- operational
מְדוּמָה	- operation, task, mission, project
לְמַדְּמָה	- although
הִקְצִיב	- to allot, set aside, allocate
וְעֵרַת הַיָּמִים הַמְדוּמָה	- the Armed Forces Committee
מְדוּמָה	- armed
דְּחִיָּה	- rejection
	- postponement
	- repulsion
מְדוּמָה	- to force, compel
מְדוּמָה	- compulsion
עָר	- watchful, on guard
	- awake
	- alert

- זָוֵן - satellite
- מְצוּד - to be armed, equipped
- רֹאשׁ-מַחֵץ - spearhead
- מַחַץ - bruise, wound
- חֵיִל מַחַץ, פְּלֻגוֹת מַחַץ - shock troops, storm troopers
- גִּרְעִינִי - nuclear
- עֲצָרָת א.ו.מ. (הָאָמוּת הַמְּאֻחדוֹת) - general assembly of U.N.
- עֲצָרָת - general assembly
- "מַעֲבָרַת הַחֶלֶל הַמְּאֻשָּׁת" - the manned space lab
- אֲשׁוּב - to be manned. The verb derives from the noun אִישׁ and is used in the אָשַׁב, אֲשׁוּב, אִשְׁבּ, אִשְׁבוּ verb forms.
- בַּיִת הַשִּׁלּוּחַ - dispatching (sending) base
- בַּיִת - base, stand, bracket
- מִישׁוֹר - level, plain, plane, plateau
- נִשְׁגָּב מִבִּינְתוֹ - to be beyond one's comprehension (understanding, reach)
- נִשְׁגָּב - high, lofty, mighty, sublime
- בִּינָה - understanding, insight, comprehension
- קמ"ש (קילומטר לשעה) - kilometre per hour
- גוֹם - height, altitude

רָדָה	-	to throw, cast
זָוִית פְּלִיָּה	-	acute angle
פְּלִיָּה	-	steep, sloping
הַר פְּלִיָּה	-	steep mountain
שׁוֹנָה מְכַלִּית שְׂפָה	-	to be completely different
מְכַלִּית	-	end, limit
	-	completion, perfection
	-	purpose, aim, object
מְטוֹס קִיּוֹן	-	jet plane
מְטוֹס	-	airplane, plane
סִיּוֹן	-	jet, stream
סִיּוֹן מַיִם	-	water jet, water stream
סִיּוֹן שֶׁל קְלָלוֹת	-	a torrent (stream) of curses
אוֹכְלוֹסָה	-	population
מִקְלֵט	-	shelter, refuge, asylum
מַדְבָּ"ם (מְכַלְשֵׁרֵי פָּהוּז הַמְרָחֵק)	-	radar
שִׁבְרִיר	-	splinter, a very small part of something
הַמְשָׁרָה	-	misleading, deceiving
הַמְשָׁרָה	-	to mislead, deceive, lead astray
אַבְזָר (אַבְזָר)	-	accessory, spare part
נִצְמָד	-	to be attached, joined

התנגשות	- collision, clash, encounter
מטח	- salvo
הפצצת מטח	- salvo bombing
בוטא	- to tarry, be late
הנחה	- to be guided, to be led
צבר	- to accumulate, collect, gather - to pile (heap) up
צבר הון (עשר)	- to accumulate wealth
החשמל נצבר במצבר	- the electricity was stored in an accumulator (a battery)
תאוצה	- acceleration The noun תאוצה derives from the root "אוצ" (אצ), which means: to hurry, make haste, hasten. This noun form is used for most ע"ו verbs; for example: תוקעה, תשמה, תנופה etc.
בלבול	- confusion, disorder, perplexity
בלבול הרוח	- confusion of mind
בלבול מוח (ראש)	- confusion
נשירת רדיו-אקטיבית	- radioactive fall
מקלני	- homicidal, murderous, lethal, destructive
משמע	- (here) it means, that is - meaning, sense, significance, implication
משמע	- by implication

צוֹמֵד מְדַבֵּר	-	it means simply that, its basic (plain) meaning is, it means exactly what it says
אֶזְעָמָה	-	alarm
אֶזְעָמָה שֶׁאֵינָהּ	-	false alarm
אֶזְעָמָה אוֹת	-	air raid alarm, warning
צֶלְצֵל אֶזְעָמָה	-	alarm bell
צָבַע אֶזְעָמָה אוֹת	-	to sound the alarm
הַצְבָּעָה (הַצְבָּעוֹת)	-	fuel feed (supply), fuelling The word הַצְבָּעָה is usually used in connection to "real" food rather than other things. הַצְבָּעָה is the correct noun in this case.
הַזְנָה	-	maintenance, nutrition, feeding, alimentation
הַזְנָה מְלאכותית	-	artificial alimentation (feeding)
הַזְנָה מְכֻפָּה	-	forced alimentation (feeding)
מָמוֹן	-	money, Mammon
מָמוֹן אֶהְיֶה	-	mammonism, greediness
מָמוֹן עָלִים	-	capitalist, rich, wealthy
מָמוֹן יִשְׂרָאֵל	-	mammonist, mammonite
חֻקֵּי מָמוֹן	-	monetary laws
מְחַזְקָה	-	maintenance
מְקַטְרוֹנוֹמִי	-	(here, fig.) exaggerated astronomic(al)

פְּוֹאֵי	-	worthwhile, worthy The word פְּוֹאֵי is used both as an adjective and adverb, depending on the content of a given sentence. For example, פְּוֹאֵי אֵינִי זְכוּיָה, meaning: I am not deserving (of any mercy) and פְּוֹאֵי לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר meaning: it is worthwhile doing it.
עֲרָבָה	-	surety, guarantee, assurance, bail bond
אַבְדָּה	-	(in pl.) casualties
	-	loss
אֲבִדוֹת קְלוֹת בְּגֵרָמָה לְאוֹיֵב	-	heavy casualties were inflicted on the enemy
סָבַל אֲבִדוֹת	-	to suffer losses
מִן הַיְמָנָה	-	it is impossible
נִמְנָע	-	impossible
	-	abstain
נִמְנָע הַיְמָנָה	-	impracticable, impossible
מְעִיגֵל קְטָמִים	-	vicious circle
מְעִיגֵל	-	circle
קֶסֶם	-	charm
	-	enchantment, magic, witchcraft
מְרוֹץ	-	race, running, run, course
מְרוֹץ בְּהַזְבֵּנָה (הַזְבֵּנָה)	-	arms race
מְרוֹץ מַיִם	-	water course
מְשַׁתְּרֵי מְרוֹץ	-	racer
הַפְּשָׁרָה	-	thawing
	-	melting
	-	defrosting

לְקַח	- consideration - weighing, balancing
תַּעֲרֹךְ לְקַח	- discretion, reasoning, deliberation
בְּדַעַתְךָ לְקַח	- at one's discretion
מִשְׁקָלִים מְבַרְרִים (מִשְׁקָלִים)	- tactical (military) considerations
לְבַטֵּל	- insignificant, scanty - annulled, cancelled, rescinded, null
בְּלֵב וּבְרֵעַ	- null and void
כְּמִנְיַת הַבְּרֵעַ	- negligible (insignificant) quantity
בְּכֹסֶם	- (adv.) wholesale. Here, used figuratively meaning immeasurably or inestimably
בְּכֹסֶם	- (n.) wholesale
לְהַצִּיחַ (לְהַצִּיחַ)	- to initiate, launch, plan
לְהַצִּיחַ מִן הַמִּשְׁבָּר	- to stress, emphasize, lay stress on, underline, accentuate This expression derives from the grammatical use of the מִשְׁבָּר , which is the dot put in a consonant. It is usually followed by the preposition בְּ .
מִשְׁבָּר	- "Dagēsh" (a dot put in a consonant) - (fig.) emphasis
תָּהוֹר	- pure, refined
מִשְׁבָּר מִן הַמַּדְרֵגָה	- steppingstone, springboard, divingboard
מִשְׁבָּר	- plank, board

Unit 6

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

13. דקדוק	1. בו צדוק
14. מושל לבוא	2. מקדקד
15. מן הדקדוק	3. גמג
16. ממשל הדקדוקים	4. הדקדוקה
17. מרז	5. ממשל צדוקאי
18. הדקדוקה? דקדוקים	6. השלשיל ממשל צדוקים
19. פתח אדום	7. השלשיל ממשל צדוקים
20. דקדוקה	8. פתח
21. ממשל הדקדוק	9. פתח
22. השלשיל צדוקאי	10. השלשיל פתחית השלשיל
23. אזור ממשל צדוקים	11. השלשיל
24. הדקדוקה ממשל צדוקים	12. ממשל צדוקים

ב. מצא את המלים הנדרפות למלים הבאות:

11. צדוק	1. צדוק לאור
12. דקדוק	2. ממשל
13. ממשל	3. ממשל
14. ממשל	4. דקדוקה
15. ממשל הדקדוקה	5. לקדוקה
16. מן הדקדוק	6. השלשיל
17. ממשל השלשיל	7. דקדוקה? צדוק
18. דקדוק	8. לקדוקה
19. ממשל	9. ממשל
20. לקדוק	10. דקדוקה? צדוק

ג. מצא את השרשים של המלים הבאות והוסף מלים אחרות הנגזרות מאותו שורש:

1. הִתְקַדְּפִי	6. הִתְקַדְּמָה	11. מְהִיָּיִם
2. מְקַדְּדִי	7. מְקַלֵּם	12. מְקַדְּדֵל
3. נִאָּוָה	8. מְשַׁמֵּר	13. מְחַלְקֵה
4. מְבַצֵּעִי	9. תְּנַצֵּר	14. תְּנַצֵּר
5. נִסְיוֹנִי	10. אֲגַבְּדָה	15. מְשַׁפֵּר

ד. מילת היחס "על" תופיע פעמים רבות במקום הבטויים "צָרִיךְ" או "חָיֵב"; לדוגמא: "על מערכת ההגנה לגלות את טיל האויב ממרחק רב" או: "מערכת ההגנה צריכה (או חיבת) לגלות את טיל האויב ממרחק רב".

1. מצא במאמר מקרים נוספים בהם תופיע המילה "על" בשמושה זה ונסח אותם משפטים שמצאת גם בדרכים אחרות (בעזרת צָרִיךְ או חָיֵב).

2. כמו רוב מילות היחס, גם מילת "על" תופיע בנטיה בצרוף כנויי גוף. לדוגמא: עָלִי לתת לך את הכסף, עָלֶיךָ לקנות את הספר וכו'. מהו המיוחד לנטיית "על"? מצא מילות יחס נוספות הנוטות באותה דרך.

3. המילה "על" תופיע גם כן בצרופים שונים של תארי פועל, מלות חבור ונגוד, כגון: "על-סמך" "אף-על-פי" וכו'. מצא במאמר צרופים מעין אלו. בנה משפטים עם הצרופים הבאים:

1. על אף	6. על-כל-פנים
2. על הַנְּתִי	7. על כן
3. על-פי-רוב	8. על לא דבר
4. על-יד	9. על נִקְלָה
5. על-ידי-פה	10. אֶעֱלֶה

ה. "מפת הנגד תגרום בזק גלגלי נקבל". מילת היחס "גלגלי" המופיעה בצרוף "גלגלי נקבל" משמשת כמילת שלילה ביחס לתואר "נקבל"; לפיכך "גלגלי נקבל" הוא משהו שאי אפשר לסבלו או משהו שאי אפשר להתיחס אליו בסבלנות. שמוש זה במילת "גלגלי" (או במילה "לא") יופיע ברוב המקרים בהם אנו מבקשים לציין את שלילת תארי השם. לדוגמא: בלתי אפשרי - משהו שאינו אפשרי בלתי זהיר - מישהו שאינו זהיר וכו'.

בשלילת שמות אנו מקדימים את המילים אי-, חָטָר, או לא לשם המסוים. לדוגמא: חָטָר אַפְשָׁרוֹת, אי קְבוּחָה, אי יְדִיעָה וכו'.

הפוך את השמות ותארי השם הבאים לשלילתם, והשתמש בהם במשפטים:

1. גָּטָר	6. חָטָב
2. נְפִיז	7. מְצָח
3. מְצַנֵּן	8. מְשַׁבֵּה
4. הַקְלָטָה	9. מְעַשֵּׂה
5. פְּעִיל	10. רְצוֹן

ו. פעלים הבאים בבנינים נפעל, הפעל ופעל מתארים פעמים רבות פעולה סבילה, בנגוד לפעולה הפעילה המתוארת באמצעות הבנינים האחרים. לדוגמא:

"מצרים בנתה מאה טילים..." - פועל פְּעִיל
 מאה טילים נבנו ע"י מצרים..." - פועל סְבִיל

1. האם תוכל להסביר את ההבדל הסגנוני בין שני משפטים מעין אילור? באילו פעלים נתן להשתמש בצורה סבילה?
2. כתוב את המשפטים הבאים (הלקוחים מן המאמר) בצורה סבילה (תוך כדי שמוש בבנינים נפעל, הפעל ופעל).
1. "ברית המועצות הקימה במצרים רשת של מערכות טילים".
2. "פתרו את בעית ההגנה האירית".
3. "הרוסים השקיעו מאמצים גדולים בבניית מערך מבצעי".
4. "לאחרונה פתחו מדענים בריטיים ואמריקאים מערכת מכ"ם..."

5. "כיום שוקלים המדענים אפשרויות הטעיה של טילי התקפה".
6. "המחשב האלקטרוני מנחה את הטיל אל מטרתו".
7. "הוא מסר להם אינפורמציה".

3. מצא במאמר משפטים בהם מופיעים פעלים בצורה סבילה והפוך אותם לצורה פעילה.

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. איזה מקום תופשת בעית ההגנה נגד-טילים במזרח התיכון וכיצד משתלבת בעיה זו ביחסי ישראל והמדינות השכנות?
2. מה ההבדל בין פעולתם של הטילים הבאליסטיים ומטוסים רגילים?
3. מה הן הבעיות הכרוכות ביירוט טילים?
4. תאר את השלבים השונים ביירוט טיל.
5. מדוע מתנגד שר ההגנה האמריקאי, רוברט מק-נמארה, לפיתוח מערכת הגנה נגד-טילים בארה"ב?
6. מה הם הגורמים הפוליטיים והמדעיים המעכבים את ארה"ב מפיתוח מערכת הגנה נגד-טילים?
7. מדוע פיתחה ברית המועצות מערכת הגנה נגד-טילים?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

החלטתה של ועדת השירותים המזוינים בארה"ב, להקציב סכום כסף נוסף להמשך פיתוחה של מערכת "ניקה איקס", מבוססת בחלקה¹ על דבריו של מק-נמארה עצמו. הוא אמר כי בשנות השבעים יהיו לסינים טילים בין-יבשתיים שיוכלו לפגוע במטרות חיוניות לארצות הברית. כתגובה על כך טענו יועציה של ועדה זו כי נגד טילים אלו, שלא יהיו משוכללים כטילים הרוסיים, אפשר לפתח מערכת הגנה מסוג "ניקה איקס". מערכת הגנה מעין² זו לא תהיה יקרה מדי והיא עשויה לקצץ³ כדי³ מחצית את מספר האבידות בנפשו ולהציל רכוש רב במקרה של התקפת טילים.

partly, in part	בְּחֵלְקָהּ	.1
like, such as	כְּעֵינַיִן	.2
about, to the extent of	בְּכַלְכַּל	.3

ט. תרגום לעברית את הקטע הבא:

The question of whether the United States should build a multibillion-dollar missile defense system started off a highly complex technical problem but has increasingly become a political decision. Last week the Administration came up with a concept that seemed to answer some of the technical questions, and that may also neutralize the political debate. The new concept is the use of X-rays¹ from thermonuclear² explosions to destroy ballistic missile warheads. Technically, the X-rays promise to simplify the highly complex problem of intercepting and destroying a warhead - a problem in ballistics that can be compared with trying to hit a bullet with another bullet.

The technical value of X-ray concept lies in providing an area defense against a small-scale, unsophisticated attack such as Communist China might be capable of launching in another five years. It is at this point that political considerations begin to enter into the complicated technical equations³. By going ahead with a Spartan⁴ "area defense" system, the Administration might be able to appease all the divergent political factions on the ABM issue. It would relieve the pressures from the large Congressional faction that is arguing that the United States should match the Soviet Union, which is deploying⁵ its own system around Moscow and perhaps other cities, by starting to deploy its own system. At the same time, it could disarm the "disarmers" who are worried that a United States deployment might set off another round in

the arms race. The Soviet Union would know that the "light" system is not designed against Soviet rockets, except perhaps one that got away from "fail-safe" controls. It would reassure those in Congress who are becoming increasingly worried about Chinese nuclear capabilities. And finally, the Administration could take the political sting⁶ out of any "ABM gap" that the Republicans might try to point to in the elections next year.

1. X-rays	קרני רנטגן
2. thermonuclear	חום גרעיני
3. equation	משוואה
4. Spartan	(ספרטן) ספרטן
5. deploy	להרחיב, להגדיל
6. sting	עקץ

Unit 7

פולחן חוסר האישיות (א)

גשנתיים האחרונות אחראים שני אנשים למצב הקומוניזם בברית-
המועצות, וזאת בשעה שהחברה הקומוניסטית מתקרבת לסיום ירובלה
הראשון. הם חולשים על ממלכה מיוחדת במינה, רצופת ניגודים. ברוסיה
של היום יכול צעיר אוקראיני לספר על כך שבנה לעצמו דירה, אך
ברוסיה זו גם הורשעו כמו היו עבריינים פליליים, שני סופרים ברוכי
כשרון, משום שטגנונם נבדל במשהו מטעמן של הממשלה וצמרת המפלגה.

מחלון משרדו, לשמאל המכתבה, רואה אלכסאי קוסיגין, ראש ממשלת
ברית המועצות, כוכב אדום זוהר - סמל הקומוניזם - בקצה גגו של
הקרמלין. לפני 47 שנה, והוא אז בן 15 בלבד, יצא את ביתו להילחם
בשורות הצבא הארום, להשלטת הקומוניזם על רוסיה. אביו היה חרט עני
בבית-חרושת בסנט-פטרסבורג. כיום חולש אלכסאי קוסיגין על כל המערך
התעשייתי שהוקם ב-50 שנות שלטון קומוניסטי - אותו שלטון שהוא לחם
למענו.

ידיו מהפכות במסמכים העוסקים בבעיות הנוקבות ביותר, בתיקי-עור
מסודרים, אדומים, ירוקים או חומים. הוא עורך את תלי המסמכים
הנותרים על מכתבתו, לקראת המחר. יש והוא מקבל פניו של אורח אחרון
ליום זה. הוא מדבר בקול שקט, אינו בזקק לרשימות לריענון זכרונו
בכל הנוגע לעובדות וסטטיסטיקה. לבסוף הולך הוא לביתו, אל דירת-
השרד שלו המרוחקת כמה גושי-בנינים מחומות הקרמלין.

גשם ירד ביום בו סינר ליאוניד ברזניאב, המזכיר הכללי של המפלגה
הקומוניסטית הסוביאטית, בתחרוה ביבלאומית לציווד משרדי, שנערכה
במוסקבה. הוא לבש מעיל גשם כחול, מקומט, וכובע שצורתו נתבלתה מרוב
שימוש - אותו לבוש שעשוי ללוש אציל כפרי (שהכל יודעים כי יכול
הוא להתלבש בהידור, אם ירצה בכך) בצאתו לטיול בשדות. היה זה
חזיון מרטיט-לב: שליטה של הביורוקרטיה החזקה בעולם מתנוון במחשבים
אלקטרוניים, מכונות-חישוב וכל שאר האבזרים בני-זמננו המיועדים
"לגלגל" ביתר מהירות וקלות את העבודה המשרדית. לוא יכלו המכונות
לשנות את המנטאליות הביורוקראטית של אנשי-השורה, היתה מלאכתו של
ליאוניד ברזניאב קלה יותר. הוא נעץ סיגריה בצינורית הקטנה
וההדורה שלו, הצית את הסיגריה וינק מלוא ריאותיו את עשנה.

שביל הזהב

זה שבתיים אחראים שני אנשים אלה למצב הקומוניזם בברית-המועצות, בשעה שהחברה הקומוניסטית מתקרבת לסיום יובלה הראשון. הם חולשים על ממלכה מיוחדת במינה ורצופת ניגודים.

בחברה זו יכול אדם לשמוע הצהרה מעין זו, שיצאה מפי אוקראיני צעיר, שאך-זה נשא אשה והשתקע במוראוויה: "היום מתירה לנו ממסלתנו לבנות דירות לעצמנו!" הדברים באמרו ללא שמץ לגלוג וביטאו הרגשה של גאווה וסיפוק. משמעות עמוקה נודעת להצהרה פשוטה זו. ממסלת ברית-המועצות נוחה יותר משהיתה אי-פעם. לפחות, כך נראים פני הדברים. היא נותנת דעתה לנחות האזרח ולשלומו. יכול אדם לומר, שבמדינה קומוניסטית אין אדם צריך לבנות דירה לעצמו - ואכן, אפשר לפגוש אנשים בעלי עקרונות, שידם משגת בהחלט להצטרף לקואופרטיב-דיירים (בית-משותף) אך מסרבים לעשות זאת בטענה שהאחריות לדיור צריכה ליפול על שכם המדינה. אבל לפחות לדעתו של אותו אוקראיני צעיר, הגיע הקומוניזם לשלב בו מותר לפרט לעשות דברים שפרטים מחוץ לקומוניזם מקבלים אותם כמובנים מאליהם.

ברז'ניאב וקוסיגין עומדים בראש חברה בה הורשעו שני סופרים ברוכי-כשרון כמו היו עבריינים פליליים, משום שסגנונם נבדל במשהו מטעמה של הממשלה.

זוהי חברה שהפכה שבטים קדומים בני אסיה התיכונה לפרולטריון תעשייתי-יצרני שרמת-חירו גבוהה הרבה יותר מזו שבמדינות המזרח-התיכון השכנות.

מאמצע המאה ה-20 הקימה החברה הסוביאטית כלכלנים שגילו כי יש תועלת במשחק החפשי של ביקוש והיצע. היא הוציאה מקרבה אמנים המציירים בריאליזם של תצלום. יתכן שבני חברה זו יהיו הראשונים שידרכו על הירח - בה-בשעה שלאורח במסעדה בארצם מוגשת ארוחה צוננת.

בראש חברה זו עומד מטטר של אנשים היודעים את הניגודים העומדים לפניהם, המטפלים בכל בעיה כשזו צצה בדרכם ומשתדלים למצוא את שביל הזהב, המקובל על המספר הרב ביותר של אנשים. אין הם גורסים שלטון-בגישה. להלכה, אין הם מסתערים בלהט לקראת תפיסה חדשה של קומוניזם, אף אינם מחפשים מקלט בנחותו של העבר הסטאליני - עבר שבו אולי לא היה המצב הפוליטי שפיר אבל הכל היה חד וברור. למעשה הם שולחים ידם בזה - ואף מזה אינם מניחים ידם.

ניקיטה מרחף בחלל

מדיניותם של ברז'ניאב וקוסיגין משקפת את האמונה שברית-המועצות צריכה להתמסר לשיפור מצבה וכי אין היא זקוקה למנהיגות דינאמית, מזנקת קדימה ומועדת לפרקים, נוסח ניקיטה חרושצ'וב, שאף הוא עצמו לא ידע לאן פניו מועדות. אין לכנות את מספרם בתואר "מנהיגות". הם מנהלים - בדרך כלל, בכשרון - את הכוחות המתחרים זה בזה בתוך הקומוניזם, כוחות שפעלו בו לכל אורך דרכו מימי המהפכה ועד ימינו אלה. לאן מועדות פניהם? גם זאת עוד אין איש יודע.

בראש ובראשונה, יש לציין שאנשים אלה השכילו להחזיק בעמדותיהם זה שנתיים. התקדימים הרוסיים של מספר קולקטיבי, או הנהגה-באמצעות-ועדה, לא בינאו טובות לאנשים שהדיחו את חרושצ'וב ב-1964. מן הצוות המקורי שכבש את עמודי "פראוודה" באותו יום אוקטוברי הלך לו רק אחד: הבולשביק הארמני הקטיש, אנאסטאס מיקויאן. הוא פרש מעמדתו הרמה בחודש דצמבר אשתקד. בעשותו זאת היה בן 70 - בן גילו של חרושצ'וב. הוא התפטר מכהונת יושב-ראש הנשיאות של הסוביאט העליון (משמע, ראש המדינה) בגלל גילו ובריאותו - אותן סיבות שניתנו ל"התפטרותו" של חרושצ'וב. ההבדל הוא שאיש לא פקפק בסעמים שהעלה מיקויאן. הוא עדיין חבר הנשיאות בת 31 החברים. שמו של חרושצ'וב לעומת זאת, נמחק מן החיים הרשמיים בברית-המועצות.

בהנהגה קולקטיבית פחות יציבה, היתה פרישתו של מיקויאן גוררת אחריה תהפוכות שכן הוא היה לשון-המאזניים בין ההנהגה הוותיקה לבין זו החדשה. מיקויאן הוא שישב לצד חרושצ'וב בהיפעתו הגועשת האחרונה של ראש ממשלה סוער זה, בתכנית שלוויזיה קצרה, בה שוחחו שני הפוליטיקאים עם שלושה אנשי חלל סוביאטים שחזרו מטיסתם. כעבור יומיים, ב-14 באוקטובר, חש ניקיטה עצמו כמרחף בחלל, ללא אפשרות שיבה. שני נסיונותיו הסופיים של מיקויאן לפשר בין המנהיג לבין שלישיו המתמרמרים, עלו בתוהו, וכך נולדה ההנהגה הסוביאטית החדשה.

עד איבסוף

מלכתחילה הפגינו ברז'ניאב וקוסיגין במזון מופלא איש בעמיתו. הם לא התנהגו כאנשים היראים מהדחה ולא הופעל עליהם לחץ להשגת תוצאות מיידיות והישגים שיצדיקו את תפיסת-השלטון. זה היה מהלך מדהים כל כך, שבוצע ביעילות רבה, עד כי גם רב-אמן של

השחמט בקרמלין, חרושצ'וב עצמו, לא הבחין ב"מאט" הממשמט ובא, אלא לאחר שכבר הובס. תכניתם לחקלאות ולתעשייה (הם לא עיבדו מצע למדיניות-חוץ) היתה ארוכת-טווח ותוצאותיה נועדו לשאת-פרי רק בהדרגה, במרוצת השנים הבאות. הם לא נחפזו בדרכם.

מתוך פרספקטיבה של שנתיים ברור שהאנשים החדשים בקרמלין היו תמימי-דעים בנושא אחד, יותר מאשר בכל סוגיה אחרת: בצורך להזיח את חרושצ'וב. הראיות - הגם שעודן קלושות - מרמזות כי בין כל האנשים אשר השתתפו בקשר לא בלט אף אחד כ"איש החזק". מתברר כי זו היתה החלטה קולקטיבית של נשיאות המפלגה הקומוניסטית, שהתכנסה בהעדרו של חרושצ'וב וקיבלה את האישור הסופי, לאחר שדיווח מיקוויאן כי נסיונות-הפיוס שלו נכשלו.

ההגיון הפוליטי אינו יכול להניח שתמימות-דעים שוררת בין יושבי הקרמלין, אבל קשה למצוא כיום רמזים לסיעות ומחלוקות פנימיות בהנהגה. מספר משקיפים מנוסים מודים - בהשתאות - שנדמה כי הנהגה זו יצרה מאזן ראוי-לציון בין השקפות שונות מאד זו מזו. "הרויכוחים הפוליטיים הרציניים ביותר אינם נטושים בין אנשי-הצמרת", אומר דיפלומט אחד. "הם נטושים בין קבוצת המנהיגים ובין הכוח הערטילאי של הביורוקרטיה ואנשי הדרך הנמוך, שביכולתם למנוע את ביצוע המדיניות, אך אין בכוחם לעבב מדיניות משלהם".

שגריר זר, שנשאל כמה זמן תפקיים ההנהגה הקולקטיבית, השיב: "עד אינסוף". נבואה מעין זו עלולה להוליד חרטה, משום שהיא מבוססת על אינפורמציה קלושה מאד בנוגע לנעשה במועצת הקרמלין. אם יודחו מחר ברז'ניאב וקוסיגין, קשה יהיה למצוא במוסקבה משקיף זר שהכיר מקרוב את שני אנשי-הצמרת או את האנשים המקורבים אליהם, ואשר יוכל לסערן כי "ראה את המשבר בהתרחשותו".

אכן, זוהי הנהגה יוצאת-דופן. מומחה מערב-גרמני לענייני הקרמלין כתב שכל עוד מחזיקים ברז'ניאב וקוסיגין בעמדות הצמרת בהיראכיה הסוביאטית (מנהיג המפלגה וראש-הממשלה), מחולקת ביניהם השררה שבה בשורה. מצב זה, כך כתב, עומד בניגוד חריף לצמדים הקודמים כגון חרושצ'וב ומאלנקוב (ספטמבר 1953 עד פברואר 1955) או חרושצ'וב-בולגאנין (פברואר 1955 עד מארס 1958). "אז לא היה ספק מי מן השניים גברה מעמיתו".

עסקנות ולימודים

למעשה, כיום אין ספק מי נמנה על הצמרת, אבל הפרס הבולט בהנהגה זו הוא שאיט-הצמרת אינו כופה את עליונותו על כל קשת-המריניות, כפי שעשו זאת קודמיו. אולי נכון יותר לומר שהמאזן העדין בהנהגה הקולקטיבית לא יאפשר לו לכפות את רצונו, אפילו אם ירצה לעשות זאת.

ליאוניד ברז'ניאב בן ה-59, הוא האיש שחרשצ'וב הוסיבו בצמרת המפלגה, כאשר בטל את חופשתו האחרונה, קודם שפרש מכהונתו. בחודשים האחרונים של המסטר הקודר, ברור היה כי ברז'ניאב הוא יורש-העצר לראשות המפלגה הקומוניסטית. ספק אם ניסה אחד מעמיתיו להתמודד עמו על כהונה זו, לפני שנתיים, וכך נתנסה עמדתו. מאפריל בשנה זו הוא נושא את התואר "המזכיר הכללי" - תוארו של סטאלין, שחרשצ'וב לא התהזר בו מעודו.

ברז'ניאב הוא בעל-גוף וגביניו העבותים זקופים תמיד בארשת של תמיהה. הוא דחה את סגנונו של חרושצ'וב ולג: השתדל כלל להאריך את אישיותו בפורמבי. קולו חדגוני וצרור, אבל התנהגותו תקיפה רי-הצורך להרתיע ויכוחים. מיודעיו אומרים שיש בו מידה של גנדרנות רוסית, בהיותו בחוג מקורבים ובאווירה לבבית. אם אמת הדבר, השכיל ברז'ניאב ורעייתו, ויקטוריה, להעלים את תפארת חייהם הפרטיים מריעת הציבור.

למשפחת ברז'ניאב שלושה ילדים: שני בנים, שאחד מהם עובד במשרד לטח-חוץ; השני סמוצט לעתונאות באוניברסיטת מוסקבה, והבת גאלינה, עובדת ככתבת בסוכנות-המאמרים הסוביאטית "נובורסטי". הנהגה הסוביאטי להרחיק את בני משפחת המנהיגים מאור-הזרקורים, הופר במקרה של גאלינה, כאשר לירותה את הזריה בביקור ממלכת ליוגוסלאביה ב-1962. היא עשתה אז רושם רב בטעמה האנין - והיקר בעליל - של לבושה. כאשר בנו הבכור של ברז'ניאב ביקר בבריטניה עם משלחת-סחר, טרבו אנשי השגרירות הסוביאטית בלונדון להודות שהאורח מקורב למזכיר הכללי.

ברז'ניאב עלה בדרגה במפלגה תודות לחרשצ'וב, ובאמצעות מנגנון המפלגה באוקראינה. אם כי הוא רוסי, נולד ברז'ניאב במרכז הפלדה האוקראיני, דניאפרודז'רז'ינסקי. הוא למד מרידת-קרקע והנדסת מתכת. עסקנותו המפלגתית בין הסטודנטים היתה חשובה בעיניו יותר מלימודיו, ולאחר שסיים את הלימודים עבד רק זמן קצר כמהנדס מקצועי. הוא הלך מחיל-אל-חיל במנגנון המפלגה. אך מסתבר שסטאלין הבחין בו רק בשנת-חייו האחרונה, כאשר מונה ברז'ניאב לראש המפלגה ברפובליקה המולדאווית.

Unit 7

B. Vocabulary and Notes:

פִּלְגָן	-	worship, cult
אִישׁוּת	-	personality
אִישׁוּת (לא) רְצוּגָה	-	persona (non) grata
אִישׁוּת מְשֻׁשָׁקָה	-	a suspicious person
בְּרִית הַמְּוֹצֵחוֹת	-	Soviet Union
יּוֹבֵל	-	jubilee
	-	50 years
מְגִילַת יּוֹבֵל	-	jubilee celebration
חָלַט עַל-	-	to command, overlook
הַבְּצֵה חוֹלְטָה עַל הַשְּׂבִיבָה	-	the hill commands the vicinity
מְמַלְכָה	-	state, kingdom, sovereignty, realm
רְצוּף	-	successive, continuous, consecutive
	-	attached, enclosed
	-	imbued with
	-	paved
רְצוּף אֶהֱבָה	-	imbued with love
שְׂרָת רְצוּף	-	continuous (24 hour) service
שְׁלֹשׁ שָׁנִים רְצוּפוֹת	-	three successive years
הַדָּרֶךְ לְגֵיהֶם רְצוּף בְּרָצוֹן סוֹבֵרָה	-	the road to hell is paved with good intentions
רְצוּף בְּזֶה	-	attached herewith
נִגְדָד	-	contradiction, contrast, opposition

עבֹרְבָר וְלֹלֵר	-	criminal offender
טַעַם	-	taste
	-	judgement, understanding, reason
צִמְרָת	-	upper class, upper part,
	-	leadership, highest echelon
	-	tree top
חָרַט	-	engraver, carver, etcher, turner
מַעֲרָה	-	conspectus, project, deal
	-	disposition, arrangement
מַעֲרָה אֶרֶבִי	-	battle disposition
הַפְעָרָה הַחֲדָשׁ	-	New Deal
הַעֲשִׂיָּה	-	industrial
הִצִּיב	-	to stir, mix, engage in
בְּעָרָה נוֹקְרָת	-	a piercing (urgent, difficult) problem
בָּרַב	-	to bore, perforate, pierce, hollow, punch
נִזְקָק	-	to be in need of, to be dependent on
דִּירַת שְׂרָד	-	official apartment
שְׂרָד	-	service
שְׂרָד אֶרֶבִי	-	official uniform
אַהֲשׁ בְּנֻבְנִים	-	block (of buildings)
אַהֲשׁ	-	clod, lump, bulk, block, bloc, group, mass

טַיָר	-	to visit, tour
טַפְרָה	-	scouting, patrolling
מְזַפֵּיר כָּלְלִי	-	secretary general
מְזַפֵּיר	-	secretary
	-	(formerly) recorder, scribe
מְזַפֵּירָה פְּרִיבַטִית	-	private secretary
מְזַפֵּיר הַקִּיר	-	town clerk
הִתְבַּלָּה	-	to be worn out
מְחַשֵּב-אֶלֶקְטְרוֹנִי	-	electronic computer
מְחַשֵּב	-	computer
מְכוּנַת-חֶשֶׁב	-	calculator
חֶשֶׁב	-	calculation, computation, reckoning, valuing
אַבְזָר	-	accessory
צַוָּרִית	-	cigarette holder
	-	small pipe
שְׂבִיל הַזָּהָב	-	golden mean (path)
שְׂבִיל	-	path, lane, way, course, track
הִשְׁתַּשֵּׁעַ	-	to settle (permanently)
שְׂטֵמָה	-	a little, particle, small bit
אִיו כֹּל שְׂטֵמָה אֵמֶת בַּהוֹדָעָה	-	the statement is completely unfounded (totally untrue)
לְגִלְגָל	-	sneer, mockery

ספיק	-	satisfaction, contentment
	-	supplying, supply
מצא ספיק לעבודתו	-	to find satisfaction in one's work, to enjoy one's work
ספיק צרכיו	-	supplying one's needs
נתן דעתו לו	-	to care, to think about, to pay attention to
דעת	-	mind, knowledge, wisdom
נוחות	-	convenience, comfort
השיגה רדו	-	to afford, to reach as far as
דור	-	tenant, lodger
דור משנה	-	subtenant
דירת משותפת	-	condominium
משותף	-	common, shared, partnered, joint
נפל על שכמו של פלוני	-	to fall on one's shoulder
שכם	-	shoulder
שבט	-	tribe
רבני	-	productive
רמת חיים	-	standard of living
רמה	-	standard, level, degree
	-	height, high place
כלכלן	-	economist

בְּקוֹשֵׁט וְלִמְצוּעַ	-	demand and supply
הַמְּדוּמָה הַזֹּאת הַיְדוּרָה הַזֶּה הַיְדוּרָה הַזֶּה הַיְדוּרָה הַזֶּה	-	the demand for this commodity is large
הַיְדוּרָה	-	offer, supply
תְּצַלֵּם	-	photograph
בְּעֵת הַיְדוּרָה	-	at the same time
מְקַבֵּל	-	accepted, received, usual, current, traditional, popular
לְלַמֵּד	-	to learn, study, read (the meaning of)
	-	to be of the opinion
הַיְדוּרָה	-	oppression, persecution
לְהִלְכָה	-	theoretically, in theory
הַיְדוּרָה	-	law, rule, tradition
מְקַלְמֵט	-	refuge, asylum, shelter
שְׂפָרָה	-	fine, good, excellent
לְשַׁמֵּר	-	to reflect, mirror
הַיְדוּרָה	-	to devote oneself to
הַיְדוּרָה	-	leadership
הַיְדוּרָה	-	leadership quality, the gift of command
לְשַׁמֵּר	-	to stumble, slip, totter

מְבַרְר מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	he is bound (making) for, his goal is, his course is set for..
הַמְבַרְר	-	to be directed
הַמְבַרְרֵי	-	to succeed, prosper
	-	to become wise, prudent, intelligent
	-	to understand, comprehend
מְבַרְרֵי	-	precedent
לֹא מְבַרְרֵי (מְבַרְר)	-	unprecedented
מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	to establish a precedent
מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	to serve as precedent
הַמְבַרְרֵי	-	to dismiss
	-	to banish, expel
	-	to lead astray, seduce
הַמְבַרְרֵי הַמְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	the inspector has been dismissed
מְבַרְרֵי	-	to retire, go into retreat, keep aloof from
מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	to retire for health reasons
מְבַרְרֵי	-	(Aramaic) last year
רִאשׁוֹן-רִאשׁוֹן	-	chairman
רִאשׁוֹן	-	presidency
מְבַרְרֵי	-	disorder (political trouble), commotion
	-	perverseness, perversity
	-	deceit
מְבַרְרֵי מְבַרְרֵי	-	(here: fig.) steelyard
	-	counterbalance

מאזניים	-	scales, balance
געש	-	to shake, quake, quiver, rage, storm
חלל	-	space, vacuum, hollow
	-	void
איש - אקל	-	astronaut
שליח	-	adjutant, aide-de-camp (F.)
	-	(bibl.) officer, commander
עלה בתוהו	-	to fail utterly, come to naught
תוהו	-	desolation, emptiness, waste
	-	vanity, nothingness
תוהו ובוהו	-	chaos, emptiness, disorder
ל תוהו	-	in vain
עד אין סוף	-	to infinity
אין סוף	-	infinite
	-	endlessness, endless
הפגין	-	to demonstrate, protest
	-	to exhibit
הפגנה	-	demonstration
הפגנה המונית	-	mass demonstration
ערכו הפגנה	-	to hold a demonstration
עמית	-	friend, comrade, fellowman, companion, mate
מהלך	-	move
	-	walking, journey
	-	distance
	-	stroke, gear

מְדַהֵרִים	-	shocking, amazing
זְדִיעָה מְדַהֵימָה	-	shocking news
צִדְעִילֵי	-	efficiently
זְעִילוּת	-	efficiency
זְעִיל	-	efficient, effective
מָאָסְטְרוֹ	-	maestro
שַׁחְמַט	-	chess
"פְּלִי שַׁחְמַט"	-	chessman (-piece)
"מָאָט", "מָט"	-	mate (in chess)
הִגְבֵּט (מְשָׂרֵט "מָאָט")	-	to be defeated, trodded on
מַצָּע	-	(political) platform
מְדִינֵי הַחוּץ	-	foreign policy
טוֹחַ	-	range
טוֹחַ אָרוֹךְ, אָרוֹץ טוֹחַ	-	long range
נִשְׂא פְּרִי	-	to bear fruit
נִשְׂא	-	to carry, bear, lift, raise
בְּהִדרָגָה	-	gradually, by degrees, progressively
הִדְרָגָה	-	progression, gradation, gradualness
מְזִמָּה יְחִידָה עִם	-	of unanimous opinion, of one mind, holding the same opinion as

שְׂמִימִים	-	whole, full, complete, entire
	-	honest, innocent, harmless
	-	flawless, unblemished
רְאָיָה	-	proof, evidence
יְהִי אֲשֶׁר -	-	although
קָלִיפָה	-	scanty, meagre, thin (opp. of dense), sparse, rare
דְּעִיּוֹת קְלִיפָה	-	scanty (superficial) knowledge, meagre information
שֵׁעַר קְלִיפָה	-	thin (sparse) hair
קִשְׁוֹת	-	plot, conspiracy
	-	knot, tie, loop
	-	connection, relation, contact, communication
בְּעִדְוַת	-	in the absence of
הִעֲצָר	-	absence, lack
הִעֲצָר צֶהְרֵה	-	lack of form, shapelessness
מְסִיבִים	-	conciliation, appeasement
וְעִמְדַת מְסִיבִים	-	conciliation commission
מְסִיבִים מְנַחֵמִים	-	placating (soothing) words
קִיּוּמָה	-	faction, group
מִחְלָקוֹת	-	dissension, discord, division of opinion, argument, dispute, controversy
עֵצֵי הַמִּחְלָקוֹת	-	bone of contention, apple of discord, debatable ground

בְּהַשְׁתַּאֲמֶת	-	with amazement, wonderingly
מִאָּזֶן	-	balance
מִאָּזֶן כֹּחַ	-	balance of power
מִאָּזֶן כֶּסֶף	-	trade balance
עֲרֻמָּה	-	abstract, naked, bare, denuded, disembodied
הַרְגָּל	-	grade, echelon
הַרְגָּל גָּבוֹה (נִמְכָּר)	-	high (low) echelon
הַרְגָּל לִמְלָחָה	-	fighting echelon
הַרְגָּל מְסֻבֵּי	-	support echelon
עֲצָב	-	to form, shape, mould, shape out
עֲצָב יְמִינִי	-	to mould the character of
שָׂרְדָּן	-	ambassador, emissary, envoy
שָׂרְדָּן מְבֻטָּח	-	ambassador extraordinary
מְשַׁקֵּף	-	observer, spectator
	-	correspondent
מְשַׁקֵּף הָאֵו"ם	-	U.N. observer
הִתְרַשְׁטָּה	-	occurrence
יִצְאָן מְבֻטָּח	-	exceptional, irregular, unusual, extraordinary (orig. - a fetus extracted in caesarian section)
חֲדָר	-	wall, screen, partition
שָׂרְדָּן	-	rule, authority, power
אִישׁ שָׂרְדָּן	-	man of power

זָהַג אֶתְרָה	-	to assume authority, rule with violence, exercise dominion over
שָׁוָה בְּשָׂוָה	-	equally, in equal parts (shares)
שָׁוָה	-	equal, equivalent, similar
צָמַד	-	pair
כָּפָה	-	to force, compel
כָּפָה מֵרַתּוֹ (רְצוּנוֹ) עַל פְּלוֹנִי	-	to force someone to obey
עֲלִיּוֹנָה	-	superiority, supremacy
יֹרֵשׁ עֲצָר	-	crown prince, heir to the throne
יֹרֵשׁ	-	heir, successor, inheritor
עֲצָר	-	rule, government, dominion
הִתְמוּדָה עִם	-	to wrestle, pit oneself against
הִתְמוּדָה	-	to stretch oneself
הִתְהַדָּר	-	to adorn oneself, to boast
גְּבִיךָ	-	eye brow
עֲבֹת	-	thick, bushy, dense
הִאֲדִיר	-	to glorify, make glorious, magnify
בְּפָתְחֵי	-	publicly
בְּפָתְחֵי	-	publicity

מְדוּמָה	-	monotonous
מְדוּמָה	-	monotony
הִתְרַעַע	-	to deter, frighten
כּוֹחַ מְרַתֵּעַ	-	deterrent force
חֵבֵד	-	friend, acquaintance
גִּנְדָּרְנָה	-	coquetry, coquettishness, foppishness, dandyism
סוּחַ-חֶגֶר	-	foreign trade
סוּחַ	-	trade, commerce, business
סוּחַ-חֶלִיפִין	-	barter
סוּחַ חֶפְשִׁי	-	free trade
כּוֹתֵב	-	correspondent, reporter
כּוֹתֵב מְסָרִי	-	special correspondent
כּוֹתֵב מְלָחֵמָה	-	war correspondent
אֹר הַבְּרָקוֹרִים	-	limelight
וּרְקוֹר	-	projector, searchlight
הִבְטָח	-	to be annulled, undone, violated
הִטְלַח הַמְּרִיחַ	-	the merriment was interrupted
מְמַלְכֵת	-	of state, of kingdom
בִּקּוּר מְמַלְכֵת	-	state visit
מְדַמָּה	-	delicate, sensitive, refined
בְּעֵלִיל	-	clearly, evidently, in reality

עליל	- evidence - act, doing, deed
מנגנון	- machinery, office establishment, cadre, staff, mechanism
מדיות-מקטע	- land measuring, surveying
מקטע	- land, soil - earth, ground, bottom
הלך מחיל אל חיל	- to go from strength to strength, to go from success to success
חיל	- power, strength, valour
מקטע	- apparently, it seems that
הקטע	- to be reasonable, acceptable, logical

Unit 7

C. Exercises:

- א. בנה משפטים עם המלים הבאות:
24. צָנֹת	13. עֲקָרוֹנוֹת	1. רָלְטוּ
25. סָוַח אָרְוָה	14. בָּפַל עַל שְׂקָמוֹ	2. עֲנָהוֹת
26. לְטַאת פְּרִי	15. בָּעֵשׂ וְהִצִּיעַ	3. גֵּיֵשׁ בְּבִצְנָיִם
27. מִצָּע	16. לְהִלְכָה	4. צִיֵּהוּ
28. לְהִדְרִיחַ	17. סָקָלָם	5. שְׁלִיטָה
29. אֲהַעֲרֹו שְׁלִי-	18. מְבֹוֹיֵגוֹת	6. מְנַשֵּׁב אֶלְקָטְרוֹנִי
30. עֲפֹד	19. הִשְׁפִּיל	7. אֲבֻזָּרִים
31. הִרְגַּג גְּבוֹהָה	20. תִּקְדָּיִם	8. מְרַחֵר גְּמִינֵוֹ
32. בִּיעִילָהַת	21. גִּזְרֵר	9. הַצְּהָרָה
33. יוֹצֵא הַפֶּוֹ	22. הוֹפְעָה	10. סְפֹהֵק
34. שְׁנָה גְּשָׁרָה	23. אֶשְׁתַּחֲוֶד	11. לְגִלְהַג
		12. מְשֻׁמָּעוֹת עֲמָקָה

- ב. השלם את מלות היחס החסרות:
1. הוא מקובל ... כל חבריו.
  2. מוטב לא להזקק ... חסרים.
  3. הממשלה נותנת דעתה ... בוחרתו של האזרח.
  4. הוא המיד מתמסר מאד ... עבודתו.
  5. הוא מתכוון לפרוש ... כל פעילות צבורית.
  6. הם לא פקפקו ... נכוונות הידיעה.
  7. הסטורנטים הפגינו ... מורת רוחם באוצר האוניברסיטה.
  8. עמדת האויב חולשת ... כל הסביבה.
  9. רמזו לו כי עליו להתפטר ... תפקידו.
  10. החילים הציתו ... הבית ... אש.

ג. כתוב את צורת הרבים של השמות הבאים:

1. צָבָא	8. הַתְּפִלָּה
2. מַעֲרָה	9. תְּכֵנִית
3. חֲדָיוֹן	10. חָלָל
4. מַעֲרֹכָה	11. מַצֵּעַ
5. צְבוּרִית	12. טַפֵּס
6. בֹּחֶדֶת	13. פָּרִי
7. הַתְּרַחֲטָה	14. עֲמִית

ד. "צָבָר" הוא שם הנגזר מהשורש "דוּר" ונבנה על משקל פֻּעַל, הנקרא גם משקל בעלי מלאכה, כמו למשל: צָלַם (איש אשר מקצועו לְצַלֵּם), וַיָּרָא (איש אשר מקצועו לְוַרֵּא) וכו'.

1. איך יקרא איש אשר מקצועו:
לְוַרֵּא, לְגַבֵּב, לְעַבֵּד בַּגֹּז, לְפַטֵּל פְּסָלִים, לְנַגֵּן בַּכִּנּוֹר, לְשֹׂאת
מַטְאוֹת, לְצַפֵּעַ, לְבַלֵּשׁ, לְסַיֵּר, לְפַחֵח, לְמַשֵּׁר בֵּין אַנְשִׁים, לְבַפֵּד
רַהֲיָטִים, לְעַפֵּד כְּלֵי בְרוֹזל, לְטַפֵּל בַּנְשֵׁק ?

2. הסבר מה מיוחד לאנשים הנושאים את השמות (או התארים)
הבאים:

מְלַח, צָבָר, סָפֵן, זָבָר, פָּרֵשׁ, רַבֵּן, סַפֵּס, חָפֵל, צָלָף, חָפֵס,
טַפֵּח, זָהָב, הַבָּי, מְפֵס, מְפֵס, שֹׁפֵשׁ, חָפֵר.

3. מאיזה שורש נגזרו השמות הבאים:

טַפֵּח, כְּפָד, זָבָן, צָפָד, זָבָג, צָבָר, חָפֵס, חָפֵר ?

ה. השורש "חשב" משמש בסיס לשמות רבים וטובים.

1. הבחן בין השמות:

מְחַשֵּׁב, חָשֵׁב, מְחַשְּׁבוֹן, חָשֵׁהוּב, מְחַשְּׁבוֹנָה, מְחַשְּׁבָה, מְחַשְּׁבֵת, חֲשִׁיבוּת.

2. מה ההבדל בין התארים: חָשֵׁהוּב, מְחַשְּׁבָתִי, מְחַשְּׁב.

3. מה ההבדל בין הפעלים: חָשֵׁב, חָשֵׁב, הִחְשִׁיב, הִתְחַשְּׁב.

ר. ענה על השאלות הבאות:

1. מה השנוי שחל ביחס הגמטלה הסובייטית לאזרחיה ?
2. האם אפשר לומר שהאזרח הסובייטי חי ברמת חיים גבוהה ?
3. מה השנוי שחל במדיניות הכלכלית של ברית המועצות ?
4. מה הסכנה בהנהגה קולקטיבית וכיצד מתגברים עליה ברז'ניאב וקוסיגין ?

ז. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

מאזן ההנהגה של ברז'ניאב וקוסיגין בשנתיים אלה הוא חיובי לגבי האוכלוסיה בבריה"מ (ברית המועצות). באשר לשני המנהיגים עצמם יש להם סכוי טוב להרשם בהסטוריה הסובייטית כמי שנתנו לארצם יותר מאשר מסטר-ביניים או "פקק¹ זמני". ניתן להניח שהלך-הרוח הנוכחי של התבססות יפנה מקומו, במוקדם או במאוחר, לפרק חדש של דינאמיות בהנהגה ושל השראה² אידיאולוגית. הראיות³ העקיפות⁴, היקרות כל כך ללב הפרשנים הזרים, כבר מצביעות על מנהיגים-לעתיד-לבוא, אבל כל איש חדש בעתיד - חרושצ'וב חדש או סטאלין חדש (וגמטבר פנימי חמור הכל אפשרי) - יאלץ לקחת בחשבון⁵ את העידון של ברז'ניאב וקוסיגין כתקדים⁶ שבו נודעה משמעות להנהגה קולקטיבית ואחריות שיתופית בין יורשיו של לנין, וכי תקדים זה הצליח.

cork, stopper	פֶּקֶק .1
inspiration	הִשְׁרָאָה .2
proof, evidence	רְאָיָה .3
indirect	עִקְרִי .4
to take into account	לְקַח בְּחִשְׁבּוֹן .5
precedent	תְּקִידָה .6

ח. חרגם לעברית את הקטע הנא:

Fifty years the Soviet Union has existed, and its rulers are still afraid of their own people. They no longer kill without discrimination and wholesale. But in the teeth of world-wide protest, in which Communists join, they savagely punish distinguished writers for "slandering" their country, and then imprison some of the brightest spirits of a still younger generation, for suggesting there is something wrong with this. They forbid absolutely all political discussion outside the private meetings of a single party, whose members must present a united front or face not only to foreigners, but also to 200 million fellow citizens. Obedience to the dictates of this party, or the men who manage it, is still enforced by a vast and sinister police apparatus.

The present masters know, as Malenkov and Khrushchev knew before them, that Stalinism will no longer do - meaning by Stalinism total terror and the immediate and silent liquidation of all dissenters, real or suspected or invented. It is true to say, as I have said before, that for nearly 15 years they have been trying to escape from the prison of their own past. If this were the whole truth, it would be a difficult task. The men now in power were created by Stalin; they came to maturity under him; they achieved their positions by serving him faithfully. They know no other pattern of government. So the shadow which lies over the Soviet Union today is Stalin's shadow.

פולחן חוסר האישיות (ב)חביבו של סטאלין

במלחמת-העולם השניה הגיע ברז'ניאב לדרגת מאיור-גנרל בצבא האדום -לא כמפקד קרבי, כי אם כקומיסאר פוליטי. עובדה זו העלתה כמה קושיות לגבי התפקיד שמילאו השרותים המזויינים בהפיכת אוקטובר 1964. תוך הסתכלות לאחור מסתבר שהצבא תמך בכוחות המתנגדים לחרושצ'וב. רמז לתגמול נשמע בדבריו של ברז'ניאב בדבר הצורך להאדיר בצבא את מרותו של המפקד, איש-הצבא המקצועי, על חשבון הקצינים הפוליטיים המייצגים את המפלגה הקומוניסטית בכל דרגי הצבא האדום.

כמנהיג המפלגה, ולפיכך כאיש הראשון במעלה בבריה"ם, ברז'ניאב אינו עריץ שלוח-רמן כסטאלין, אף לא שתלטן כחרושצ'וב. לא תמצא בהתנהגותו או בעברו כל רמז שהוא, לשאפתנות שהפליגה אי-פעם מעבר לכהונת המנהל המנוסה והמעשי של מנג'ון רחב ידיים. וכזה הוא כיום.

אלכסאי ניקולאייביץ קוסיגין, ראש הממשלה בן ה-52, שואף לשררה אישית אף פחות מברז'ניאב, שותפו להנהגה. יתכן שקוסיגין נעשה דובר בריית-הסועצות ונציגה הפומבי - בעל-כרחו. תפקידו מחייב אותו לפגוש אורחים זרים ולנסוע לחו"ל, להפיץ את דבר הרצון-הטוב הסוביאטי.

כמו ברז'ניאב, גם הוא היה צעיר מכדי ליטול חלק במהפכה הבולשביקית. אבל קוסיגין נתגלה כפעיל בחיי ארצו, מוקדם יותר מברז'ניאב. תוצאותיה של מלחמת האזרחים עדיין לוסות היו בערפל כאשר התנדב קוסיגין לצבא האדום, והתלהבותו הראשונית נמשכה בשנות העשרים.

הכשרתו כמהנדס טכסטיל הביאה אותו אל התעשייה, בדרג המינהלי, אך הוא חזר ונמשך לזירה הפוליטית, ב-1938, עת נבחר כראש-עיריית לנינגראד. עלייתו בדרגה היתה מסחררת - אך הושתתה יותר על מומחיותו בתעשייה, מאשר על תימוכין של איזה פטרון במפלגה. כאשר מוהר מנג'ון המפלגה בלנינגראד, בשלהי שנות ה-40, שרד קוסיגין, שהיה חביבו של סטאלין. הרוון התרשם מיכלתו הטכנית.

גם חרושצ'וב הבין כי איש זה חיוני בתחום שבו אסור לחונבנים להלך. קוסיגין נעשה סגן-ראשון לראש הממשלה ב-1960, ונשאר בתפקיד זה - בנייהל את התפתחותה של התעשייה הקלה לקראת העלאת רמת-הסחיה של אוכלוסית בריה"ם.

שותפים ולא יריבים

מלבד הסתייגותו מהפורמביות, שונה קוסיגין מברז'ניאב בחמימות אישיותו. עיניו הכחולות, הנוגות, מתנוננות ישר בעיני מאזיניו, והוא מדבר מתוך שכנוע עמוק. באומיו מסעממים מאד, אך שיחתו קולחת ורצופה הערות שנונות-לגלגניות. הוא כדג במים בסיירו בתערוכות של מכוונות או בבדקו מוצרים חדשים. סיורים אלה יוצרים נלב רואיו את הרושם שצר לו על כי נגזר עליו לייצג את התגלמות השלטון הסוביאטי. בבקרו בתערוכת-סחר בריטית במוסקבה, ניסה לבחון את הריפוד באוטובוס דו-קומתי בריטי חדש, אך נחפז לקפוץ ממקומו בראותו צלם המתכוונן לצלמו בתנוחה של נוסע-אוטובוס - לונדוני.

קוסיגין עובד עד כלות הכוחות. אם כי יעילותו בניהול מערכת-הכלכלה הסוביאטית המסורבלת לא הפתיעה איש - היה הצלחתו בתחום הדיפלומטי, בלתי-צפויה. מאמץ-הפיוס שלו במאשקנס, בין הודו ובין פאקיסטאן, עשאו לאישיות בין-לאומית, והרושם נתחזק על-ידי התצלום בו נראו פניו חרושות-קמטים ומיוגעות מאד לאחר שתי יממות ללא שינה - ועליהן נסוכה ארשת כאובה-אבלה עת סייע בנשיאת ארונו של לאל באהאדור שאסטרי שעות מעטות בלבד לאחר חתימת ההסכם עם פאקיסטאן.

בשנתיים האחרונות גבה שיעור-קומתו של קוסיגין בהנהגה הקולקטיבית. פרשנים סבורים שהוא היחיד בקבוצה השלטת, שיוכל לאיים בהתפטרות ולנצח במאבק ללא חשש שאחרים יהיו להוטים לתפוס את כסאו.

בהופעותיהם הפורמביות בצורתא צועד קוסיגין תמיד מאחורי ברז'ניאב. המפלגה עדיין חשובה מן הממשלה נבריה"מ. נדמה כי היחסים בין השניים דומים במקצת ליחסים שבין יו"ר מועצת-מנהלים לבין נשיא החברה (במשק הקפיטליסטי). אין סימנים למתיחות אישית ביניהם. אין הם מתנהגים כיריבים, אלא כשותפים.

בהנהגתו של ברז'ניאב, מתרחקת המפלגה הקומוניסטית מן התפקיד הניצועי שהיא מילאה בימי חרושצ'וב. מבגנון הממשלה של קוסיגין הוא המנהל את המדינה, במידה גדלה והולכת - לאור העקרונות של המפלגה. שני המנהיגים חילקו ביניהם מתוך הסכמה את האחריות לעיצוב המדיניות ולהגשמתה, בשני תחומי פעילות חשובים ביותר: החקלאות והתעשייה. אלה הם שגי עמודי-התווך של ההנהגה שלאחר-חרושצ'וב.

חזון הקרקע הבתולה

תכניתו החקלאית של ברז'ניאב היתה המסימה הגדולה שעליה הכריז המשטר החדש, כבר בפברואר 1965. היא הבטיחה את הסכום המופלג של 78 מיליארד דולר להשקעה מודרנית ושקולה במשק החקלאי, עד שנת 1970. לחקלאים ניתנה מידה של בטחון, משהוחזר להם מה בדיוק דורשים מהם, וכמה כסף יוכלו לקבל כמינימום לחמש השנים הבאות (התכנון הקודם נקבע לשנה אחת בלבד, מדי פעם). בטחון נוסף נבע מהבטחת שכר-מינימום לעובדי המשקים הקולקטיביים. תכנית לטיוב קרקעות ועיבוד אדמות ברר, הותוותה לא על סמך "הברקות" חולפות, אלא על יסוד שיטות בדוקות ומבוססות של ניהול-משק. ברז'ניאב, שהיה מנהל חזון-הקרקע הבתולה של חרושצ'וב ב-1954, גילה את חוסר התוחלת שבעשיית קפיצות-דרך בחקלאות. למזלו, רחק מתכנית זו ב-1956, בטרם בשתבשה הגשמתה.

קוסיגין עיצב את תכנית הרפורמה התעשייתית, שכה רבות רובר עליה בשנה האחרונה. בתכנית זו מודגשת היוזמה המקומית ולימוד-לקח מן הנסיון - במקום התכנון התיאורטי מן המרכז. "רק אנשים שאינם יודעים דבר וחצי-דבר, בפקין או בניו-יורק, מכנים זאת חזרה אל הקפיטליזם", נשף בכוז פקיד-בכיר סוביאטי. נכון הוא שאין בעלות פרטית בבריה"מ-לפחות לא לגבי מפעלי-תעשייה גדולים - וברור שאין זה קאפיטליזם ממש, אבל ההישענות הגוברת והולכת על שיטות שהקפיטליסטים רואים בהן שיטות שלהם (תמריצים חומריים לעובדים, הרווחיות כאמת-מידה להצלחה, ייצור שהביקוש חולש עליו) מוכיחה שהכלכלה הקומוניסטית מתרחקת מן הדגם הראדיקאלי של המארכסיסטים הקדומים, ומחפשת שביל-זהב. תופעה זו חלה בד-בבד עם התרחקותה של הכלכלה המערב-אירופית מן הקפיטליזם הקלאסי, ונכונותה להעתיק את שיטות-התכנון המארכסיסטיות ואת הלאמתן של תעשיות-מפתח.

לתכניותיהם של ברז'ניאב וקוסיגין משמעות עמוקה לגבי עתירה של החברה הקומוניסטית - אך בסיסן הוא טכני, ואין הן נובעות מחזון גדול. הן באות לסגל את החברה הקיימת אל המציאות, על-מנת לעשותה יעילה יותר. חזונם של יורשי חרושצ'וב אינו מפליג מעבר מזה. אם אחד מהם צייר לעצמו את דמות הקומוניזם בעוד 10 או 25 שנה, לא הניע הרהורים אלה בפומבי.

Unit 8

B. Vocabulary and Notes:

קוֹמִיסָר	-	commissar
קוֹשְׁמָה	-	difficulty, awkward problem
עֲרֵבִים מְזוּבָּנִים	-	armed forces (lit. services)
עֲרֵבָה	-	service
עֲרֵבֵי בִטְחוֹן	-	security services
עֲרֵבֵי מוֹדֵעִין	-	information services
עֲרֵבַת צְבָאִי	-	military service
פְּגֻמָּה	-	reward, recompense, reprisal, retaliation
פְּעֻלַת פְּגֻמָּה	-	retaliation, reprisal
מְרָה	-	authority, mastery, discipline
מְקַבֵּל מְרָה	-	disciplined, obedient
עֲרִיז	-	tyrant, despot
שֶׁלֹּם רֶמֶס	-	unbridled
רֶמֶס	-	bridle, curb, rein
שְׂמֵלֶט	-	dominant
שְׂמֵלֶט גְּבוּרָה	-	domination
שִׁרְרָה	-	rule, authority, power, office
לְגַבֵּשׁ שִׁרְרָה	-	to assume authority, rule with violence
לֶחֶט (לְבִטָּה) בְּעָרְפֶּל	-	(adj.) covered by fog, concealed and unclear

לָט	-	to wrap up, cover, conceal. from the root "לוט"
מְנַהֵל	-	administrative
מְנַהֵל	-	administration
רֹאשׁ עִירֻדָּה	-	mayor
עִירֻדָּה	-	municipality, municipal (town, city) council
עֹלָה בְּדִרְגָּה	-	being promoted, promotion
דִּרְגָּה	-	grade, degree, rank, step, stair
יְרִידָה בְּדִרְגָּה	-	being reduced in rank, demotion
דִּרְגָּה זְמַנִּית	-	temporary grade (rank)
דִּרְגָּה מְקצועית	-	professional grade
מְטַחֵר	-	causing dizziness, dizzying, giddy
מְהִירֵת מְטַחֵרֵת	-	dizzy(ing) speed
הִשְׁתַּבַּח	-	to be based, established, founded; derives from the root "שתת"
מְמָחֵה	-	skill, expertness, specialization, mastery
תְּמוּכָה	-	support, backing
טָהַר	-	(here) to be purged to be purified, cleansed
בְּשֵׁלֵהוּ	-	at the end of
שֵׁלֵהוּ	-	(Aramaic) end

רוֹדֵן	-	dictator, tyrant
רוֹדֵנִי	-	dictatorial, tyrannical
חֹבֵב	-	amateur
	-	lover, admirer
הַטְּחָגָה	-	reservation
הַטְּחָגָה	-	with reserve
	-	with a grain of salt
קֹלֵחַ	-	flowing
טֹפֵן	-	sharp, clever, witty, shrewd
פֵּעַל טֹפֵן	-	sharp-witted
מִצְרָר	-	product
מִצְרָר לֹא גָמַר	-	semifinished product
הַתְּגַלְמָה	-	embodiment
	-	incarnation
מְטָרָפֵל	-	clumsy, heavy, awkward, complicated
קָרָה-שֶׁמְטָרָפֵל	-	wrinkled
		A metaphorical phrase consisting of the words "קָרָה" ("a wrinkle") and "שֶׁמְטָרָפֵל" ("ploughed").
נִטְּחָה	-	spread over, covered
רֵחַם פְּרָגְמָה נִטְּחָה עַל פְּנֵי	-	to look half asleep, to have a sleepy look, sleepiness is spread over his face
אַרְשָׁת	-	expression
	-	physiognomy
אַרְשָׁת פְּנֵים	-	facial expression, countenance

שְׁעָרַי קוֹמָה	-	(fig.) importance, stature
שְׁעָרַי	-	measure, size
קוֹמָה	-	height, stature
לְהִתְעַבֵּר	-	eager, excited, enthusiastic, keen
הִיא לְהִתְעַבֵּר אֶתְּךָ	-	(ccl.) he is crazy about her
לְהִתְעַבֵּר אֶתְּךָ	-	to be gluttonous, be overfond of drink
בְּצַדִּיקִים	-	together, in a friendly way
צַדִּיקִים	-	team, association
עֲצֹב	-	shaping, forming, moulding
חֶזֶן	-	vision, prophecy
אֶרֶץ עֲתִידָה	-	virgin territory (soil)
אֶרֶץ עֲתִידָה	-	(fig.) unstudied subject
אֶרֶץ עֲתִידָה	-	virgin
מִטְוֵה	-	assignment, objective, aim, mission, task
מְפָלֵג	-	exaggerated
	-	prominent, eminent, great
	-	distant, remote
זָקֵן מְפָלֵג	-	extremely old
זָקֵן מְפָלֵג	-	advanced old age
חֹכֵם מְפָלֵג	-	eminent (prominent, distinguished) scholar
שָׁקֵל	-	considered
	-	weighted, measured
	-	evenly, balanced, equal, equivalent

הִתְהַרְר	-	to become clear, evident
תְּכַנֵּן	-	planning
שִׂיבוּב הַשָּׂדֶה	-	improvement of the soil, soil betterment
שִׂיבוּב	-	improvement, betterment (used just for soil) The word used for improvement in general is "שִׂפּוּר"
אַדְמַת בּוֹר	-	uncultivated land, fallow land
בוֹר	-	uncultivated, crude, boorish, illiterate
הִבְרִיקָה	-	brightening, glittering, flashing
בָּדוּק אֶמְנָסָה	-	well-tested, tried and true
בָּדוּק	-	tested, proven
מִוְתֻלָּה	-	hope, expectation
קְפִיצַת קְרָב	-	shortcut
הִשְׁחָלַשׁ	-	to be spoilt
לָמַד לָקַח	-	to learn, take (draw) a lesson
לָקַח	-	lesson
	-	learning, teaching
הִשְׁתַּעֲבַד	-	reliance, dependence
נִשְׁעַן	-	to lean, depend upon, rely on
מְהַרְרֵז	-	encouragement, impetus, incentive

חֲמָרִי	-	material
מַצְבּוֹ הַחֲמָרִי טוֹב	-	he is in a good financial position
רִוּחֵי הַיָּם	-	profitability
אַפְתַּת מִדָּה	-	criterion, standard
אַפְסָה	-	cubit, ell
	-	forearm
דָּגְמָה	-	model, sample, specimen, pattern
שְׁבִיל זָהָב	-	golden path (mean)
בְּדָבָר בְּיָד	-	at the same time as, step by step with, alongside, together with
	-	in equal parts
חֵד	-	portion, part
הַעֲתִיק	-	to copy
	-	to remove, shift, displace
הַלְאָמָה	-	nationalization
מִגִּיל	-	to adapt, fit, conform
	-	to acquire, obtain, get

Unit 8

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

18. מסרָבֵל	1. עָלִי וְבֵית
19. טָעַד קוֹמָה	2. בָּנִים
20. טָבַח	3. מְדַבְּרִים
21. לָהֵט	4. בָּנָה
22. אָצְרָה	5. עָלָה בְּיָדָהּ
23. מְתִיחֶת	6. הֵלֵךְ מִחֵיל אֶל חֵיל
24. מְנַבְּרִים	7. מְסַפֵּר
25. עָצַב	8. מְגִמֵּל
26. מְטִיחָה	9. מְרַחֵת
27. מְכַבֵּד	10. מְאַפְסֶדֶת
28. מְחַדֵּשׁ הַחֲקִלָּה	11. מְעַל בְּרַחוּם
29. לָמַד לָחֵץ	12. מְמַחֶה
30. אָפַת מְדָה	13. לֹא מְשַׁבֵּחַ
31. מְדַבֵּר בְּמִשְׁפָּחָה	14. מְסַחֵרֵת
32. יָרִים	15. אֶכְלוּסָה
33. בָּדַד	16. הִסְתַּיְגָה
34. יָדָהּ	17. הִתְגַּלְמֶת

ב. מצא מלים בדפוחת למלים הבאות:

7. מְחַבֵּב	4. רָוַח	1. הִתְחַדֵּר
8. לְמֹלַח	5. מְרַחֵת	2. מְשַׁחֵת
9. הִתְחַמֵּת	6. מְעַל בְּרַחוּם	3. מְשַׁבֵּחַ

10. קולחת	13. מְזַבֵּעַ	16. הַחֹרֵר
11. נִקְפָּז	14. מְשִׁימָה	17. סִיג
12. מְסַרְבֵּל	15. (טְכָרִים) מְפַלֵּג	18. לְסַלֵּל

ג. השלם את מלות היחס החסרות:

1. אל תכפה ... רצונך ... אחרים.
2. חסרות להם התכונות הדרושות כדי להחמוד ... בעיה זו.
3. כל חברי הביד תמכו ... הצעת יושב הראש.
4. הוא שואף ... גדולות.
5. כל הכתוב הושתת ... דברים שקרו.
6. דעה זו אינה מיצגת ... דעת הרוב.
7. במסיבה ישתתף כל מי שנמל חלק ... הכנתה.
8. צר לנו ... הדבר.
9. הבעת שעמום היתה נסוכה ... פניו.
10. פעולה זו נובעת ... התנגדות הצבור להזנחה.

ד. משקל פעיל הוא משקל של שמות מבגזרו מבנין פעל : "עצהוב" הוא שם הפעולה של הפועל "לְעַצֵּב", "דבור" הוא שם הפעולה של הפועל "לְדַבֵּר".

1. מצא במאמר שמות פעולה מבנין פעל.
2. מה הוא שם הפעולה של הפעלים הבאים:
לְפַחַס, לְסַפֵּר, לְפַרֵּשׁ, לְנַטֵּב, לְאַחַד, לְשַׁמֵּשׁ, לְסַהֵר, לְפַצֵּל, לְסַפֵּל, לְשַׁבֵּר.
3. הסבר את שמות הפעולה הבאים וציין את הפעל מסבו נלקחו:
אָגַד, קָצַר, גָּבַהּ, הִחִי, מָעַס, פָּהַק, מָדַג, נָצַל, רָמַק, פָּהַס, עָשַׂר, שָׁלַם, נָחַשׁ, זָהַם, פָּצַח, רָפַח.

ה. הדמיון "פְּנִימָה" בא לתאר ולבטא הרגשה של בוחות במצב מסוים.
מה מבטאים הדמיונים הבאים:

1. כצפור בְּפִלֵּב	9. כתרנגול צעיר
2. פְּשֵׁה מוֹכֵל לְטַבַּח	10. פְּדִיר חזירים
3. כדוב שְׁפִיל	11. כעכבר בחור
4. כאילה שְׁלִיחָה	12. כעכבר השוכב על זֵיגְרִיו
5. פְּנִמָּה עֲמֻלָּה	13. פְּסוּס השב לְאֲרָנָה
6. כצפור דרור	14. פְּבֵת-זִעְזָה הטומנת ראשה בְּחֹל
7. פְּצָבִי גַל-רְגְלִים	15. ככלב שְׁדָרְכוּ על זְנָבוֹ
8. כדבורים בְּכִנְרֵת	16. פְּפִיל שבכנס לחנות של כלי חֲרָסִינָה

ו. ענה על השאלות הבאות:

1. תאר את דמותו של קוסיגין בהשוואה לדמותו של ברז'ניאב.
2. כיצד מסמלת אישיותם של שני המנהיגים החדשים, ברז'ניאב וקוסיגין את השוני שחל במדיניות הכלכלית של ברית המועצות?
3. על מה מתבססת תכניתו הכלכלית של ברז'ניאב?
4. מה החדוש ברפורמה התעשייתית של קוסיגין?
5. איזו משמעות יש למדיניות הנוכחית של שני המנהיגים לגבי עתידה של רוסיה הסובייטית?

ז. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

בתחום האידיאולוגי, הכולל את יחסי החוץ, לא חלה תזוזה¹ בימי ההנהגה החדשה. בימים אלה נדמה כי אנשי הקרמלין היו רוצים בכל מאודם² שבעיות החוץ תסולקנה והם יוכלו לספל בבעיות הפנים. המאמץ ההתחלתי לאחזת את הקרע³ עם סין-העממית לא נתן פרי, וכיום נדמה כי הצמרת הסובייטית מקבלת את הקרע בעולם הקומוניסטי כדבר גמור ונתון. הרוסים יצאו מן הפולמוס⁴ וידם על העליונה. בהסכינם⁵ עם מפלת האימפריה הסטאלינית, ובתבעם מבעלי בריתם מעט מאד בתחום הרעיוני או הפוליטי, הבטיחו לעצמם

תמיכה נומינאלית של מרבית המפלגות הקומוניסטיות הלאומיות -
וכך נמצאת היום סין העממית מבודדת.

movement, move, shift	.1 פְּזוּזָה
with all his soul and with all his might	.2 בְּכָל מְאֹדוֹ
breach, split, division; tear	.3 קָרַע
controversy, dispute	.4 מְלֻמּוֹס
to be accustomed, used to	.5 הִסְפִּיזוּ

השטפון בפירנצה

123 איש נספו עד עתה - לפי המנין הרשמי - בשטפונות הנוראים הפוקדים עתה את מרכזה ואת מזרחה של איטליה. רבבות איטלקים עדיין מחוסרי בית, ובדלתא של הנהר פו וכן בהרי הדולומיטים הדרומיים המצב עודנו קריטי ביותר.

לפי ידיעות מסוימות הגיע מספר הקרבנות ל-140, אולם חוששים כי מלוא היקף האסוף יתגלה רק עם סיום עבודות ההצלה המיגיעות.

צבא של 120.000 עובדי הצלה מנסה לפנות את הנוף, הרפס ועיי המפולת בפירנצה ובערים אחרות שנפגעו על ידי השטפונות הענקיים. חיילים מצוידים בלהבירות יצאו אתמול כדי לשרוף את נבלותיהן של 1.000 חיות ובהמות שנספו באזור, בעיקר בסביבות פירנצה. לאחר ימים רבים של מטרות הודיעו אתמול בתחזית מזג האויר כי השמש תזרח היום ומימי השטפונות יתחילו לשוך, אך נראה כי השטפונות בחלקים רבים של המדינה עדיין חמורים ביותר.

"עזור לנו הנשיא!"

"עזור לנו הנשיא!" - קראו תושבי פירנצה כאשר סייר אחמול נשיא איטליה ברחובות מכוסים הנוף של עירם. דמעות נקרו בעיניו למראה העיר שבחלקה עודנה קבורה תחת שכבה עבה של נוף שמנוני, תוצאות השטפונות הקשים ביותר מזה יובלות רבים.

"אין לשער כלל את הנזק" - אמר ראש עירית פירנצה - "המלחמה האחרונה כולה לא גרמה נזק כשיעור הנזק שגרמו השבוע מימי הנהר ארנו". מומחים ופקידי העיריה אומרים כי הנזק שנגרם לאוצרות האמנות בעיר עצום, ועד עתה אין לאומדן כלל. דברים אלו אמורים לא רק לגבי כ-8.000 יצירות אמנות שנמצאו במרתפים מוצפי המים של הגאלריה "אופיצי", אלא גם לגבי תמונות-הפרסקו בכנסיות החשובות ביותר של העיר, מתקופת הרנסנס.

המפקח על המוזיאונים בפירנצה הודיע לרומא בשדר-אלחוס כי רוב התמונות המאוחסנות במרתפי "אופיצי" נפגעו; אולם עדיין אין בידי הערכה כוללת של הנזקים לאוצרות האמנות של פירנצה, שאין ערוך לחשיבותם. הוא אמר כי בכנסית "סאנטה קרוצ'ה" ביזוק קשה הצלוב מאת צ'ימבואה, והמים הגיעו גם אל הפרסקות מאת ג'וטו. "באפטיסטריה"

מן המאה ה-11 הנמצאת בככר הקאתדרלה, הוצפה מים בגובה שלשה מטרים, ומדלת הברונזה מאת גיברטי המכונה "דלת גן העדן", נתקו חמשה לוחות מגולפים; לאחר זמן נמצאו הלוחות כשהם פגומים.

נמשכים מעשי ביזה

אדם יכול לקבל מושג-מה על מידת התמוטטותם של החיים הנורמאליים בעיר גדולה זו כשהוא שומע, כי בחלקים רבים של העיר נמשכים מעשי ביזה באין מעכב. מטה המשטרה של פירנצה הודיע, כי אין מספיק שוטרים כדי להגן על הרכוש ולבצע את עבודות ההצלה בעת ובעונה אחת. בריחתם של 100 אסירים מבית הסוהר העירוני ביום ר' אינה תורמת אף היא, כנראה, להגנת הרכוש הפרטי.

בשדר-אלחוט נאמר שאתמול פתחו שומרי אותו בית סוהר באש כאשר ניסו עוד 150 אסירים לברוח. האסירים הצליחו להגיע עד ראש חומת הכלא - אך הסוהרים ושוטרים שהוצבו במערך קרבי סביב בית-הכלא, חסמו את המבואות. היריות נמשכו 10 דקות, ואחר כך נראו אמבולנסים ממהרים אל המקום.

רבבות נפגעו

תשומת לב העולם מוסבת אל פירנצה ואל ונציה, הערים האיטלקיות שהרפש והבוץ ועיי המפולת שולטים בהן בעוד השטפונות מתחילים לשוך. אולם הטרגדיה נרחבת הרבה יותר, ופגעה ברבבות גברים, נשים וטף בכל האיזור שבין איטליה התיכונה ובין הרי האלפים. הם מחכים לעזרה כשכפריהם ועיירותיהם מנותקים, אספקת המים והמזון הולכת ומידלדלת וסכנת הקור, המגיפות והזסר קורת הגג רובצת לפתחם.

לאורך כבישי איטליה יש אלפי מכוניות הפוכות - רבות מהן שקועות בבוץ ואחרות נעלמו בנהרות ובנחלים. ממחוז טוסקאנה צפונה יש אלפי בניינים אשר מרתפיהם וקומתם הראשונה נתמלאו מים. מי יוכל לומר כמה אנשים שלא הצליחו להימלט על נפשם היו במכוניות הללו ובבתים הללו כאשר הגיעו השטפונות לשיאם...

נעדרים ומנותקים

בהודעות הרשמיות מדובר על כמה מאות נעדרים, אולם מספר זה מציין רק את הנעדרים עליהם נמסר מפי משפחותיהם. סבורים כי המצילים הצליחו להגיע רק אל כשני שלישים מבין חמישה עד ששה מיליון האיטלקים המתגוררים בערים, בכפרים ובחורות בודדות בשטחים מוכי השטפון שנותקו

משאר חלקי המדינה.

זה היום השלישי עמלים 50 אלף חיילים עייפים יחד עם עובדי הצלה אחרים בכל רחבי איטליה כדי להביא מזון ומים לאזור הנפגע, לפנות בוז וחצץ, לפתוח דרכי תחבורה ולהציל נפגעים. נראה כי לפניהם משימה שהיא גדולה מכוחם.

בעוד המצב באיטליה המרכזית הולך ומשתפר בהדרגה, עברה עתה הסכנה למזרחה של איטליה: העיר טרנטו נפגעה על ידי השטפון. מי הים האדריאטי פרצו את הסוללות בעמק הפו בעוד שהנהר עצמו, גדול בהרות איטליה, עולה וגואה בשלושה סנטימטר לשעה. כפי שנמסר בורחים עשרות אלפי אנשים מבתיהם מצפון-מזרח איטליה. לגביהם, כמו לגבי אלפי ועשרות אלפי איטלקים אחרים, דרך היסורים עורנה רחוקה מסיומה.

Unit 9

B. Vocabulary and Notes:

- (שְׂפוּזוֹנוֹת) שְׂפוּזוֹן - flood, inundation, deluge
- רָחַץ - to flood, inundate, wash away
- to rinse
- נָסַח - to perish, die
- נָפְלוּ בַּמִּלְחָמָה - fallen in battle
- נָסַח בַּמִּלְחָמָה - to die in battle
- מִנְיָן - number, quorum, vote, score
- minyan - ten adult male Jews,
the minimum for congregational
prayer
- סָמַח - score
- אֵינוֹ כּוֹסֵף הַמִּנְיָן - not inclusive, not to be
- considered (counted),
excluded
- שָׂמַח מִן הַמִּנְיָן - extraordinary, extra
- פְּרוֹפֶסוֹר (שָׂמַח) מִן הַמִּנְיָן - full (associate) professor
- שָׂמַח מִן הַמִּנְיָן - auditor (university student
- attending course without
credit)
- מָנָה - to count, number, reckon
- צִוָּה - (here:) to visit, come upon, attack
- to count, number, hold a census
- to order, command
- אַרְבָּעָה עָשָׂר - myriad, ten thousand
- דֵּלְטָה, דֵּלְטָה - delta
- מְיֻסָּם - tiresome, tiring

רָפָשׁ	-	mud
עֲבֵר מַפְלֵת	-	ruins
קִי	-	ruin, heap of (fallen) stones
טַפְּלוּת	-	fall, collapse, ruin
לַהֲבִיזוֹר	-	flame thrower, flame projector a compound of לָהֵב (flame) and יוֹרֵה (cast)
לָהֵב	-	flame, glitter blade
נַבְלָה	-	corpse, cadaver
סְבִיבוֹת	-	surroundings, neighbourhood, vicinity, environs
סְבִיבָה	-	surroundings, neighbourhood, environment, milieu, circle
הִסְתַּגֵּל לְסְבִיבָתוֹ	-	to adapt oneself to one's environment
מַחְזִיז	-	forecast spectrum Derives from the root "חזה" to look, predict, foresee.
שָׁכַר (לְשֹׁךְ)	-	to calm down, subside
דְּמַעוֹת נִקְוָה בְּעֵינָיו	-	his eyes filled with tears
נִקְוָה	-	to be collected, gathered
שְׁמָנִי	-	oily, fat, fattish
רֵוַח לְיָמֵינוּ	-	very long time
יֹגֵל	-	a period of fifty years jubilee

גַּזֵּק	-	loss, damage
עִירִיָּה	-	municipality, municipal (town, city) council
שְׁעוֹר	-	measure, size, extent
	-	rate, proportion
אָמַד	-	to estimate
מְרַחֵף	-	cellar, basement
מְרַחֵף הַסְּצִיאוֹת	-	bargain basement
"אֹרְפֵי צֹר"	-	Uffizi - a famous art gallery in Florence
פְּרֶזֶקוֹ	-	fresco, a picture painted on plaster (on a wall or ceiling)
כְּנֶסֶת	-	church
שִׁדְרֵר אֶלְחָמֵט	-	a wireless (radio) transmitter
שִׁדְרֵר	-	broadcaster
	-	transmitter
שִׁדְרֵר	-	to broadcast, transmit
אֶלְחָמֵט	-	wireless, radio
מְאֻחָסֵן	-	stored
אֻחָסֵן	-	to put in store, to store
אֻחָסֵנָה	-	storing
הַעֲרָכָה	-	estimate, criticism, appreciation, valuation
הַעֲרָכָה הַחֲדָשָׁה	-	revaluation

הַעֲרָכָה הַמַּצֵּב	-	evaluation of a situation
רָאִי לְהַעֲרָכָה	-	deserving of appreciation
אִיו עֲרֹה לִי-	-	not to be compared to, incalculable
לְאִיו עֲרֹה	-	incomparably
נִהַרַק	-	to be injured, damaged, harmed, hurt
צֻלַּח	-	crucified, Jesus
צָלַב	-	to crucify
הַצְטַלַּב	-	to cross oneself, to make the sign of the cross
קוֹיִם קְצָטְלָבִים	-	cross lines
צָלַב	-	cross, crucifix
הַצָּלָב הָאָדָם	-	the Red Cross
בַּאֲפֹסְטִיטֶטְרִיָּה (בעברית: בַּיִת טְבִילָה)	-	(Ital.) baptistry, baptistry
נִחַק	-	to be torn away, cut off, severed, disconnected
תְּגֻלָּה	-	engraved
מְגֻהַם	-	blemished, defective, notched
בְּזִיָּה	-	robbery, plunder, loot
מִשְׁגָּ-מָה	-	some idea
מִשְׁגָּ	-	idea, notion, concept
מָה	-	little, some In this meaning מָה appears only in constructs: מְמַת-מָה, מְרֹו-מָה etc.

מה	-	what, which
בְּמִיּוֹת-מָה	-	to some extent
דָּבָר-מָה	-	something
הִתְמוֹטְטוּת	-	breakdown, fall, collapse, tottering
בְּאֵין מַעֲכָב	-	without being stopped
עָרַב	-	to stop, prevent, hinder
	-	to delay
בְּאֵין	-	without
אֶסִיר	-	prisoner, captive
בַּיִת סוּהַר	-	prison, jail
בֵּלֵא, בַּיִת בֵּלֵא	-	prison, jail
בֵּלֵא	-	to imprison, incarcerate, lockup, shut, arrest
סוּהַר	-	jailer, gaoler, warder
הֵצֵב	-	to be stationed, placed, set up
מַעֲרָךְ	-	disposition, arrangement
	-	deal, project
חָטַם	-	to block, shut, close
מְבוֹא (מְבוֹאוֹת)	-	entrance, entry
	-	introduction, preface
אֲמְבוּלָנְס	-	ambulance
בְּעוֹד	-	while
	-	after

עוד	-	more, another, once more, longer, yet, still, any more
אֵיכוֹן	-	central, median, intermediate
בַּיִת סֵגוּר אֵיכוֹן	-	secondary (high) school
הַיָּם הָאֵיכוֹן	-	the Mediterranean Sea
קוֹ אֵיכוֹן	-	median
הַרֵי הָאֲלָפִים	-	the Alps
עִירָה,	-	small town, townlet
הִתְצַלְּהוּ, הִבְלִיְהוּ	-	to become less, to be impoverished, to be exhausted
מַגָּפָה	-	plague, epidemic
קוֹרֵת גַּג	-	shelter, a roof over one's head
קוֹרָה	-	beam
רוֹבֵצֵת לַפֶּתַח	-	(fig.) very near, (lit.) to lie at the doorway
רָבַז	-	to lie, sit over, stretch out
הֵלֵךְ	-	these, those
נֶעְדָּר	-	(n.) missing, absentee, (adj.) lacking, un-, in-
נֶעְדָּר וְכֹלֵת	-	unable, incapable
נֶעְדָּר מִפְּעֻלָּה	-	(mil.) missing in action
חֲפָה	-	farm, farmstead, ranch
חֲצֵץ	-	gravel, stone, gravelstone

סולקה	-	dike, embankment
	-	battery (elect.)
גאה	-	to rise (of a tide, flow of river)
גאות	-	high tide, flow, swelling
צרה וספירה	-	Via Dolorosa
ספר, וספרים	-	torment, affliction, pains, suffering The word is used only in plural.

Unit 9

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

23. לְבַצֵּעַ	12. יוֹבְלוֹחַ	1. גִּזְפָּה
24. זָאִיר קַעֲבֵב	13. שָׁכַח	2. הִרְיִסוֹת
25. מוֹרְטִים	14. שָׁעָר	3. שְׂפִיזוֹת
26. קֹבֵעַ	15. לָאָמַד	4. פּוֹקְדִים
27. קוֹרֵת חַג	16. מְאָהֲמָנִים	5. הִשָּׁה
28. נִשְׁפָּזִים	17. עֲבִיר	6. בְּסִיבּוֹת
29. לְאֹהֶה	18. תְּהַמּוֹן	7. תְּחִזִּית
30. מְשַׁלֵּר	19. קָפַר	8. אִיוֹתָר
31. נְתַנְזִים	20. נָחַק	9. לְמִרְאָה
32. אִיר עֲרָה	21. קָגַם	10. שְׂמִנְהִי
33. מְטָרֹת	22. הִתְמֹטְטָה	11. גְּעָקְבוֹת

ב. המלים "שְׂפִיזוֹן" ו"מְטָפֵן" בגזרות מן השורש: שפף, אולם כל אחת מהן קבלה משמעות מיוחדת ונבדלת מרעותה. נסה לשבץ את המילה המתאימה (שְׂפִיזוֹן או מְטָפֵן) במשפטים הבאים:

1. כתוצאה מהמכה יש לו ... דם פנימי.
2. לא יכולתי לעצור בעד ... דבורו.
3. ברחובותיה של תל-אביב יש ... אחרי כל גשם.
4. הנראם ידע את אשר לפניו והוא דבר יפה ונב... .
5. לפני בחירות אנו זוכים ל... של כרוזי תעמולה.
6. האם אתה מסוגל לדבר עברית ב... ?
7. עבודות הסקום נעשו ב... וכך עלה בידי השלמונות להתגבר במהירות על פגעי ה... .

ג. המלה "אַלְחַגְמַט" היא צְרוּף של המלים "אַל" ו"חַגְמַט" ומשמעה: שְׁדוּר רְדוּר, בלא חוטי טלגרף. הסבר את המלים הבאות, השתמש בהן במשפטים וציין את יוצאי הדופן:
אַלְמָנָה, אַל-תָּלַד, אַלְמָן, אַלְמַתְּכָה, אַלְכִימָה.

ד. יש מלים להן משמעות יחידה ושמושן מסוים ומוגבל ויש מלים להן משמעויות שונות ובצורפים שונים הן באות לידי שמוש מגוון, למשל המלה "עוֹד".

1. ציין את המשמעות של "עוֹד" במשפטים הבאים וחבר משפטים דומים נוספים:

1. הוא בקש עוֹד פרות.

2. מה עוֹד אוכל לעשות למענך ?

3. למרות סרובה הוא הפציר בה עוֹד ועוֹד.

4. "עוֹד לא אבדה תקותנו".

5. עוֹד לא ידוע מה עלה בגורלו.

6. עוֹד יש סכוי-מה למצוא את הנעדרים בחיים.

2. הסבר את הבטויים הבאים והשתמש בהם במשפטים:

1. עוֹד מעם וְ- 4. בְּעוֹד וְ-

2. ... וְעוֹד 5. בְּעוֹד מוֹעֵד

3. בְּעוֹד 6. מְעוֹד יוֹם

3. את המלה "עוֹד" ניתן להסות בעזרת כנויי גוף. הטה מלה זו ובנה גם משפטים אחדים עם "עוֹד" בנטיה.

4. מה פרוש: "בְּעוֹדוֹ", ו"מְעוֹדוֹ" ?

ה. חזרה על בניין נפעל:

1. הטה את השורש "שבר" בבניין בפעל בכל הגופים והזמנים.

2. בנין נפעל הוא בראש ובראשונה בנין פסיבי המקביל לבנין קל. אילו הוראות נוספות יש לבנין זה? הבא דוגמאות.

3. מצא במאמר פעלים בבנין נפעל.

4. מהו שם הפעולה של בנין נפעל? בנה אותו מהשרשים הבאים: משר, רתם, מצא, מלט, קלם, מנע.

ו. הפעל "נתן" יופיע בבטויים ובשמושים מגוונים ושונים זה מזה. לדוגמא: נתן חניכה לפלוני - פטר את פלוני מעונש.

1. לפניך שורת בטויים שנתן להביעם בצורה אחרת באמצעות המילה "נתן". מצא בטויים אלו:

1. קבל עונש על מעשיו.

2. גבה את פלוני.

3. הרשה לו להיות בביתו.

4. הוא קבע לי ארכה כדי לשקל את הדבר.

5. שם לבר לדבר.

6. הוא הסכים לקחת חלק בבצוע התכנית.

2. אילו שמות הנגזרים משורש זה אתה מכיר?

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. מה גרם לשטפוונות במרכזה של איטליה ובמזרחה?

2. אילו נזקים הביאו השטפוונות ומהן הסכנות הנוספות הנשקפות לתושבי האזור הנפגע?

3. אילו יצירות אמנות נפגעו בשטפוונות?

4. מה היתה משימתם של עובדי ההצלה?

5. איזו תופעת לואי צצה בזמן השטפוונות?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

נשיא איטליה בקר היום בעיר ועמד מקרוב¹ על החורבן שנגרם על-
ידי גאות הנהר ארנו. במסר, כי הנזקים שנגרמו לאוצרות אמנות
הרנסנס בפירנצה הם אמנם חמורים, אך אינם מגיעים למידת
החומרה שחששו לה בראשונה. מרבית התמונות המפורסמות של גלריית
אופיצי הנודעת ניצלו בעוד מועד, אך מאידך² נגרמו נזקים
לתמונות רבות של ציירים ידועים פחות שאוחסנו במרתפי הגלריה.

תלמידי בצלאל מתנדבים:

קבוצה של תלמידי בצלאל התארגנה אתמול ביוזמת אגוד התלמידים
לצאת לאיטליה לסייע בפעולות הצלה של יצירות אמנות שנפגעו
בבתי זכות³ כתוצאה מאסונות הטבע. הקבוצה מונה 10 תלמידים
משנות למוד שנות. הרעיון לשגור המשלחת הועלה על ידי אחד
המורים בבית הספר. חברות התעופה אל-על ואלאיטליה הביעו
כזונותן להעניק לקבוצה 10 כרטיסי נסיעה. רוב התלמידים דוברי
איטלקית ולאחדים מהם גם הכשרה כחובשים צבאיים⁴. ראש עיריית
ירושלים מסר אתמול בישיבת המועצה, כי העירייה נתנה חסותה
לפעולת תלמידי בצלאל.

to inspect, take a close look, examine

1. עמד מקרוב

on the other hand

2. מאידך

museum (Bibl. - treasure house)

3. בית זכות

aid - man

4. חובש צבאי (קרני)

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

Fears of epidemic rose last night as a third of the entire Italian
peninsula lay stunned¹ and suffering under floodwater and mud in the
most extensive peace-time disaster in the nation's history. More than
two days after storm swollen rivers burst their banks in central and
north Italy, the calamity in terms of human suffering and loss was
worsening.

The Vatican joined with the Italian Government to send aid. A massive force of over 100,000 men spread into the disaster zones to save the living and recover the dead before epidemic flared. Hundreds of thousands were homeless. More were isolated and in danger of death from shock, starvation, exposure and landslides. Violence and crime added to the misery of the disaster. In Florence, sporadic looting flared out. The economic loss to the nation, emerging from a period of recession² was incalculable. Florence and surrounding Tuscany suffered the worst blows. One day of floods did more damage to this historic capital of the Renaissance than World War II.

1. stunned   קָסוּם

2. recession   נִסְיָגוּת , אֶפְסָר

הלבנים קמים על הכושים

בקיץ השנה היו בארה"ב מהומות גזעיות יותר מאשר בכל השנים הקודמות. בחמש עשרה ערים גדולות היו התפרצויות אלימות על רקע "המהפכה הכושית". החידוש העיקרי לא היה בהיקף המהומות אלא באופיין. קם והיה מה שניבאו רבים: המאבק הכושי עבר מן הדרום לצפון, כשהוא מלווה בסיסמאות קיצוניות בדבר "הכוח השחור" - והלבנים הגיבו בכוח. לא רק שהוכח כי הליברליזם של הצפון אינו כן, אלא הוכח כי על אף החקיקה המבטיחה את זכויות האזרח עדיין לא הושג שיוויון מלא לכושים.

יש אומרים כי הכושים החמירו מוקדם מדי את מאבקם לשיוויון בדיור, בחנוך ובסקומות עבודה אחרי שהשיגו זכות בחירה בדרום (למעשה בא החוק למנוע הצבת מכשולים אדמיניסטרטיביים בעד גישה כושים לקלפי במדינות הדרום). יש אומרים כי האמריקאי הלבן עוד לא מוכן להכיר בשיוויון אמיתי עם הכושי בכל התחומים. יש אומרים שהאופי האלים שלבש המאבק הכושי המאורגן, הטיל אימה על הלבנים. על כל פנים, חזות פניהם של המפגינים הלבנים נגד מצעדי הכושים בשיקאגו איננה כי עוכבים הללו לעשות את שהכריזו מול מצלמות הטלוויזיה: לירוג בכושים. הכומר הכושי מרטין לותר קינג הגיב: "בכל מצעדי הכושים בארצות הדרום לא חזיתי בשנאה כה עזה כמו זו של הלבנים בשיקאגו".

הלבנים משיבים בכוח

התנועה למען זכויות אזרחיות לכושים העתיקה זה מכבר את מאבקה מן המסעים והעיירות בדרום לערים הגדולות בצפון. מרטין לותר קינג העביר את מטהו לשיקאגו ומסע הכריז מלחמה על משכנות הערבי הכושיים. קינג מקובל כמנהיג מתון, אבל גוברים הקולות הקיצוניים בתנועת שיווי הזכויות וקינג אינו יכול לפגור פן יאבד את מנהיגותו. לא הוא חיבר את סיסמת "הכוח השחור", שמפרשים אותה כקריאה להשגת תביעות הכושים בכוח. שעה שצעד קינג עם כמה מאות כושים בשכונות השקטות של המעמד הבינוני הלבן בשיקאגו, היו אלפי מפגינים לבנים מוכנים לקדם את פניו.

מצעדיו של קינג, בהם השתתפו גם כמה כמרים ופעילים לבנים של התנועה למען שיווי זכויות, נועדו למחות על אפליית כושים בשכירות זירות ובתים וברכישתם. כל כמה ימים יצאו הצועדים הכושים לשכונה אחרת בשיקאגו ולכל אשר פנו בתקלו במספר כפול של מפגינים לבנים (רובם בני 20-30) שצווחו במלוא גרונם: "כוח לבן!", "כוח לבן!".

המפגינים הצעירים ייצגו ללא ספק גם את הוריהם. בני המעמד הבינוני קיבלו בהבנה אילמת את הענקת זכות בחירה לכושים. הם גם לא יתקוממו בגד התכניות לשיקום משכנות העוני ולקידום החינוכי של הכושים. אבל אין הם מוכנים עדיין לקבל את הכושי כשכן, שכן שכנות עם כושים מפחיתה מערך בכסיהם.

והנה מופיעים אלף מפגינים בפרבר של שיקאגו. רוב תושבי הפרבר הם עובדים בעלי "צווארון כחול" (מכנאים, מכונאים, פועלים מקצועיים, קבלנים זעירים), שהכנסתם הממוצעת 7.300 דולאר בשנה. הם בעלים לבתיים ואלה עיקר רכושם, שלמענו עמלו שנים רבות. אם יבוא כושי לגור בשכונתם, יירד ערך הנכס שלהם. זוהי הסיבה, שמול 1.000 הצועדים הכושים מתייצבים 3.000 צעירים לבנים. השוטרים תופסים עמדה בתורן ושני המחנות מחליפים קריאות. צועקים הלבנים: "מדוע אתם באים להפגין אצלנו? אנו עמלנו קשה להשיג בתים אלה. אתם רוצים הכל על מגש של כסף". אחרים מגדפים: "הכושים המחורבנים! אתם חיים על קיצבות סעד". חסידיו של הנאצי האמריקאי לינקולן דוקורל מוצאים כי זוהי הזדמנות טובה לחלק חומר תעמולה אנטי כושי ומפסי הוֹזְמָה למפלגתם. הקריאות גוברות: "לשלוח את כולם חזרה לאפריקה!", "כושים עצלים ומזוהמים". בין כה וכה הוטלו קופסאות פח, אבנים ובקבוקים אל הכושים. שוטרים יורים באוויר ועוד תיגרה גדולה משתוללת.

טענות הצודים

בשקוט הרוחות באים עתונאים וכתבי טלוויזיה לראיין את המפגינים. אומרים תושבי השכונה: "גרה בשכונתנו משפחה כושית אחת. היא בקייה ומספחת את גבתה. אבל הם יוצאים מן הכלל. האחרים פסריחים ולא מוסריים".

אומרים הכושים: "לא נותר! נמשיך להילחם עד שיוכל כל כושי לקנות או לשכור בית או דירה בכל מקום בעיר".

אומרים תושבי השכונה: "אם ישוּבו נפגוש בהם עם נשק". המפגינים הלבנים אינם משכילים ולפיכך אינם יכולים לייצג את האמריקאי המשכיל מן המעמד הבינוני. אבל הם מייצגים חלק ניכר מאוכלוסית הערים הצפוניות. המאבק הכושי, לדידן של אמריקאי לבן מן המעמד הבינוני, אינו עוסק עוד בזכות הבחירה ובזכויות פוליטיות; המאבק מסכן את רכושן של הלבן. בשם הדמוקרטיה הצרופה ימשיך לטעון כי אין לכפות על איש למי למכור או להשכיר את ביתו. אבל חשוב לו, יותר מכל, שלא יפחת ערך ביתו.

מתפוררת קואליציה דמוקרטית ורפובליקנים

בטרפו קלפיהם של הפוליטיקאים שתמכו בחקיקה למען זכויות לכושיים.
בית הנבחרים קיבל אמנם חוק האוסר אפלייה בהשכרת ובמכירת בתים ודירות.
לפי החוק צפוי עובש לסי שיסרב למכור או להשכיר מגורים העומדים להשכרה
או למכירה לאדם בשל היותו כושי. אבל הסתבר שבעוד רצה המימשל לכסות
בחוק את כל האפשרויות של אפלייה, קיבל בית הנבחרים סינג המחיל את
החוק על בתים בהם יש יותר מארבע דירות. כך חל החוק, למעשה, רק על
בתי המגורים הגדולים. החוק טעון אישור הסינאט וכבר מתארגן מחנה
מתנגדים מהרפובליקאים ומהדמוקרטים שאיננו מסכים אף להוק המתוקן.
ההתנגדות כה גדולה שמתפרקת הקואליציה הזמנית של רפובליקאים
ליברלים ודמוקרטים מן הצפון. קואליציה זו העבירה בשנים האחרונות את
החוקים למען זכויות הכושים.

עתה נוצרת קואליציה חדשה של רפובליקאים מסטחים חקלאיים ומפרברי
הערים בצפון ובסערב עם דמוקרטים ורפובליקאים דרומיים שמאז ומתמיד
התנגדו לחוקים למען זכויות הכושים. חזית זו מאיימת לשים קץ לרוב שהיה
לנשיא ג'ונסון בקונגרס בקשר לחקיקה למען זכויות הכושים.
השמרנים אומרים שסגן הנשיא יוברט האמפרי לא היה צריך לומר כי
"לוא היה כושי הי בו רי ניצוץ ודי כוח להנהיג התקוממות". גם מיניסטר
השיכון והבינוי העירוני, רוברט וויוור (כושי), הותקף על שאמר במסיבת
עתונאים בווינגטון: "אם הלבן-האמריקאי הממוצע היה שם עצמו בנעליו
של הכושי-האמריקאי הממוצע, היה זועם באותה מידה ונכון לאלימות באותה
מידה. מפתיע אותי שמהומות אלה לא ארעו קודם לכן".

על ארה"ב עוברת עתה סערת רוחות: כושים נגד לבנים ולבנים נגד כושים.
כבר ברור שהתביעה ל"כוח לבן" שכונתו לבלום השתלטות "הכוח השחור"
תסצא ביטוני בבחירות הקרובות בנובמבר. את המחיר ישלמו המוני כושים
עניים, שאינם יוצאים להפגין. התחדדות היחסים בין לבנים לכושים תשהה
חקיקת חוקים שנועדו לשפר את מצבם.

הלבן גילה כי הכושי מבקש להרחיק בהשגת זכויותיו יותר משהוא, הלבן,
מוכן לשאת. תגובתו עלולה להיות אלימה הרבה יותר מאלימות הכושי.

Unit 10

B. Vocabulary and Notes:

קם על פלונר	-	to rise against someone
מהמזות גזעיות	-	racial riots
מהמזות	-	riot, turmoil, tumult, panic, confusion
גזעי	-	racial
	-	purebred
גזע	-	race
גזענות	-	racism
אלימות	-	violent, strong
אלימות	-	violence, terror
מעשי אלימות	-	acts of terror
רקע	-	background, foundation
לסכסוך רקע פוליטי	-	the dispute has a political background
סיסמה (סיסמות, סיסמאות)	-	slogan, motto
	-	password, watchword
"הכח השחור"	-	"the Black Power"
גל	-	sincere, true, candid, honest, outspoken
חקיקה	-	(here) legislation
	-	engraving, carving
שוויון	-	equality, equalization

זְכוּת בְּחִירָה	-	right of voting, suffrage, franchise
זְכוּת	-	right
בְּחִירָה	-	choosing, choice, election
בְּחִירוֹת	-	elections (in pl. form only)
בִּלְטָר, בִּלְטָרִי	-	ballot, ballot box
אַזְרוֹר בִּלְטָרִי	-	polling district
וַעֲוֹת בִּלְטָרִי	-	polling committee
מָחָד	-	field, area, sphere, boundary, bound
תְּזִה	-	(here) appearance
	-	prophecy, vision
	-	outlook
		The noun derives from the verb תִּזֶה which means to look, see, predict, foresee.
מְדַמֵּן	-	(n.) demonstrator
הִפְגִּיז	-	to demonstrate, hold a demonstration, protest
	-	to exhibit
מְדַמֵּד	-	march, parade
הִעֲתִיק	-	(here) to move, shift, displace, remove
	-	to copy
מִטְעָה	-	plantation
מִטְעָה	-	(here) headquarters
	-	stick, rod, stem
	-	tribe

מְשֻׁצָנוֹת עֲנִי	-	slums
מְשֻׁצָו	-	dwelling place, habitation
עֲנִי	-	poverty, misery
מְתֵיב	-	moderate, restrained, considerate, composed, cautious
צָגַר	-	to hang (fall, drop) behind
	-	to be backward
	-	to be slow (clock)
קָדַם אֶת פְּנֵי פְּלוֹנִי	-	to meet
	-	to welcome, greet
קָדַם	-	to advance
	-	to welcome, receive, meet, greet, encounter
שְׂוֵהֵי זְכוּלוֹת	-	equality (parity) of rights
מְתַחַּעַל	-	to protest against
אַפְלָגָה, הַפְלָגָה	-	discrimination
הַפְלָגָה אֶזְעִית	-	racial discrimination
צָוַח בְּתֵלֵוֹא גְרוֹנוֹ	-	to shout at the top of one's voice (lit. in a full throat), to shout in one's full voice
גְרוֹן	-	throat, neck, larynx
עָמַד בְּגְרוֹן	-	to stick in one's throat
אָחַז בְּגְרוֹנוֹ	-	to take (seize, grasp, catch) by the throat
כְּעֵצֶם בְּגְרוֹנוֹ	-	as a bone (lump) in one's throat
אוֹתְיוֹת הַגְּרוֹן	-	guttural consonants (ח, ה, א, ע, ר)

מַעֲטָד בִּינוּנִי	-	the middle class
מַעֲטָד	-	class (of society), position, rank, status
	-	scene (in a play)
מִלְחָמַת מַעֲטָדוֹת	-	class struggle (war)
בִּינוּנִי	-	middle, medium, average, mediocre, fair
הִתְקוּמָה	-	to rise (stand up) against, revolt, rebel, resist
שְׁקִימָה	-	rehabilitation, restoration
שְׁקִימַת זָכָיִם	-	rehabilitation of the disabled
נֶכֶס	-	property, asset, riches
פְּרִיָּדָה, פְּרִיָּדָה	-	suburb
"צְנָארוֹן כָּחָל"	-	"blue collar" A term used for workers, as distinguished from clerks, officials, teachers etc. who are called "white collar".
מְבַרָּד	-	contractor
זָעִיר	-	small, little, petty, trivial
תְּוָה	-	middle, midst, center
מִגָּשׁ שֶׁל כֶּסֶף	-	(fig.) silver tray
מִגָּשׁ	-	tray
גָּהַר	-	to abuse, curse, swear, insult

מְדַרְבָּן	-	(col.) bad, "rotten", "awful"
קְדֻבָּה	-	pension, allowance
טַעַד	-	welfare
	-	support, assistance, help, aid
מְדִינַת טַעַד	-	welfare state
מִסְרָד הַטַעַד	-	Ministry of Welfare
חֲסִיד	-	follower, "fan", devotee
	-	pious, kind, benevolent
הַרְשָׁטָה	-	registration
מְגִרָה	-	quarrel, struggle
רְאִינָה	-	to interview
רְאִיוֹן	-	interview, appointment
לְבַעַר רְאִיוֹן	-	to make an appointment
לְדִדּוֹ	-	as far as he is concerned, as for him
צָרֵה־פָּה	-	pure, refined
מְרַר אֶת הַקָּלָפִים	-	to shuffle the cards
קָלֵף	-	card
קָלֵף מְבֹטָח	-	sure (safe) card
בֵּית הַקָּלָפִים	-	house of cards
לְהַצִּיג אֶת הַקָּלָפִים	-	to show (expose) one's cards
בֵּית הַנְּבֻחִים	-	Parliament, House of Representatives
נְבֻחַ	-	chosen, selected, elected

מגורים	- dwelling, residence
מגורים (שכונת) רבע	- residential quarter
קריג	- restriction - fence, hedge
החיל	- to apply
טעון	- (here) requiring, needing - loaded, charged with
הצורך טעון תיקון	- this requires mending
ניצוץ	- spark, gleam, flash - trace
ניצוץ של נבואה	- slight manifestation of prophecy
ניצוץ של קדושה	- traces of holiness
ניצוץ תקנה	- gleam of hope
יש בו ניצוץ מהשמיים פלוני	- to have some of the inspiration of
שכונת	- housing, housing project (estate)
בנייה	- construction, reconstruction
הממוצע	- average, mean
הממוצע	- on the average, taking the mean
גובה הממוצע	- average height
הטמפרטורה הממוצעת השנתית	- the mean annual temperature
מערבולת רוחות	- stir, stir-about, storm
מערבולת	- storm, tempest, excitement

הקציר את הקרחות	-	to excite, stir up
פגם בקצרה	-	to take by storm
שקט לפני הקצרה	-	calm before the storm
קצרה בצל פנים	-	storm (tempest) in a tea cup
קלם	-	to stop, curb, restrain, prevent
מצא ביטוי	-	to find expression, to be expressed
ביטוי	-	expression, utterance; phrase, idiom
הקצרה	-	sharpening
הקצרה היחסים	-	sharpening (deterioration) of relations
הקצרה	-	to detain, retard
הקצרה את תשובתו	-	to delay (retard) one's answer

Unit 10

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

21. מִשְׁלַח לְקַדְּשׁ	11. מִשְׁפָּחָה	1. מִשְׁפָּחָה
22. מִשְׁפָּחָה	12. מִשְׁפָּחָה עֲצִיבָה	2. מִשְׁפָּחָה
23. מִשְׁפָּחָה	13. מִשְׁפָּחָה	3. מִשְׁפָּחָה
24. לְקַדְּשׁ	14. מִשְׁפָּחָה עֲצִיבָה	4. מִשְׁפָּחָה
25. מִשְׁפָּחָה	15. מִשְׁפָּחָה עֲצִיבָה	5. מִשְׁפָּחָה
26. מִשְׁפָּחָה	16. מִשְׁפָּחָה	6. מִשְׁפָּחָה
27. מִשְׁפָּחָה	17. מִשְׁפָּחָה	7. מִשְׁפָּחָה
28. מִשְׁפָּחָה	18. מִשְׁפָּחָה	8. מִשְׁפָּחָה
29. מִשְׁפָּחָה	19. מִשְׁפָּחָה	9. מִשְׁפָּחָה
30. מִשְׁפָּחָה	20. מִשְׁפָּחָה	10. מִשְׁפָּחָה

ב. השלם את מלות היחס החסרות:

1. המנהיגים נסו למנוע ... ההתפרצות האלימה.
2. הממשלה סרבה להכיר ... ארגונים החדשים.
3. ההתפרצויות האלימות הטילו אימה ... הלבנים.
4. הקהל חזה מהצד ... הפגנה.
5. הם ראו ... כל הנעשה.
6. איש לא נסה למחות ... העורל שנעשה לכרטי.
7. הצעירים מתקוממים ... כל המוסכם והמקובל.
8. כפר ... המנהיגים לעזוב ... המקום.
9. הלבנים מסרבים להשכיר ... הדירות הפנויות ... כושים.
10. לא נזכר להסכים ... תנאים אלו.
11. הסכנה מאימת ... כל התושבים כאחד.

12. אי אפשר לבלום ... ההתפתחויות האחרונות.
13. חוק זה אינו חל ... תושבי ערים אחרות.
14. השלטונות נסו לשים קץ ... השתוללויות.

ג. לעתים קרובות נגזרים משורש אחד שמות אחדים כמו למשל המלים: פְּרִיָּצָה, פְּרִיָּצָה, פְּרִיָּצָה, הַתְּפִיָּצָה, מְפָרֵץ - כלן נגזרות מן השורש "פרץ". מצא מלים בוספות הנגזרות משרשי המלים הבאות והסבירן:

10. מְנַהֵגָה	1. מְאַבֵּק
11. הַתְּפִיָּצָה	2. מְצַדֵּד
12. קַהֵּם	3. קוֹהֵם
13. מְחַנֵּה	4. מְקַדְּקָה
14. מְשַׁטֵּ	5. מְפָרֵץ
15. הַזְּחִיזְחָה	6. מְחַיֵּרָה
16. מְגַרְה	7. מְצַלְמָה
17. הַשְּׁמֵלְטָה	8. מְשַׁפְּטָה
18. מְכַנֵּית	9. מְצַמֵּד

ד. מצא את ההפכים של התארים הבאים:

6. מְצַלֵּל	1. קִיבֻזִּי
7. מְזַקֵּם	2. אֲמִתִּי
8. מְשַׁלְפֵּיל	3. מְלֵא
9. מְשַׁקֵּעַ	4. מְפַגֵּר
10. סוֹרֵר	5. מְשַׁהֵה

ה. השתמש במלים הבאות בתוך משפטים: מְעַהֵז, צְפֵהי, עֲלֵהל, צְרִיֵה, יֵשׁ לְ-

ד. חזור על בנין הפעיל בכל הזמנים לפי השורש "שקט".

1. ציין את הוראותיו של בנין זה.

2. מצא במאמר פעלים הבאים בבנין הפעיל.

ז. ענה על השאלות הבאות:

1. במה שונות התפרצויות הכושים בשנה האחרונה מהתפרצויות בשנים קודמות?

2. למרות חקיקה המבטיחה את זכויות האזרח עדיין לא הושג שוויון מלא לכושים. במה מתבטאת האפליה?

3. מדוע מתנגדים הלבנים למכור או להשכיר לכושים דירות בשכונותם?

4. מהו החוק שנתקבל בבית הנבחרים בענין אפליית הכושים ומדוע בכל זאת, אין החוק פותר את בעיית האפליה?

5. מדוע תהיה התחדדות היחסים בין הלבנים לכושים לרעת הכושים?

ח. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

בקרב האוכלוסיה הכושית בארה"ב התפתח באחרונה ויכוח חריף ביחס לסיסמה "השלטון לשחורים". ד"ר מרטין לותר קינג, המנהיג הנודע של תנועת המאבק לזכויות הכושים שסיסמתו הראשית היא "אי אלימות" באלץ עתה לראות בעין, כיצד ידיריו בארגונים אחרים של אותה תנועה סיגלו לעצמם את הסיסמה המתחרה "הכוח השחור". הסיסמה "הכוח השחור" נשמעת באוזני לבנים וכושים כאחד כקול הגזענות השחורה. סיסמה זו, יחד עם שמוש באלימות, אין להצדיק ואין לסבול. אך אין לשכוח כי כמעט 20 מיליון כושים באמריקה סובלים עתה מתוצאות מאתים שנה של אי צדק ודכוי ואין לסלק תוצאות אלה מהר, על ידי חוקים בלבד. הסיסמה של "הכוח השחור" קוראת לגזענות כדי להלחם בגזענות. היא קוראת לבדלנות¹ כדי להלחם בבדלנות, היא מאמצת לעצמה את הסייעון של אלה שגרמו בעבר לאי מתן זכויות שוות ואזרחויות שוות לאזרחים כושים.

ברור כי יתכן ואין סכוי של ממש לסיסמה זו; אולם אפשר לראות בסיסמה זו מעין גזר-דין² של ההיסטוריה. זהו שלב חדש בהתפתחות המאבק לשוויון זכויות לכושים. עלינו לזכור כי בארבע השנים האחרונות לא נשתנה בעצם דבר במצבו של הכושי הרגיל. אזור מיסיסיפי מוצף בקוספי כותנה העובדים תסורת ארבעה דולר ליום - באותה מידה סוצפות הערים בצפון בעשרות כושים צעירים המצטופפים בטלים ממלאכה בפתח בתיהם. יש פער מצער בין הערבות³ המשפטית לשוויון לכושים לבין התוצאות ממתן ערבות זו. פער זה וכן העובדה כי לא חל כל שנוי ממשי בחייהם של אלפי כושים נתנו דחיפה לאמונה ב"כוח השחור" והעמיקו את ההכרה כי החוק בלבד לא יפתור את בעית הכושים. עם זאת ברור לרבים כי את הדכוי של עשרות שנים יש לסלק על ידי חינוך טוב ודיוור טוב יותר ומשרות טובות יותר - וזה לוקח זמן.

isolation	1. בְּדִלְנוּת
sentence	2. גְּזֵר-דִּין
guarantee	3. עֲרָבוּת

ט. תרגם לעברית את הקטע הבא:

Two or three years ago the South and with it the entire nation was caught up in a variety of struggles called "the civil rights movement". Today the movement seems stalled, almost a thing of the past, much to the relief of some and the frustrated bewilderment of others. Once the laws that protected segregation in the South were struck down, once the arbitrary¹ customs and traditions that conspired² to keep Negroes as a people apart were also declared unlawful, it became clear that the civil rights movement will spread from the South to the North and West. For millions, jobs are still out of reach. They can vote, they are legally entitled to enter this restaurant or that hotel, but they have

no money and nothing promises to change this fact. Moreover, they face the attitude of many whites who would grant them the legal rights but will still look down on them and will not accept them as their neighbors or let their children associate with them.

1. arbitrary   אַרְבִּיטְרָרִי

2. conspired   אֶמְצָא, אֶמְצָא, אֶמְצָא

Unit 11

פרחים, פעמונים, סמים

אחת האספרות המוזרות ביותר בתולדות הייז-פארק, נערכה בשבוע שעבר כרי למחות על העובשים הכבדים המוטלים על מחזיקי סמים משכרים. השתתפו בה כמה מאות צעירים פרחוניים - או שמא סתם פרחחיים?

הייז-פארק של לונדון, ראה בתולדותיו הארוכות מחזות רבים. פינתו הצפון-מזרחית מצטיינת בכך במיוחד. כאן עמד, עד סוף המאה ה-18, עמוד התליה הלונדוני שהעניק לסקרני העיר מחזות מרתקים רבים. עכשיו עומד שם שער שיש, מתנה למלכה ויקטוריה, ועל כן נקרא המקום שער השיש. שם אחר שנתנו הלונדונים לפינה זו הוא, כמובן, קרן הנראמים-פרלמנט חופשי המושך אליו בכל יום א' רבבות סקרנים. השוטרים שומרים רק על הסדר הטוב - ועל הנימוס - אבל הגבלות אחרות אין. רק השבוע התאונן, במכתב למערכת אחד העתונים, אזרח אנגלי שזדהם למשמע דברים ששמע שם כנגד בריטניה. אך המסורת ארוכה מכדי שתופר על נקלה. בהייז-פארק החרידו באמצע המאה הקודמת, חלוצי האיגודים המקצועיים את שלותם המנומנמת של המעמדות השליטים (עכשיו אין דבר העלול להחריד מתנומתם את האיגודים המקצועיים עצמם).

בעת מלחמת העולם הראשונה נשמעו על הדשא המוריק נאומים פאטריוטיים נרגשים, ואחרי מלחמת העולם השניה - נאומים שנשמעו לבייטים רבים כאנטי-פאטריוטיים. כאן התקבצו כנסי התנועה לפירוק הנשק הגרעיני, ורק לפני זמן קצר נערכה שם צגרת מחאה רצינית מאד שאורגנה על ידי יהודים - להצלת מדינת ישראל מידי נאצר. אך דומני שאף אחד מן הכנסים האלה, שנערכו במשך השנים הרבות, לא יכול להתחרות באסיפה שנערכה בהייז-פארק השבוע ואשר אורגנה כדי למחות על העובשים הכבדים המוטלים על מחזיקי סמים משכרים ולדרוש את ביטול האיסור על הסמים ה"רכים". את האסיפה ארגנה צעירה ושמה קארוליין קון, והשתתפו בה כמה מאות אנשי-פרח (או פרחחיים או פרחי כהונה, או כוהני פרחים או פשוט "היפיז"), רובם בתלבושת הסטגונית המיוחדת להם. היו שם כמה מן השמלות הקצרות ביותר בלונדון (וזת עניין לא-פשוט), כמה מן השמלות הארוכות ביותר בלונדון, וכובעים אדוארדיים מתאימים. רבים (גברים ונשים) לבשו פיג'אמות. נערה אחת הופיעה כשבטנה חשופה על-כותרת מצוירים סביב טבורה. בשערה ובידיה

זרועים היו פרחים. נערה אחת ציירה גבעולים על רגליה הדקות והארורות. בחר אחד הופיע בלבוש אינדיאני (הרבה צבע; מעט מאד לבוש). רבים הצמידו לבגדיהם פעמונים קטנים. פעמונים ופרחים הם אותות ההכר של ה"היפיז". רובם היו צעירים מאד. אך היו ביניהם זוגות בשואים שבאו עם ילדים. בחר אחד הביא עמו את אביו (בן 48!). רובם נראו רעננים ובריאים למרות התלבושות הסגובניות - לא כל כך משוגעים. פה ושם בין הטיפוסים העליזים אפשר היה לראות מחזות מצערים - צעיר בפיג'אמה מלוכלכת או במכנסי ג'ינז מרופטים, שנראה זקן מכפי גילו ושלעיניו מעריצים הזריק לעצמו מנה של הרואין. אלה היו מקרים קשים בודדים: הבחורים שבשתעבדו לסמים המסוכנים יותר.

באמריקה היה כנס כזה הופך להשתוללות או, לפחות, להילולה. באנגליה תחת שמש הקיץ היתה לכל הענין אוירה מנומנת, כמעט זעיר-בורגנית. היימוס היה מופתי. לשוטרים לא היתה עבודה (הם לא ראו מה שראו הצלמים - את זריקות ההירואין) ולא היו מאסרים.

גרגירי מרואנה

"לא, לא, בלי מגביר קול", גזר קצין המשטרה. אלן גינזברג, המשורר האמריקאי המקריח, אליל ה"היפיז", עלה על סולם קסן והשמיע תפילה בודהיסטית שייבא מהרי ההימאלאיה: שלוש מלים סתומות שחזרו על עצמן ללא סוף. לגינזברג נסיון רב בהופעות כאלו, והדבר ניכר. יש לו הרבה חן וגם כשהוא משמיע ניגון מוזר, חדגוני וסתום כליל, הוא יודע לרתק את שומעיו המפוזרים על פני כר הדשא הנרחבה.

אחרי גינזברג בא תורו של מייקל א, מנהיג "המוסלמים השחורים" בלונדון. זה חתול מסוג אחר לחלוטין. הוא קרא אחד משיריו, באנגלית, ודבריו שלא הגיעו לאזניו זכו למחיאות כפיים מנומסות.

הקשר בין גינזברג לבין המנהיג המוסלמי לא הוסבר. בעצם, יש הבדל עצום בין כת "המוסלמים השחורים" הדוגלים בהפרדה גזעית ובאלימות, לבין ה"היפיז" הפאציפיסטים והשואפים, כמו שהסבירה לי לאחר מכן קארוליין קון, לפתור את בעיות העולם על ידי אהבה.

ייבנו בדירתה של קארוליין, במערב לונדון. הדירה, כבעלת הבית, נקיה, נאה ומסודרת בטוב טעם. דירה זעיר-בורגנית, למרות צילומי-העירום (של גברים ונשים) על הכותל. אבל, סוף סוף, קארוליין (בת 22)

היא ציירת. "לא, עדיין לא מפורסמת", היא אומרת בענורה אמתית; היא משתדלת שלא להגיע לטורי העתונות ומסרבת בהחלט להצטלם. היא תמירה, חשובה, חומת-שער ומתלבשת בצורה "מרובעת" (בורמאלית) בהחלט.

"אין לנו ארגון" הסבירה לי. "כלומר, אין לנו משרד עם מזכירה. אני אינני מנהיגת התנועה, אף-על-פי שכך כינו אותי כמה עתונים. אמנם יש לי סלפון שאליו יכולים לפנות החברים הנתונים בצרה. בעצם, מזה התחיל העסק".

לקארוליין היה ידוד. מצאו בכליו כמה גרגירים של מרואנה והוא נדרן לשנתיים מאסר. קארוליין בדהמה מחומרת העובש. "אתה יודע שעל החזקת סם לא מסוכן נדרנים לעונשים לא פחות כבדים מאשר על החזקת סמים מסוכנים. החבר הזה לא היה איזה סוחר סמים. הוא היה סטודנט, והם הרסו את הקאריירה שלו".

כמו אספירין

פרשת החבר המריצה את קארוליין לחקור את הבעיה. לזכריה, גילתה שהמטטרה מבצלת לרעה את בורותם המשפטית של החשודים. עכשיו יכול כל המצלל למספר הטלפון שלה לקבל ייעוץ משפטי מיד. התעניבותה בנושא הביאה אותה גם לארגן את האספה למען התרת השימוש בסמים משכרים "רכים", כמו מרואנה ואל-אס-די. "אני עצמי אינני מעשנת ואינני שותה, אבל עשיתי כמה "סירולים" של אל-אס-די. זה עוזר לי רק מעט בעבודתי, ואינני להוטה לסמים. לאחרים זה עוזר, ואינני רואה כל סיבה לא להרשות סמים למי שרוצה בהם. מדוע מותר האלכוהול, שהוא הרבה יותר מסוכן, והסמים "רכים" אסורים? רק משום שהם המצאה חדשה. רק במאה העשרים יש לנו "חומצה" (אל-אס-די, סם ההזיות, בטלאנג ה"היפי"). אנחנו רשאים לבצל את הסמים החדשים בדיוק כשם שמבצלים אספירין, פניצילין וכיוצא באלה".

עיתוי המסע להתרת השימוש בסמים משכרים מוצלח ביותר. פרשת להקת הזמר "האבנים המתגלגלות", שאחד מחבריה נדרן למאסר על עבירה טכנית הקשורה בסמים, עוררה סערה בבריטניה. אפילו ה"טיימס" כתב במאמר מערכת שדרך הלחימה בבולמוס הסמים המשכרים מעוות, שכן הוא מטיל עונשים כבדים על עבירות זעירות. החוק הוכיח שאינו מסוגל למפל בהתפתחויות חברתיות, ואין ספק שבקרוב יכניסו בו שינויים ולא

רק בבריטניה, שבה ממדי הבעיה עדיין קטנים מאד.

במסך השיחה מרבה קארוליין לדבר על "ילדים" ו"צעירים". "התנועה היא צעידה", היא קובעת, "אך יש לנו גם היפיז של כבוד - משודרים וציירים המסכימים עם השקפתנו"

לפתע היא עוברת לדבר על חוסר התכלית בחיי הנוער המודרני. "המפלגות והמדינות מאכזבות. בכל מקום אנו רואים מלחמות ו אלימות. אנו רוצים לפתור את הבעיות על ידי הגשת פרחים, מתוך אהבת האדם. אתה כישראלי חייב להבין זאת", היא אומרת.

במקום תשובה אני נאנח. קארוליין סקנאה בנוער הישראלי ומתחילה להפצין אותי בשאלות. אני מבטיח להביא לה את המאמר לכשידפס ואז נמשיך בשיחה.

Unit 11

B. Vocabulary and Notes:

טַם (טַמִּים)	-	drug, medicine, toxin poison The meaning here: drugs or narcotics
טַמִּים מְשַׁפְּרִים (בְּרִיקוּסְטִים)	-	narcotics, narcotic drugs
מְשַׁפֵּר	-	intoxicating
אוֹדוֹת (אוֹדוֹת)	-	history, chronology chronicles, consequences, out- come It is used only in its plural form.
אוֹדוֹת הַיָּמִים	-	biography, life story
אוֹדוֹת יִשְׂרָאֵל	-	Jewish history
אוֹדוֹת הָעַמִּים	-	general history
הַיֵּד-בֶּרְקֶה	-	Hyde Park
מָחָה (לְמַחֹת)	-	to protest against
עֲנָשִׁים כְּבִידִים מִבְּטָלִים עַל...	-	heavy penalties (punishments) are inflicted upon...
מִבְּטָל	-	imposed (inflicted) upon, thrown lying, laid (thrust) upon
מִבְּטָל עָלַי הַחֹבָה	-	I am obliged, it is my duty
פְּרָחוּרִי	-	(adj.) flowery, derives from פֶּרַח.
מִיָּמָּה	-	perhaps
טַתִּים פְּרָחוּרִים	-	just (mere) urchins

פּרָקח	-	urchin, youngster
	-	hooligan, hoodlum, larrikin
הַצְמִיחַ	-	to be distinguished (outstanding), to be noted
עַמּוּד הַתְּלִיקָה	-	gallows
מְקַרָּב	-	inquisitive, curious, prying
מְרַמֵּס	-	exciting, thrilling, fascinating
	-	binding
שֵׁשׁ	-	marble
קָרְנֵי הַבּוֹאֲמִים	-	speakers' corner
רְבֹבָה	-	myriad, ten thousand
הַגְּבֻלָּה	-	limitation, restriction
הַשְּׂמֵרָה אֲרֻפָּה מְפֹרֵי שְׂמַרְר	-	the tradition is too old (long) to be violated...
מְפֹרֵי	-	beyond what is required, more than
עַל נִקְלָה	-	easily, without trouble
הַחֲרִיד	-	to terrify, horrify, alarm
אֲגוּד מְקַצְוֵי	-	trade union
אֲגוּד	-	binding (together)
	-	union, association
מְנַחֵם	-	sleepy, drowsy
תְּנוּמָה	-	slumber, cat nap

בְּעֵת	-	at the time of, while, when
עֵת	-	time, season
רְעֵא (רְעֵאִים)	-	green grass
בֵּר רְעֵא	-	meadow
מִזְרִיק	-	(adj.) greening, turning green derives from the root "זרק"
פְּאַטְרִיּוֹטִי (ים)	-	patriotic
עֲצָרָת מְחֻאָה	-	protest rally
עֲצָרָת	-	general (mass, festive) assembly
מְחֻאָה	-	protest
הוֹמְנִי, הוֹמְנִי (הוֹמְנֵה אֲנִי)	-	it seems to me
הִתְחַרְוּ (לְהִתְחַרְוֹת)	-	to compete
טְהִימ "רַפְּהִים" ("קְשִׁימִים")	-	soft (hard) drugs (addictive & nonaddictive drugs)
פְּרָחִי בְּהַגְנָה	-	young priests, acolytes פְּרָח in this expression means novice or tyro (see also next items)
פְּרָחִי טַיִס	-	air cadets, young pilots
פְּרָחִי קָדְדִים (קָדְדָה)	-	cadets, junior officers
מְטֻבָּלִים	-	multicoloured, picturesque, variegated
פַּיְמָה (פַּיְמָה מְזוּחָה)	-	pyjama, pajama

קִשְׁוֶה	-	bare, naked, exposed, uncovered
רַגְלֵיִם קִשְׁוֶוֹת	-	bare legs
עֵלָה פּוֹתֵקֶת	-	petal
פּוֹתֵקֶת	-	capital (of pillar)
	-	headline (in newspaper),
	-	caption
	-	(bot.) corolla
טֵבֵה	-	(here:) navel
	-	center, highest point, hub
טֵבֵה הָעוֹלָם	-	the hub of the universe
טֵבֵה הָעִיר	-	the center of the city
גִּבְעוֹל, גִּבְעַל	-	stalk, stem
הִצְטִיד	-	to attach, join
אוֹתוֹת הַפֶּה (סִימְנֵי הַפֶּה)	-	identifying marks, indications, symbols of recognition
אוֹת	-	sign, mark, symbol, indication
הַפֶּה	-	recognition
זֶגֶג נִשְׁאָה (זֶהָגוֹת נִשְׁאָהִים)	-	married couple
טֵפֵס	-	type, kind, model, specimen
אַב-טֵפֵס, טֵפֵס-אַב	-	prototype
מִכְנָסֵי גֵינֵז	-	blue jeans (in Hebrew the term "jeans" has to be preceded by the word slacks or pants)
מִרְפָּט	-	shabby, tattered
נִרְאָה זָקֵן מִקְפֵּי גֵילוֹ	-	looked older than his age

כְּפִי	-	like, as, just as, in proportion to
הִזְרִיק	-	to inject (derives from "זרק" to throw)
זְרִיקָה	-	injection
	-	throwing
הֶרֹאֵין	-	heroin
נִשְׁתַּעֲבַד, הִשְׁתַּעֲבַד	-	to be enslaved, to be subjugated
הִשְׁתַּוְּלָהּ	-	boisterousness, lack of restraint, frenzy, madness
הֵלֵלָהּ, הֵלֵלָהּ	-	feast, rejoicing, jubilation
זְעִיר-בִּדְרָגָה	-	(adj.) petite bourgeois, middle class
בִּדְרָגָה	-	bourgeoisie
מוֹפְתִי	-	wonderful, marvellous, miraculous
	-	exemplary
		This adj. derives from the noun "מוֹפֵת" which means: wonder, miracle and also example and proof.
גִּרְגֵר (גִּרְגָרִים)	-	grain, berry, granule
מְרֻאָה	-	marijuana
מְגַבֵּר קוֹל	-	loud-speaker, amplifier
		The word "מְגַבֵּר קוֹל" is more commonly used than "מְגַבֵּר קוֹל". There is no difference between these nouns.

מְקַרֵּחַ	-	balding Derives from "קָרַח" : bald. The adj. "מְקַרֵּחַ" emphasizes the process of getting bald, whereas "קָרַח" describes the final result.
אִלֵּל	-	idol
עוֹבְדֵי אֱלֹהִים	-	idolators, pagans
רוֹפֵא אֱלֵל	-	quack, worthless physician
בּוֹדְדִיָּסְטָא	-	Buddhist
יָבֵא (לְיָבֵא)	-	to import Derives from the noun יָבֵא (import), the root is "יבא".
סָתַם	-	vague, unclear, undefined closed, stopped up, corked
מְדַבֵּר	-	monotonous
כָּלִיל	-	(adv.) entirely, completely
כָּלִיל יָפִי	-	perfect beauty
כָּלִיל הַטְּוֵלָה	-	the acme of perfection
רָחַק (לְרָחַק)	-	(fig.) to spellbind, enchant, fascinate - (lit.) to join, bind, hold
"הַמְּשֻׁחָזְרִים"	-	the Black Moslems
מְחַיֵּאת כַּפַּיִם	-	applause, clapping
כַּת (כְּתָרִים אוֹ כְּתוּרִים)	-	sect, party

- הוֹגֵל - stands for (believes in)
Derives from "הוֹגֵל" (flag, banner).
The verb "הוֹגֵל" connotes the lit. and fig. images that are found in the word "הוֹגֵל" : to raise the banner of, profess, stand for.
- הַפְּרָדָה גְּזֵעוֹת - racial segregation, apartheid
- אַלִּיּוּת - violence, terror, terrorism
- מַעֲשֵׂי אַלִּיּוּת - acts of violence (terror)
- פְּאַצְרִיפִיקָט, פְּאַסְרִיפִיקָט - pacifist
- בְּטוֹב טַעַם - in good taste
- עֲנוּוָה - modesty, humility
- טוֹרֵי הַעֲמֻנוֹת - newspaper columns
- תָּמִיר (תְּמִירָה) - tall, erect
- חֲטוּב - (here:) clearly shaped
- cut, carved
- "מַרְבֵּעַ" - "square"
Lit. translation of the English slang word meaning: conventional or follower of society's rules. The Hebrew word per se does not convey this specific meaning.
- נִדוֹן, נִדוּן - to be accused, to be sentenced
- קְאַרְיֵרָה - career
- אַסְפִּירִין - aspirin

פְּרָקֵה	- (here:) affair, episode, case - chapter, section
הַמְרִיץ	- to urge, stir, encourage, stimulate
נֶאֱסָל לְרַעָה	- to take advantage of...
בּוֹדוּת	- ignorance, illiteracy
חֹשֵׁד	- suspect, suspicious, suspected
בְּנִקְבוֹת חֹשְׂדוֹת	- in suspicious circumstances
פְּלוֹנֵי חֹשֵׁד עַל (פְּ-)	- he is suspected of
הַתְּרָה	- permitting, allowing
אַל-טֶס-דִּי	- L.S.D.
"קִי"אָה"	- "trip" (in its specific meaning of experiencing new "areas" of emotions and feeling during the process of drug consuming. The word in Hebrew is only a literary translation of the English term).
לְהוֹשֵׁ	- eager, enthusiastic, "crazy about"
הַמְצָאָה	- invention
חִמְצָה	- acid
הַזְּנוּיָה (הַזְּנוּיוֹת)	- dream, delusion - delirium, hallucination
שְׂלֵאָנִי	- slang
עִמְרוּ	- timing Derives from the word "עֵת" (time)

להקה (להקות)	-	band, troupe, company, group
להקת בלט	-	corps de ballet
להקת ג'אז	-	jazz band
להקת תיאטרון, להקה תיאטרון	-	theatrical company
מאמר מערכת	-	editorial
בזלמוס, בזלמוס	-	strong desire, mania
מעוות	-	distorted, perverted, out-of-trne
ממדי הבעיה	-	the proportions (extent) of the problem
ממד (ממדים)	-	dimension, extent
	-	measure
שלושה ממדים	-	the three dimensions
מכלית	-	purpose, aim
להפוצץ (להפוצץ)	-	to bomb
לקשוד	-	when it will be published
לקש-	-	when

Unit 11

C. Exercises:

א. בנה משפטים עם המלים הבאות:

13. מגביר קול	1. אָפּפּה
14. מליים סתגמות	2. מולדות האבושמת
15. לתלהטיז	3. מתנה קבתק
16. אלימת	4. סקנו
17. ארגנו	5. גפוס
18. גיון למאטר	6. התאונ
19. גצל לרעה	7. עזרת מקאה
20. רחאי	8. סקאונ
21. עתה	9. אותה קטר
22. סקים משפריים	10. זהב גטהי
23. זעיר ברנגני	11. זקן מקפי קילו
24. בגלמס	12. אורה

ב. השלם את מלות (או אותיות) היחס החסרות:

1. עמוד התליה העניק ___ סקרני העיר מחזות מרתקים.
2. השוטרים שומרים ___ הסדר הטוב ו ___ הנמוס.
3. ___ עת מלחמת העולם הראשונה נשמעו ___ הדשא המוריק באומים ברגשים.
4. עצרת מחאה אורגנה ___ יהודים.
5. אף אחד ___ הכנסים האלה לא יכול להתחרות ___ אספה שנערכה השבוע.
6. הוא חתול ___ סוג אחר לחלוטין. הוא קרא אחד ___ שיריו.
7. אין לנו ארגון. כלומר: אין לנו משרד ___ מזכירה.
8. ___ החזקת סמים משכרים בדרנים ___ עונשים כבדים.

9. היא ארגנה אסיפה ___ התרת השמוש בסמים משכרים "רכים".
10. קארוליין מקנאה ___ נוער הישראלי ומתחילה להפציץ אותי
שאלות.

ג. 1. הזאמר מזכיר כמה וכמה סוגי לבוש כגון: שמלה, כובע וכו'.
מנה חלקי לבוש אחרים הידועים לך.

2. חלקי לבוש שונים מחייבים את השמוש בפעלים שונים. לדוגמא:
אתה לובש חולצה, אני חובש כובע. השלם את המשפטים הבאים
בפעלים המתאימים:

1. הוא ___ את הנעלים בבקר, ו ___ אותן בערב.
2. כאשר בכנסנו לכנסיה ___ את הכובע.
3. בבית הכנסת אתה ___ כפה.
4. בחוץ אני ___ את המעיל, אולם כאשר חם אני ___ אותו.
5. האיש ___ משקפיים.

3. האם ידוע לך מהי "מְחַצְצָאִית" או "קְצַרְצְאִית" ?

ד. השרש "פרח" מופיע במובניו והוראות שונות וכן במטויים שונים.
הסבר את שמושי השרש בניבים ובמשפטים הבאים:

1. שושנים פורחות בגן.
2. העסקים פורחים במדינה המתפתחת.
3. החלוצים הפריחו את השממה.
4. כאשר שמע את הידיעה הנוראה כמעט פרחה בשמתו.
5. הוא בא רק לשעה קלה. הוא אורח פורח.
6. כל המעשה הוא מגדל פורח באויר.
7. האנשים הפריחו את השמועה שערך הכסף ירד.
8. על השולחן הונחה מפה פרחוני.
9. הוא שמח לשמוע את תשובת התלמיד וענה: כפתור ופרח!
10. הפרחחים התפרחו ברחובות העיר.

ה. הלשון מייחדת מלים רבות וטובות לתאור סוגי כנוס והתקבצות חברתית של בני אדם שונים. מה ההבדל בין המושגים הבאים:

1. פָּרוּס, פָּנָס, פָּנָסָת	6. נַעַד, נַעֲדָה
2. אַמְפָּה	7. מוֹעֵצָה
3. עֲצָנָת	8. מְזַפֵּירָה
4. הַפְּטָנָה	9. אַרְגָּוֹן
5. תְּהַלּוּכָה	

ו. הפעל "מוֹרִיק" בגזר מן השרש "יִרַק" הסייך לגזרת פ"י. בשרשים סעיזן אלו (ידע, ישב, יצא זכור) יחולו לפעמים שנויים במהלך הבטיה בגלל היות פ' הפועל י'.

1. חזור על גזרת פ"י על פי השרש "יעב".
2. מה הם השינויים החלים בפ' הפועל בבנינים השונים ?
3. באלו בנינים לא תשתנה הבטיה של פעלי פ"י מנסית פעלים השייכים לגזרת השלמים.
4. נתח את הפעלים הבאים (שרש, גוף, בנין וזמן):
הַתְּנַאֲט, הוֹפִיעַ, יָנַא, בָּנַע, הוֹצָא, קָלְדָת, מוֹשְׁבִים, נוֹסַד.
5. במה טובה בטית השרש "הלך" בבנין קל, מנסית השרשים השלמים האחרים ?
6. הטה את השרש "יכל" בבנין קל בכל הזמנים.
7. אלו פעלים תוכל ליצור מן השמות הבאים:
נָצוּא, יָפִי, נָזְסָה, נָדִיד, נַעַד, מוֹלְדָת, חֵיבּוֹק, נְהַרְי, נַחַד, נְתָר.

- ז. תן את צורת היחיד של השמות הבאים (כלם מן הסאמר):
1. מְתוֹדָת	5. פְּרָחָתִים	9. נְסִיבּוֹת
2. קְרָבוֹת רְחוּב	6. עֲלֵי פוֹתְרָת	10. פְּתָלִים
3. מַעֲטוֹדָת	7. מְקָרִים	11. תְּשׁוּדִים
4. תְּנִים	8. הַלּוֹלוֹת	12. הַזְּיוֹת

15. זריקות

13. אלילים

14. מגפני קול

ח. ענה על השאלות הבאות:

1. מה מייחד את הייד-פארק כחלק נפרד מלונדון העיר?
2. מה היתה מטרת האסיפה בפארק?
3. כיצד ומדוע נשמר הסדר הטוב באסיפה זו?
4. מה היתה האוירה השלטת באסיפה זו?
5. כיצד נולדה התנועה הנלחמת להתרת הטמטום בסמים "רכים"? האם הנך מטכים לדעתם?
6. מי היא "קארוליין"?
7. מה הם הגורמים שדחפו את הצעירים לחיים של "פעמונים, פרחים וסמים"?
8. מהו יחסו של מחבר המאמר אל התופעה שהוא מתאר?

ט. תרגם לאנגלית את הקטע הבא:

הכרזה הצבעונית¹ המוזרה, שהיתה צמודה לעמוד וחשמל שברחוב, הודיעה "השבת - ואהבת בצותא"² בגן הצבורי בגריפית-פארק. כך מצאנו את עצמנו משתתפים לפתע במבצע "ואהבת בצותא" (או, כפי שהוא נקרא כאן באנגלית: "love-in"). היה זה בקר נעים ובהיר. כרי הדשא העצומים של גריפית-פארק, הנחשב לגן העירוני הגדול ביותר בעולם, נראו עליזים ומוריקים בשפע הצבעים והספורים שעליהם. כמו בכל סוף שבוע, התכנסו פה גם הפעם כל אוהדי³ הפולחן⁴ החדש כדי "לאהוב בצותא" בגן הצבורי הנאה. המילים "אהבה" ו"גן צבורי" מעלות, כמובן, אסוציאציות מימי הבעורים ואמנם רבים המתנגדים להווי⁵ חדש זה מנסים לתאר אותו כהילולת אהבה פרועה בה כולם מעשנים ונוסמים לתוכם סמים מסמים טובים. למעשה, לא היה זה אלא פיקניק המוני, עליז וצבעוני בו נהנו מאות צעירים ומבוגרים מאורו של בקר נעים בפארק צבורי מטופח, הרחק מעשן האכזריות וכבישי הבזק⁶. הם נהנו גם מן החפץ המשכר בו הם יכולים לעשות כל מה שהם רוצים מבלי שיצטרכו

לית על כך דין וחשבון לשכנים מקומה ב'. ברור שבין ה"אוהבים"
 הרבים היו גם אוהבים של ממש, זוגות צעירים שלא הסתירו את
 רגשותיהם. פה ושם אף ניתן להבחין בצעיר מוזר מבט שהיה שרוע⁷
 על הדשא ומרחף⁸ ב"עולמות עליונים" הורות לסם המסכר. אבל
 מרבית המשתתפים באו באמת כדי לבלות יום עליז בצוותא, ולא
 מעט משפחות הופיעו על ילדיהן כדי להשתתף בפיקניק האהבה
 הסגורני הזה. רוב הנזכחים היו צעירים בני-עשרה⁹ ובתחילת
 שנות העשרים לחייהם. הם לבשו על גופם תלבושות טובות ומשובות
 החל בשמלות פרחים בנוסח הוואי¹⁰ ועד למקטורן ועניבה. מול
 הקצרצאיות¹¹ הרבות היה נתן לראות גם שמלות פרוו יות שהגיעו
 עד לקרקע ממש, ומול הרגלים היחפות נראו גם מגפים גבוהים או
 סנדלים יורניים. על חולצות רבות נראו כפתורי כתבות צבעוניים
 ועליהם סיסמאות פרובוקטיביות שונות. ניתן היה לראות כאן
 כפתורי "בעד" (בעד אהבה חפשית, חפש עישון הסמים וכו') ו"נגד"
 (נגד צעצועי מלחמה, אלימות משטרתית, הפליה גזעית, מלחמה וכו').
 באחת הפינות היה רמקול ומדי פעם בפעם עלה אחד מאורחי הכבוד
 והשמיע לפני הנזכחים נאום קצר או "שיר מחאה". כל יחיד וכל
 קבוצה עשו מה שלבם חפץ. כאן פתחה קבוצה ברקוד, ובמרוק לא
 רב מהם ישבה נעוה ששרה בחצי-קול שיר אהבה טימי המלכה
 אליזבט.

poster	1. פִּרְזָה
together	2. בְּצִוְתָא
follower, sympathizer	3. אוֹדֵר
cult, ritual	4. פִּהֲלָו, רִלְו
existence, manner of life	5. גִּבִּי
highway	6. בְּנִישׁ פִּיָּק
stretched out	7. שְׁרִיעַ
hovering	8. מְרַחֵף
teen-agers	9. בְּנֵי-עֶשְׂרֵה
Hawaiian style	10. גִּישַׁח הוֹאֵי
miniskirt	11. קִצְרֵצְאִית